

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Bakalářská práce

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Ústav Dálného východu

Bakalářská práce

Adéla Andrýsková

**Organizace Čchongryjon a proseverokorejští etničtí Korejci v
Japonsku (se zaměřením na vývoj vzdělávacího systému)**

Organization Chongryon and pro-North Korean ethnic Koreans in Japan (with focus on
development of education system)

Praha 2016

Vedoucí práce: doc. PhDr. Miriam Löwensteinová, Ph.D.

Poděkování:

Chtěla bych poděkovat všem, kteří mi pomáhali s vypracováním této bakalářské práce.

Především děkuji paní doc. PhDr. Miriam Löwensteinové, Ph.D za odborné vedení, konzultace, cenné rady, ochotu a trpělivost.

Dále bych chtěla poděkovat zejména mojí matce Janě Andráškové, tetě Zdeňce Dutkevičové a babičce Zdeňce Frajtové za jejich psychickou a fyzickou podporu při sestavování této práce.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou/diplomovou/rigorózní/dizertační práci vypracoval/a samostatně, že jsem řádně citoval/a všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 28. 6. 2016

.....

podpis

Abstrakt:

Předmětem této bakalářské práce je vznik proseverokorejské Hlavní asociace korejských rezidentů v Japonsku. Založení této organizace je produktem několikaletého vývoje situace spojené s příchodem korejské menšiny do Japonska po roce 1910 a následným rozhodnutím zhruba 600 tisíc Korejců pro pobyt v Japonsku tři roky po konci 2. světové války.

V první části práce se věnuji období zhruba v rozmezí od roku 1910 do roku 1955. Vysvětluji příčiny pobytu více než dvou miliónů Korejců na území Japonska po kapitulaci Japonska ve 2. světové válce, stejně jako snahu Japonců Korejce asimilovat navzdory jejich názoru na Korejce jako podřadné poddané japonského císaře. V dalším oddílu první části popisují stav korejské menšiny v Japonsku během období okupační správy, a rovněž Ligu Korejců v Japonsku, která tuto minoritu sdružovala a zastupovala. Liga Korejců v Japonsku je často pro svůj levicový charakter nesprávně chápána jako předchůdce Hlavní asociace korejských rezidentů v Japonsku.

V druhé části práce detailněji rozebírám právní postavení Korejců v Japonsku a především vznik, organizační uspořádání, politiku a další témata související s Hlavní asociací korejských rezidentů v Japonsku, která byla založena v květnu 1955. Neopomím ani kontroverzní téma repatriace Korejců do Korejské lidově demokratické republiky, na jejíž realizaci měla organizace velký podíl. Mimo jiné zkoumám okolnosti a přínos podpisu tzv. normalizační smlouvy mezi Korejskou republikou a Japonskem pro korejskou menšinu pobývajících na Japonských ostrovech. Tuto část práce, na kterou soustřeďuji větší pozornost, pak ukončuji krátkým představením hlavních důvodů ztráty původně čelního postavení Hlavní asociace korejských rezidentů v Japonsku mezi ostatními korejskými organizacemi.

Klíčová slova:

Hlavní asociace korejských rezidentů v Japonsku, korejská menšina v Japonsku, Liga Korejců v Japonsku, repatriace, právní postavení, asimilace, diskriminace

Abstract:

Theme of this bachelor thesis is the origin of pro-North Korean General Association of Korean Residents in Japan. Foundation of this organization is a result of several years' process connected with immigration of Korean ethnic minority to Japan after 1910 and subsequent decision of approximately 600.000 of Koreans for residing in Japan 3 years after the World War II.

In the first part, I depict a period in the space of years from 1910 to 1955. I describe grounds of stay more than 2 million of Koreans at Japan's territory after capitulation of Japan in the Second World War as well as the effort of Japanese connected with assimilation of Koreans despite their attitude to them as lower subordinates of the emperor of Japan. Next I describe conditions of Korean minority in Japan during the period of the Allied occupation of Japan at the end of World War II. I also introduce the League of Koreans in Japan, which represented and associated the Korean minority. Because of its leftist disposition the League of Koreans in Japan is usually wrongly associated with precedence of the General Association of Korean Residents in Japan.

In the second part, I illustrate in more details the legal status of Koreans in Japan and especially the origin, organizational structure, politics and other themes related to the General Association of Korean Residents in Japan which was established in May of 1955. I do not omit even the controversial theme of repatriations of Koreans to the Democratic People's Republic of Korea. The General Association of Korean Residents in Japan played important role in realization of these repatriations. Among others I research the conditions and benefits of signing the Treaty on Basic Relations between Japan and the Republic of Korea for Korean minority residing in Japan. I finish this part (on which I put more stress) with short presentation of the main causes for losing the lead position of the General Association of Korean Residents in Japan among others Korean organizations in Japan.

Key words:

General Association of Korean Residents in Japan, Korean minority in Japan, League of Koreans in Japan, repatriations, legal status, assimilation, discrimination

Obsah

1. ÚVOD	9
2. Japonská okupace Korejského poloostrova.....	13
2.1. Anexe Koreje a napětí japonské vlády v přístupu ke kolonii.....	15
2.1.1. Asimilace a registr domácností	17
3. Korejci v Japonsku	19
4. Poválečné období a otázka Korejců v Japonsku	29
4.1. Návrat Korejců do vlasti z Japonska po skončení 2. světové války.....	29
4.2. Liga Korejců v Japonsku.....	30
4.3. Polarizace poloostrova	34
4.4. Protikorejské hnutí	35
4.4.1. Nezákonný návrat repatriovaných Korejců zpět do Japonska.....	37
4.5. Status Korejců v Japonsku	38
4.6. Školy.....	41
4.7. Zánik Ligy Korejců v Japonsku	44
5. Konec okupační správy Japonska – právní status Korejců v Japonsku	48
6. 재일본조선인총연합회 Hlavní asociace korejských rezidentů v Japonsku	54
6.1. Vznik Hlavní asociace korejských rezidentů v Japonsku	54
6.2. Organizační uspořádání Čchongnjön	55
6.3. Vztah Čchongnjön a Korejské lidově demokratické republiky	58
6.4. Vzdělávací systém.....	59
6.5. Sociální situace Korejců v Japonsku.....	62
6.6. Zpět do vlasti.....	65
6.7. Japonské organizace podporující Čchongnjön.....	67
6.8. Repatriace.....	68
6.9. Členové Čchongnjön jako občané Korejské lidově demokratické republiky?	72
6.10. Členství a deportace	74
7. Normalizační smlouva z roku 1965	77
7.1. Přínos změn?	79
8. Mindan	82
9. Měnicí se postavení Čchongnjön	85
10. ZÁVĚR.....	87

11.	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	93
12.	SEZNAM ZKRATEK	97
13.	PŘÍLOHA 1: DOBOVÉ FOTOGRAFIE	98

1. ÚVOD

Pokud se v současné době v českém prostředí setkáme se zprávou o Korejské lidové demokratické republice, její obsah bývá jednostranně a většinou negativně zaměřen, a proto je také tak severokorejský režim obecně vnímán. Málokdo by pak předpokládal, že v Japonsku žije poměrně nemalá část Korejců, prohlašující se za severokorejské občany a sympatizující s tamějším režimem. Tito zastánci severokorejského režimu jsou sdruženi v asociaci, jejíž vznik předcházelo mnoho událostí. V této práci se zaměřím na objasnění příčin vzniku proseverokorejsky naladěné korejské menšiny v Japonsku, stejně jako na historický vývoj korejských levicových organizací v Japonsku po konci 2. světové války, které představovaly vrchol snah pokusů o sdružení Korejců na japonském území.

Pro větší přehlednost tuto práci dělím do dvou větších celků o šesti kapitolách. V první části se věnuji problematice vzniku podstatné korejské menšiny v Japonsku, kterou po konci 2. světové války tvořily zhruba 2 milionů 400 tisíc etnických Korejců. Příchod těchto Korejců do Japonska byl spojen s poptávkou po levné pracovní síle a s válečnou mobilizací. V úvodní kapitole práce se tedy zabývám japonskou anexí Korejského poloostrova, která byla počátkem do té doby nevídané migrace Korejců, nerovnoprávného zacházení a národního útisku ze strany Japonců. Tomuto tématu se speciálně věnuji v podkapitole Anexe Koreje a napětí japonské vlády v přístupu ke kolonii, která kromě konkrétních příkladů diskriminace Korejců coby obyvatel japonského císařství (a zároveň pokusu o jejich asimilaci) představí i tehdejší právní podklad pro takové jednání, který byl vtělen mj. do registrů domácností. V následující podkapitole se již soustřeďuji na migraci Korejců mezi poloostrovem a Japonskými ostrovy, na životní podmínky Korejců, a mimo jiné také popisují jejich levicové smýšlení a politické ambice v Japonsku.

V další kapitole otvíráme téma poválečného období a otázku nepominutelné korejské menšiny v Japonsku. Pro řízení návratu těchto Korejců zpět do vlasti založili přední představitelé korejského Hnutí za národní nezávislost, kteří se v té době v Japonsku nacházeli, Ligu Korejců v Japonsku. V podkapitole, kde se zabývám touto organizací, popisují její hlavní cíle, přeměnu z dočasné na stálou instituci a následný levicový charakter, který vyvolal odchod pravicových představitelů a založení vlastní organizace. S tím souvisí i polarizace poloostrova, která nadále upevňovala vzájemnou politickou vyhraněnost tehdejších korejských organizací, a které v této části speciálně věnuji

samostatnou podkapitolu. Charakteristickým prvkem pro tehdejší období, kdy neuběhl ani rok od konce 2. světové války, je protikorejské naladění japonské společnosti. Nevyjasněné právní postavení Korejců, kteří se rozhodli v Japonsku zůstat, napjatou situaci mezi Korejci, japonskou vládou a okupační správou ještě více vyostřilo. Více podrobností o přích souvisejících s právním statutem Korejců na japonském území a konfliktech, které z toho vznikly, shrnuji v podkapitolách Protikorejské hnutí a Status Korejců v Japonsku. Paradoxně kvůli tehdejší situaci mohla Liga Korejců v Japonsku coby čelní představitel korejské menšiny bojující za její práva upevnit svou pozici. Její struktura byla podepřena četnými organizacemi zahrnujícími síť škol rozmístěných po celém Japonsku. Školy (stejnomená je i podkapitola), hrály v životě členů a jejich potomků důležitou roli. Právě vzdělávací systém byl tím, který dal záminku pro vydání příkazu k rozpuštění Ligy Korejců v Japonsku. Situaci okolo vynuceného ukončení činnosti Ligy Korejců v Japonsku a jejího přerodu mapuji v podkapitole s názvem Zánik Ligy Korejců v Japonsku.

V druhé části práce, kterou uvádím kapitolou Konec okupační správy Japonska – právní status Korejců v Japonsku, podrobněji rozebírám postavení Korejců z právního hlediska, které se ani po předání plné moci od okupační správy japonské vládě, nevyjasnilo. Situaci ohledně korejské menšiny navíc zhoršilo oficiální rozdělení Korejského poloostrova na dva státy s odlišnými politickými režimy. Těžiště druhé části a této práce samotné umisťuji do kapitoly 재일본조선인총련합회 Hlavní asociace korejských rezidentů v Japonsku. V následujících podkapitolách líčím vznik této organizace, její organizační uspořádání, vztah vůči v roce 1948 oficiálně ustanovené Korejské lidově demokratické republice, a také její vzdělávací systém. Neopomínám ani nastínění tehdejší sociální situace korejské menšiny v Japonsku, které věnuji samostatnou podkapitolu. Špatné sociální podmínky Korejců byly jedním z hlavních faktorů rozhodnutí členů Hlavní asociace korejských rezidentů v Japonsku pro repatriaci do Severní Koreje. Další příčiny odchodu Korejců z Japonska, průběh a dopad zachycuji v po sobě jdoucích podkapitolách s názvy – Zpět do vlasti, Japonské organizace podporující Čchongnjön, Repatriace. V následující podkapitole – Členové Čchongnjön jako státní občané Korejské lidově demokratické republiky? – nabízím zamyšlení nad problematikou severokorejského státního občanství pro členy Hlavní asociace korejských rezidentů v Japonsku. V poslední podkapitole Členství a deportace nastiňuji systém a nástroje, prostřednictvím kterých si Hlavní asociace korejských rezidentů v Japonsku zajišťuje podřízenost svých členů. V samostatná kapitole - Normalizační smlouva z roku 1965 - se zabírám událostmi ve vztazích Japonska a

Korejské republiky, odporem levice v Japonsku proti podepsání této smlouvy, a v obsažené podkapitole pak podrobněji hodnotím přínos této smlouvy pro korejskou menšinu. Tím, kdo podpis normalizační smlouvy podporoval, byla korejská pravice (alespoň tedy její většina) zastoupená projihokorejskou Asociací rezidentů Korejské republiky v Japonsku, již pro úplnost této práce taktéž věnuji kapitolu. V poslední kapitole – Měníci se postavení Čchongnjön – shrnuji události, které se podílely a stále podílejí na úpadku postavení Hlavní asociace korejských rezidentů v Japonsku, která v druhé polovině 50. let byla přední korejskou organizací mimo Korejský poloostrov.

Oproti původnímu zadání se v této práci věnuji tématu školského systému Hlavní asociace korejských rezidentů v Japonsku pouze okrajově. Důvodem bylo to, že školství jmenované organizace je velmi obšírné téma, které zasluhuje samostatnou práci. Uvedla jsem tedy pouze nezbytné informace související s historickým vývojem Hlavní asociace korejských rezidentů v Japonsku. Jelikož svědectví či výpovědi k určitým problémům začleňuji do textu průběžně, nevěnuji jim samostatnou kapitolu či úsek tak, jak bylo původně zadáno. Soustředím se především na zodpovězení otázky, jak je možné, že v kapitalistickém Japonsku vznikla dodnes působící organizace, která sympatizuje a hlásí se ke Korejské lidově demokratické republice. Věnuji se také právnímu statusu Korejců, protože na základě oficiální klasifikace této menšiny se odvíjelo její postavení v japonské společnosti.

Velkou část informací, potřebných k sepsání této práce, jsem čerpala především od autorů zabývajících se přímo Hlavní asociací korejských rezidentů v Japonsku či problematikou Korejců v Japonsku po anexi Koreje Japonskem. Stěžejní část práce je tak postavená na zdrojích od autorů Sonia Ryang, Changsoo Lee, Richard H. Mitchell, Simon Nantais, Edward Wagner, Michael Weiner, ad., stejně jako očitých svědectvích Kang Čchöl-hwana, Younghill Kanga i dobových novinových článcích (např. David Conde). Pro větší objektivnost jsem se snažila o začlenění informací z různého časového období (jelikož např. v poslední době došlo k zpřístupnění tehdejších dokumentů), ovšem v některých případech dochází k odlišným interpretacím téhož problému (v takovém případě uvádím autory a protichůdná tvrzení v poznámkách pod čarou). Co bych chtěla pro tuto práci zdůraznit, je angažovanost pramenů a možnost přítomnosti subjektivního pohledu autorů zdrojů, ze kterých čerpám. Jelikož se jedná o téma a dobu silně politicky zabarvené, je nutné při čtení této práce počítat s přítomností ideologie.

Ráda bych upozornila na fakt, že se v českém prostředí zatím nikdo podrobněji tématu korejských organizací v Japonsku nevěnoval. Tudíž vznikl problém s překlady názvů, které nejsou v češtině standardizované, proto jsou na několika místech uvedeny přibližně.

Pro transkripci korejských názvů užívám české vědecké transkripce. I v případě japonských názvů jsem dala přednost českému přepisu před Hepburnovým. Pokud se pro výraz objevuje název v korejštině i japonštině, uvádím v závorce oba, v pořadí korejský název s transkripcí a následně japonský název s přepisem.

2. Japonská okupace Korejského poloostrova

Přítomnost korejské menšiny na japonských ostrovech je podmíněna historií týkající se doby modernizace Japonského císařství a začátku jeho imperialismu. Korea, geograficky blízká a téměř nedotčená západními mocnostmi, byla jednou ze zemí v hledáčku tehdejšího japonského snažení o získání nových území. Podmanění si cizích národů však pro Japonsko a jeho vládu přineslo problémy spojené s otázkou začlenění těchto nových subjektů do své společnosti. Po celé japonské koloniální období je zřetelný rozpor v přístupu japonské politiky k těmto podmaněným národům. Na jednu stranu se Japonsko snažilo o jejich integraci a konečnou asimilaci do své společnosti, na druhou stranu však vláda císařského Japonska uplatňovala rozdílný přístup k těmto „novým přírůstkům“ do své komunity skrze své odlišné postupy a nařízení, která byla platná pro koloniální subjekty. (Ryang, 2000, s. 13-24)

Korea, s vládnoucí dynastií I (1392-1910), byla nominálně nezávislým královstvím, které tradičně uznávalo nadřazenost Číny. (Vztah mezi těmito zeměmi byl založen na postavení „mladšího a staršího bratra“.) Tento svazek byl narušen až uzavřením Kanghwaské smlouvy, která se stala historicky první novodobou mezinárodní smlouvou Koreje. Byla podepsána 22. února 1876 a znamenala první uvedení Koreje na mezinárodní scénu a její otevření ostatnímu světu po své tvrdé izolaci.¹ Iniciátorem této smlouvy se po tzv. incidentu s lodí Unjó (雲揚, kor. Unjang) stalo Japonsko.² (Eckert, 2009, s. 147-148)

Oproti západním mocnostem, které přes několik neúspěšných pokusů o otevření Koreje obracely svůj zájem na jiná území, Japonsko bylo připravené svoji agresivní politiku vůči Koreji uplatňovat. Reformy Meidži, které započaly v roce 1867, nastartovaly modernizaci japonského císařství.³ Po provedených reformách Japonsko potřebovalo prostor pro vybití

---

¹ Politika izolace se datuje od nástupu mandžuské dynastie Qing na čínském trůně a byla striktně dodržována ještě v 60. letech 19. století za vlády prince-regenta Tawōnguna o to více, že nechtěl dopustit v Koreji podobné praktiky cizinců, jako tomu bylo v sousední Číně. Konkurenční tření západních mocností mezi sebou a čínským císařským dvorem v záměru převzít kontrolu nad Čínou dalo vzniku mnoha konfliktům a postupnému úpadku moci čínských vládců. Korea pozorující toto dění v císařství, ke kterému tradičně

² Incident s lodí Unjó – japonská loď se záměrně pohybovala u korejského ostrova Kanghwa, kde ji podle předpokladu Japonců Korejci zapálili. Tento čin pak Japonsku posloužil k obvinění Koreje, na jehož základě si vynutilo podepsání Kanghwaské smlouvy. (Eckert, 2009, s. 147-148)

³ Japonsko v začátku své současné kultury, nastolené první stabilní vládou v období Nara (710 – 789), vedlo politiku přejímání cizích vlivů přicházející z asijské pevniny. Po vstupu do éry Heian (794-1185) však došlo k soustředění se na budování vlastní kultury. Až na několik válečných výbojů Japonci žili izolováni na ostrovech bez dosahu vnějších vlivů. Formovala se tak unikátní národnostně a myšlenkově homogenní společnost. Po průniku Západních mocností na ostrovy, začalo Japonsko se svou modernizací, iniciované

energie již nepotřebných samurajů a nové trhy pro své zboží. Dalšími pohnutkami na „výpravu proti Koreji“ (plán pro takovouto akci vznikl v roce 1873) bylo omezení případného ruského vlivu v Koreji a šovinistický aspekt šířit „císařskou slávu“ Japonska v zahraničí. Nerovnoprávná Kanghwaská smlouva, jejíž uzavření s Koreou Japonsko prosadilo, otevřela volné pole působení pro jednání Japonců v Koreji. A to na základě prohlášení, že Korea jako nezávislý stát má stejná práva jako Japonsko, tedy manifestací osvobození Koreje od čínského vlivu.⁴ (Eckert, 2009, s. 143-148)

Čína se svého působení nad Koreou a zavrnutí starých čínsko-korejských vztahů vzdala až podpisem Šimonosecké mírové smlouvy 17. dubna 1895, jež byla vyústěním čínsko-japonské války (1894-1895), jež vypukla kvůli střetům zájmů těchto dvou aktérů v Koreji. Během války Japonsko dosadilo do vlády Koreje projaponské reformní úředníky, kteří požadovali modernizaci Koreje. Následně Japonsko, jako vítěz čínsko-japonského střetu, ovládalo korejskou politiku.⁵ Kromě Číny bylo rivalem Japonska v boji o moc nad poloostrovem i Rusko, jehož silný vliv se prosazoval od roku 1896. Následkem sporů těchto při byla rusko-japonská válka, která začala v únoru 1904 po překvapivém útoku Japonska na Port Arhur. Přestože Korea vyhlásila neutralitu, Japonsko ji donutilo přijmout japonský dohled nad státní správou a obsadilo strategické body v zemi. Konec rusko-japonské války představovala Portsmouthská mírová smlouva uzavřená roku 1905, v níž byly přiznány zvláštní mezinárodní práva Japonců v Koreji. Téhož roku si japonské císařství pojistilo své působení v Koreji uzavřením Memoranda o porozumění s USA.⁶ Předstupněm pro konečné uchvácení poloostrova byla korejsko-japonská protektorátní smlouva ze 17. listopadu 1905. Na základě tohoto dokumentu byl ustaven úřad japonského generálního rezidenta v čele s Itó Hirobumim (伊藤 博文) a Japonsko převzalo kontrolu nad diplomacií i celou korejskou vnitřní správou. (Reischauer, 2009, s. 185-188) Na znamení nesouhlasu proti takovému postupu Japonců, byly v Koreji páhány korejskými úředníky

---

reformami Meidži v roce 1967. Cílem bylo vyrovnat se světovým imperialistickým mocnostem a uniknout tak hrozbě vlastního pohlcení těmito „predátory“, kteří se v 18. století na Dálném východě objevili. (Reischauer, 2009)

⁴ Kromě jiného také Japonsko získalo právo otevření korejského přístavního města Pusanu, Inčchönu a Wönsanu, ekonomické výhody japonským obchodníkům v Koreji, možnost zakládat japonské osady, průzkum korejských pobřežních vod a právo exterritoriality. (Eckert, 2009, s. 148)

⁵ Dosazení těchto reformních úředníků, kteří měli blízko k nacionalismu, rovnostářství a moderním hodnotám kapitalismu vedlo k hnutí za reformy kabo (1894-1896), během něž bylo přijato mnoho reforem. Dočasný konec japonské nadvlády a konec hnutí za reformy kabo byl způsoben zmatky a nástupem proruské frakce, kdy po zavraždění královny Min Japonci (která proruskou frakci podporovala) roku 1896 král Kodžong a korunní princ prchli na ruské velvyslanectví. (Eckert, 2009, s. 147-148)

⁶ Též Taft - Kacurovo memorandum. Jednalo se o americko-japonské ujednání, kdy obě strany došly k vzájemnému porozumění a přiznání „zvláštních zájmů“ Japonska v Koreji. (Eckert, 2009, s. 173)

sebevraždy a předkládány listy konfuciánských literátů tehdejšímu korejskému císaři Kodžongovi s žádostí přijetí celonárodní politiky odporu. Sám korejský císař se pokusil upozornit na japonské jednání v Koreji, vysláním tajné mise na mezinárodní mírovou konferenci do Haagu, ale ta skončila neúspěšně. Po tomto činu Kodžonga Japonci vyvíjeli na Koreu ještě větší tlak na a císař byl donucen abdikovat. Na trůn tak nastoupil slaboduchý Sundžong, který se stal posledním korejským vládcem. Došlo i na přímé střety mezi ozbrojenými silami Koreje a Japonska. Konfuciánští učenci se angažovali v aktivním odboji a zakládali tzv. armády spravedlnosti. K těm se přidali v roce 1907 vojáci z rozpuštěné korejské armády a společně tak vytvořili efektivnější odpor, jehož vrchol nastal následujícího roku, poté přišlo jeho potlačení.⁷ Byly zakládány i organizace s cílem povzbudit sociální a politické vědomí vzdělanců, např. Společnost na záchranu Koreje, Společnost pro vykoupení národního dluhu, Nová národní společnost, atd. Ty ovšem po roce 1905 zanikly, či přešly do ilegality. Neméně důležitou roli v rozdmýchání národního podvědomí hrál také domácí korejský tisk, na který byla uvalena Itó Hirobumim cenzura roku 1907 a po anexi přestal na několik let existovat. (Eckert, 2009, s. 176-180)

Dne 22. srpna 1910 došlo k japonské anexi Koreje, která se tak oficiálně stala japonskou kolonií. Byl ustanoven úřad generálního guvernéra pro Koreu⁸, jehož prvním představitelem pro období 1910-1916 se stal Terauchi Masatake (寺内 正毅). Období vlády tohoto generálního guvernéra je označováno pojmem „období temna“, v této době docházelo k rozsáhlým represím v politickém a kulturním životě Koreje. (Eckert, 2009, s. 185-191)

2.1. Anexe Koreje a napětí japonské vlády v přístupu ke kolonii

Japonská společnost byla po několik staletí homogenním seskupením, které nemělo zkušenosti s přijímáním cizinců do své komunity. Po zahájení modernizačních reforem v roce 1867 byla japonská společnost, během krátké doby, vystavena nové zkušenosti s imperialismem. Japonsko, zahrnující pod svou správu do té doby centrální ostrovy, začalo s výbojem ze svého původního území a začleňováním nových oblastí pod svou správu. Rigidně ustanovená společnost se svým specifickým myšlením a hodnotami tak poprvé čelila problému, kdy si musela uchovat svou podstatu i výsadní postavení ve svém

---

⁷ Po anexi se boje přenesly do Mandžuska a ruského přimoří. (Eckert, 2009, s. 178)

⁸ Jmenování do této funkce měl v pravomoci přímo japonský císař. Tato pozice se také vyznačovala značnou autonomií a nezávislostí na domácí japonské vládě. (Eckert, 2009, s. 187)

impériu a zároveň asimilovat obyvatelstvo nových území. Tyto odporující si snahy vedly k napětí nejen na domácí půdě, ale především v kolonizovaných zemích, ve kterých docházelo ke značné diskriminaci. (Ryang, 2000, s. 1-31)

Anexe Koreje v srpnu roku 1910 byla Japonskem legalizována na podkladu prohlášení o spřízněnosti mezi Japonci a Korejci. Japonsko ospravedlňovalo své přičlenění Koreje jako okupaci ve jménu pokroku (který mělo jako vyspělý stát zaostalému korejskému národu přinést), ochrany a bratrských svazků. (Eckert, 2009, s. 185) Nicméně jak uvádí Mitchell: „*V sedmi člancích anekční smlouvy nebylo zcela nic, co by Korejcům garantovalo rovnost s Japonci.*“ (Mitchell, 1967, s. 12) V Koreji byl ustanoven systém dvojího práva, který vedl k rozdílnému zacházení s Korejci oproti obyvatelům ostrovů. Korejci coby noví občané japonského císařství byli podřízeni japonskému právu. Nicméně, kromě oficiálních zákonů byly vydány koloniální dekrety a vyhlášky, které se na Japonce nevztahovaly. (Eckert, 2009, s. 187-188)

Díky své policejní síle mohlo generální guvernérství provádět a udržovat represe v politickém a kulturním životě poloostrova. Politické organizace byly rozpuštěny, svoboda shromažďování zrušena a korejský domácí tisk byl do období tzv. kulturních reforem v roce 1919 zastaven. Naopak vzdělávací systém byl jednou ze sfér, která se dočkala rozšíření. Avšak zvýšení počtu škol na poloostrově bylo účelové a mělo za úkol přinést rychlé rozšíření znalosti japonštiny a celkové nahlodání korejské kulturní identity. Navíc i zde byl vytvořen oddělený a nerovnoprávný systém, kdy existovaly dva typy škol – pro Japonce a pro Korejce. Korejská mládež byla také omezena v možnosti dosažení vyššího vzdělání ve své zemi. Japonci zavedli hustší síť škol nižšího stupně pro snadnější asimilaci Korejců, která začala v dětském věku skrze základní vzdělání, avšak generální guvernérství nemělo v úmyslu zavést síť vyššího vzdělání, které by mohlo Korejce odvést od oddanosti vůči císaři a od práce pro něj. Tento nedostatek možností vyššího vzdělání vedl k exodu korejské inteligence za vzděláním do Japonska, kde tak vznikala nová generace politických aktivistů. (Eckert, 2009, 188-191) (Kang, 1948, s. 183-202)

2.1.1. Asimilace a registr domácností

Dlouhodobým cílem japonského císařství v Koreji se stala asimilace obyvatel poloostrova. Weiner tento japonský asimilační proces komentuje následovně: „*Koloniální projekt v Koreji byl vesměs považován za dlouhodobý plán; takový, který by pozvolna reagoval na zákony sociálního (myšlenkového) rozvoje a současně by naplňoval povinnosti uložené*

Japonci, založené na jejich kulturní vyspělosti a rasové nadřazenosti.“ (Weiner, 1989, s. 28) Zrealizování spodoby Korejců s japonskými občany bylo mimořádným procesem, který se lišil od postupu evropských mocností.⁹ Kashiwazaki tento problém rozebírá důkladněji a vysvětluje, že pro asimilaci Korejců do japonské společnosti, ale zároveň pro uchování si japonského nadřazeného postavení byla zavedena kombinace právně-institucionální a kulturní asimilace. Paralelní uplatňování těchto dvou druhů asimilace korespondovalo s japonským záměrem odlišit postavení obou národností – skrze právně institucionální část – a zároveň zahrnutím Korejců do japonského impéria – což měla zajistit kulturní asimilace.¹⁰ (Ryang, 2000, s. 16-17)

Jedním z příkladů právní asimilace bylo sestavení nového registru domácností v Koreji, započaté roku 1909 Japonci. Registr domácností sloužil pro jasné rozlišení mezi japonskými obyvateli a koloniálními subjekty po zahájení anexe roku 1910. Korejci, nehledě na své místo pobytu, měli svou domácnost zaregistrovanou v kolonii a umístění domácností nebylo možné změnit.¹¹ Korejští obyvatelé se tak nemohli vyvázat ze svého označení „druhořadých subjektů“ a svého odlišení od obyvatel ostrovů ohledně práv a povinností, které právní asimilace skrze registr domácností přísně střežila. Jako příklad rozlišení mezi statutem Japonců a Korejců na podkladě registru domácností uvádí Kashiwazaki povolání k vojenské službě. Jelikož nasazení do válečných akcí vyžaduje věkovou míru oddanosti vůči státu, byli do japonských válečných operací odváděni pouze japonští příslušníci – v souladu s ustanovením vojenského nařízení roku 1927.¹² Korejci, zaznamenaní v registru domácností, jenž byl řízen speciálním zákonem generálního guvernérství Koreje, byli z odvodu do vojenské služby až do roku 1944 vyloučeni. (Ryang, 2000, s. 17-18)

---

⁹ Podle Kashiwazaki se japonská kulturní asimilace vyznačovala požadavkem na „spirituální“ asimilaci, založené na lojalitě vůči japonskému císaři, což ji značně odlišovalo od kulturní asimilace uplatňované evropskými mocnostmi. Ty místo požadavku na zavázání se kolonizovaným vůči kolonizátorovi ve větší části rozšiřovaly svou kulturu v rámci zcivilizování. (Ryang, 2000, s. 16-17)

¹⁰ Jak lze vidět na příkladu zavedení dvojího systému práva v Koreji, docházelo k odlišení postavení obou národností – úkol pro právně-institucionální typ asimilace. Zavedení kompaktnějšího systému škol nižšího stupně je pak ukázkou kulturní asimilace, jež zajišťovala sociální kontrolu proti korejskému odporu. Kontrola byla částečně podporována i právní asimilací, jejíž další úlohou byla účinná sociální kontrola a bezpečnostní opatření skrze dohled japonské policie. (Ryang, 2000, s. 16-17)

¹¹ Od dob podpisu Kanhwaské smlouvy v roce 1876 pronikali do Koreje ve větším počtu za vidinou zisku zejména japonští obchodníci. (Eckert, 2009, s. 148) Stejně také probíhala migrace opačným směrem – z poloostrova na japonské ostrovy. Přestože se Korejci rozhodli usídlit v Japonsku, kvůli záznamu v koloniálním registru se nebyli schopni zbavit svého statusu koloniálních subjektů a dosáhnout na plná práva poskytovaná japonským občanům. Tento proces byl obousměrný – ani Japonci, kteří se rozhodli žít na poloostrově, neměli možnost změnit umístění jejich domácností. (Ryang, 2000, s. 18)

¹² Konkrétně toto nařízení stanovovalo, že ti, na které je použitelný zákon o registru domácností, podléhají odvodu. Korejci, vedeni pod registrem domácností generálního guvernérství tak nepodléhali tomuto nařízení, které se vztahovalo na osoby v japonském registru domácností. (Ryang, 2000, s. 18)

Tato situace se změnila s koncem třicátých let, kdy císařství přišlo s novou, více nátlakovou asimilační kampaní – kóminka, tedy přeměnou Korejců na lidi oddané císaři (tzv. kómin). Nejdůležitějším programem kóminy byl sóšikamei – změna korejských jmen na japonské a vedení Korejců v registru domácností japonského stylu. Tím, že by Japonsko přeměnilo Korejce na lid oddaný službě císaři, odpadla by potřeba jejich sociální kontroly.¹³ Japonsko by je tedy mohlo použít pro své projekty spojené s vedením války, pro mobilizaci pracovních sil a povolání k vojenské službě.¹⁴ Kvůli částečnému potření etnických prvků Korejců (docházelo ke změně jejich jména) následně generální guvernérství Koreje mělo problémy s rozlišováním mezi Korejci a Japonci. V tomto bodě mu byl opět nápomocen registr domácností, jelikož ten stále obě etnika rozlišoval na bázi umístění jejich záznamu buď v koloniálním, či japonském registru. (Ryang, 2000, s. 19-20)

---

¹³ Japonský styl domácího registru byl postaven na základě registrace všech členů rodiny pod jediným rodinným jménem. Korejská tradice do té doby obsahovala např. ponechání rodného příjmení pro vdanou ženu – záznam korejské rodiny tak do té doby obsahoval více příjmení. (Ryang, 2000, s. 19)

¹⁴ Kashiwazaki uvádí, že sóšikamei představoval projekt spojení právní a kulturní asimilace, který však kvůli pádu Japonska po jeho zavedení zůstal rozpolcený. (Ryang, 2000, s. 18-19)

3. Korejci v Japonsku

Migrace Korejců na japonské ostrovy byla podmíněna situací na poloostrově, kdy restriktce v kulturním životě donutily k exodu inteligenci, která bažila po vzdělání a hledala prostředek pro pozvednutí vlastního národa. Tato skupina Korejců se v Japonsku do konce dvacátých let těšila relativní svobodě a mohla vstřebávat „nebezpečné myšlenky“. Druhou skupinu Korejců, která se vydávala do Japonska, tvořili manuální pracovníci, kteří se svým „druhotným“ postavením poddaných císaře sloužili jako levná pracovní síla. Zpočátku tito Korejci cestovali do Japonska za prací dobrovolně, zejména kvůli provedené revizi půdy, která je připravila o jejich tradiční obživu. Válečná tažení japonské armády a nedostatek pracovních sil v roce 1931 a především nařízení o pracovní mobilizaci v roce 1939 stimuloval, ba dokonce vynucoval jejich příchod na ostrovy ve velkém počtu. Rozdílné způsoby života, vzájemné neporozumění a předsudky, vedly k odcizení a pohrdání mezi Korejci a Japonci. Pro napravení vztahů mezi příslušníky obou národností vznikaly společnosti míru a přátelství, jež měly přivést Korejce a Japonce k vzájemné empatii a pomoci. Nicméně tyto původně intelektuální zakládané spolky japonská vláda přeměnila ve svůj nástroj ke kontrole a asimilaci Korejců. Z důvodu prohry Japonska v tichomořské válce projekty na „pojaponštění“ Korejců „zamrzly“ na místě, stejně jako samotní Korejci zataženi do Japonska válečnou mašinérií. (Mitchell, 1967, 27-99)

Nedostatek možností pro vyšší vzdělání a touha po poznání moderního učení vedla mnohé korejské studenty za studiem do Japonska. Tokio v tehdejší době představovalo moderní učenecké centrum pro východoasijský region a v porovnání se zbytkem japonského impéria zde studenti mohli zakusit větší myšlenkovou svobodu. Velká část z nich se seznámila s ideami liberalismu, jenž byl v tehdejší době populárním směrem. Oproti očekávání a předpojatosti vůči obyvatelům ostrovů se jim v akademických kruzích dostávalo podpory v jejich smýšlení ohledně nezávislosti a modernizace Koreje. Obraz Japonců jako zlých stvoření vytvořený zkušenostmi z vlasti, byl „přemalován“ poznáním studentů, že mezi Japonci existují špatní i dobří lidé, zrovna tak, jako mezi Korejci. Na rozdíl od poloostrova, kde bylo obyvatelstvo pod kontrolou vlády generálního guvernérství s jeho asimilačními snahami, korejští studenti na ostrovech zažívali větší svobodu. Asimilace cizineckých skupin v Japonsku nebyla do poloviny dvacátých let aktuální a dávala tak větší příležitost k rozvoji nacionálního cítění a snah. Korejští studenti zakládali

debatní spolky a scházeli se v korejské YMCA, která se nacházela v tokijském městském obvodu/čtvrti Kanda. Díky svému přídavku v názvu - Korea, YMCA upoutávala pozornost studentů z poloostrova a brzy se stala základnou sdružující mladé Korejce v Tokiu. Probíhaly zde politická sezení a sociální aktivity bez ohledu na víru jedince. Každý byl vítán. (Kang, 1948, s. 208–223) (Weiner, 2010, s. 156) Studenti v Japonsku také vydávali vlastní periodika, v nichž otevřeně kritizovali japonskou vládu a její postup ve věci Koreje. Kvůli tomuto protijaponskému obsahu pak byla některá vydání japonskou policií zastavena a autoři článků takového obsahu zadrženi. Existovaly také snahy propašovat tento v Japonsku vydaný materiál do Koreje. Kromě těchto materiálů přispívali k rozšiřování nacionalismu mezi spodní vrstvou Korejců sami studenti, kteří se s obdobím letních prázdnin vraceli domů.¹⁵ (Mitchell, 1967, s. 14-20)

Nejvýraznějším činem korejských studentů zůstává jejich vydání deklaráce nezávislosti. Podníceni zveřejněním čtrnácti článků prezidenta Woodrowa Wilsona, jejichž náplní byla myšlenka humanismu, národní autonomie a právo na sebeurčení, rozhodli se vydat deklaráci nezávislosti. (Eckert, 2009, s. 199) Zhotovenou v korejštině, japonštině i angličtině ji následně kromě japonské vlády doručili i zahraničním diplomatickým misím a jednotlivcům. Obsah této deklaráce byl silně protijaponsky zaměřen, s odsuzováním chování Japonců vůči Koreji a jejím obyvatelům. Nejzásadnější je však požadavek dokumentu o osvobození Koreje od japonské nadvlády, doplněný o výhrůžky - pokud tak nebude učiněno. (Mitchell, 1967, s. 20-22)

Korejští studenti v Japonsku a jejich nacionální snahy se stali předvojem pro celonárodní hnutí v Koreji, které vypuklo po smrti císaře Kodžonga 1. března 1919. V rámci Hnutí 1. března, jak je oficiálně nazýváno, byla vyhlášena deklaráce nezávislosti a započala mírová masová demonstrace, jež se však po tvrdém zásahu japonské policie, snažící se demonstraci potlačit, změnila v celonárodní střet mezi korejskými obyvateli a policií, trvající dva měsíce. Ačkoliv nebyl tento první masově ucelený odpor vůči japonské nadvládě úspěšný, vyústil v založení Prozatímní vlády Korejské republiky v Šanghaji 9. dubna 1919 a obrat politiky tvrdé represe k uvolnění správy Koreje přinesené tzv. reformami kulturní politiky.¹⁶ (Eckert, 2009, s. 199-204)

---

¹⁵ Studenti během svého pobytu v Koreji učili lidi na vesnicích číst a psát. Zároveň s tím podněcovali mezi touto společenskou vrstvou národní uvědomění. (Mitchell, 1967, s. 20)

¹⁶ Po tvrdých zákrocích proti Hnutí 1. března 1919 japonská vláda přehodnotila svůj dosavadní přístup ke kolonii. V rámci zavedení reform kulturní politiky byla do třicátých let uvolněna kontrola kulturního a

Ačkoliv vedl tento okamžik k veřejné diskusi o postavení Korejců v císařství a uvolnění režimu na poloostrově generálním guvernérstvím, byli od té doby Korejci v Japonsku vnímáni jako podvrtné síly, které je třeba mít více pod kontrolou. Začalo jejich veřejné hanění japonským tiskem přinášející o této komunitě zkreslené či falešné příběhy. Tato doba tak představuje kořen odcizení a nenávisti mezi Japonci a Korejci ještě pevněji prorostlý a související se začátkem příchodu velkého počtu Korejců do Japonska za vidinou získání práce a lepšího života. (Mitchell, 1967, s. 22-26)

Migrace korejských obyvatel do Japonska započatá ve dvacátých letech byla podmíněna několika faktory. S oficiálním uchopením moci nad Koreou v roce 1910 začalo japonské generální guvernérství s rozsáhlým soupisem korejské půdy, který trval až do roku 1918. Cílem soupisu byla racionalizace a právní kodifikace půdy. Tento proces se však stal zdrojem napětí mezi třídami společnosti a vedl ke zbohatnutí velkých vlastníků půdy a generálního guvernérství, které se stalo největším majitelem půdy.¹⁷ Nová vlastnická práva a japonské tržní síly, populační exploze v období let 1915-1930, zvýšené užití peněz a nová daňová struktura, to vše byly příčiny zadluženosti rolníků a rozšíření lichvářství v Koreji, které dále jejich bídu prohloubilo. Nejvíce postižené byly oblasti v jižní Koreji s populací tradičně se zabývající pěstováním rýže.¹⁸ Okolo 90% nově příchozích do Japonska pocházelo právě z těchto krajů. Rolníci a nekvalifikovaní pracovníci často mířili do industrializovaných oblastí, kde jako námezdní dělníci doufali najít novou práci. (Eckert, 2009, s. 191-194) (Mitchell, 1967, s. 27-29)

Japonsko ve dvacátých letech po své ekonomické expanzi v době 1. světové války zažívalo hospodářskou depresi a rozsáhlou nezaměstnanost, která pokračovala až do Mukdenského incidentu v roce 1931.¹⁹ Za této situace se příliv korejských nádeníků do Japonska rapidně zvýšil, jak přibližně ilustruje číslo 400 tisíc pro rok 1930 oproti 39 tisícům z roku 1921. Tento příchod Korejců do Japonska v době hospodářské deprese znamenal rozšíření pohrdání a nelibosti vůči nim od japonského obyvatelstva, zejména pak japonských rolníků, kteří v důsledku krize ztratili svůj původní způsob obživy a přicházeli do

---

politického života na poloostrově, např. bylo povoleno vydávání korejských tiskovin a existovala větší svoboda pro vznik svazů a spolků. (Eckert, 2009, s. 204)

¹⁷ Generální guvernérství požadovalo doložení právních nároků na půdu od majitelů. Negramotní částeční vlastníci, nájemci a usedlíci však nerozuměli postupu a výsledkem toho byla jejich ztráta půdy. Velcí vlastníci naopak nárok byli schopni doložit. Generálním guvernérstvím zkonfiskovaná půda pak byla prodávána za pakatel. Japonští soukromníci a investorské firmy se tak na tomto procesu značně obohatili. (Eckert, 2009, s. 191-194)

¹⁸ Z mnohých úloh Korea sloužila především jako zdroj rýže pro Japonsko. (Eckert, 2009, s. 221-222)

¹⁹ Počet nezaměstnaných se v Japonsku roku 1932 převyšoval 2,5 milionů. (Weiner, 2010, s. 127).

industrializovaných měst za práci, právě tak jako Korejci. Tato rivalita o pracovní místa přizivená tradičním smýšlením ohledně nadřazenosti své kultury, jež migrující japonští rolníci přinášeli, vyvolávala mezi oběma národnostními skupinami silné napětí. Korejci byli ochotní přijímat podřadné a nežádoucí práce za velmi nízké finanční odměny, jen aby alespoň nějakou práci sehnali. Snaha najít zaměstnání vedla k migraci Korejců nejen z poloostrova do Japonska, kde často zamýšleli zůstat je do té doby, než si vydělají peníze navíc, ale také uvnitř ostrovů. Migranti z poloostrova byli rozestí po celém Japonsku, nejvíc se jich však sdružovalo v industrializované Ósace. Jejich způsob života vyvolával v Japoncích opovržení. Korejci totiž obecně přebývali ve velkých skupinách shluknutí v prostorech nedostatečné kapacity blízko továren. Ti, kteří na takové ubytování nedosáhli, se uchýlili ke stavbě provizorních chatrčí nebo přístřešků. Hygienické podmínky v takovýchto obydlích byly velmi špatné. Korejci, z 90% pocházející ze zaostalých rurálních oblastí jižní Koreje, přicházeli do cizí země, jejíž řeč ve většině případů neznali, a z velké části byli negramotní i ve své mateřštině.²⁰ Nedorozumění a ubohé životní podmínky nevedly k nepochopení jen mezi Korejci a Japonci, ale také k tlaku skrze komunitu Korejců, jehož vyústěním byly potyčky.²¹ Tyto šarvátky mezi sebou, ale i zvýšená kriminalita zapříčiněná právě migranty a praktiky studentů, kteří neplatili nájem, zanechaly hlubokou ránu na vnímání Korejců obyvateli ostrovů. (Mitchell, 1967, s. 27-38) Naopak symbolem křivdy pro Korejce v Japonsku se staly události okolo velkého zemětřesení v Kantó, jednoho z největších zemětřesení Japonska 20. století. Zemětřesení nastalo 1. září 1923 dvě minuty před polednem. Kromě masivních otřesů vypukly i rozsáhlé požáry a celá Jokohama s velkou částí Tokia byly zničeny. Chaos událostí dal příležitost k obrácení vzteku vůči Korejcům, kteří byli nařčeni z úmyslného zakládání požárů, rabování, znásilňování a otravy pitné vody ve studních. Fámy o takovémto chování Korejců byly přizívovány reportážemi, které japonský tisk přinášel. Mnoho korejských obětí padlo za oběť těmto falešným udáním a následnému lynčování.²² Nutno dodat, že

---

²⁰ Jako příklad lze uvést vládní průzkum z roku 1936, kdy vláda z celkových 690 501 Korejců na svém území ověřila 616 779 z nich. Výsledkem bylo zjištění, že 55% z přichozích Korejců byli negramotní jak v Japonštině, tak i v Korejštině. Pokud by se započítali školou povinní, kteří však do školy nedocházeli, vyhouplilo by se procentuální zastoupení negramotných na 61%. Následující průzkum z roku 1942 ukázal na podobné procentuální výsledky u téměř miliónu a půl Korejců v Japonsku. (Mitchell, 1967, s. 96)

²¹ Korejci museli konkurovat nejen japonským rolníkům, ale také sami sobě. Při tak velkém počtu jedinců a nezaměstnanosti vznikal přetlak pracovních poptávek a pracující museli žít v neustálé ostražitosti, aby o své pracovní místo nepřišli. V kombinaci s jejich životními podmínkami tedy není divu, že výtržností uvnitř pracujících skupiny nebyly ojedinělým jevem. (Mitchell, 1967, s. 32-34)

²² Stejně jako japonští radikální zastánci. Tato doba zmatků představovala výbornou příležitost pro jejich odstranění japonskou policií a armádou. (Mitchell, 1961, s. 40)

Japonci, kteří měli na svědomí několik tisíc korejských životů, vyvázli bez odsouzení či jen s nízkými tresty. (Ryang, 2003)

Přes všechny rozepře a bezpráví mezi obyvateli obou národů existovala také vzájemná podpora a spolupráce, a to jak na poli politickém, tak i soukromém²³. Co se týče politické stránky, členové korejských radikálních organizací byli v kontaktu s japonskými extrémisty. Také japonské a korejské odbory vykazovaly spolupráci proti kapitalismu a byly v neustálém těsném kontaktu. Avšak většina dělníků v Japonsku nebyla organizovaná a pouze nízký počet Korejců se účastnil akcí vycházejících ze spolupráce mezi japonskými a korejskými odbory. Podle Mitchella většina korejských dělníků postrádala zájem o vstup do odborů a neměla ani myšlenky na účast na demonstracích. Novým fenoménem ve spolupráci mezi Korejci a Japonci se staly tzv. spolky míru a přátelství.²⁴ Nejvýraznějším z takovýchto spolků se stala Společnost vzájemné lásky (相愛会 Sóaikai) vzniklá v roce 1923 v Ósace. Nicméně Společnost vzájemné lásky byla postupně japonskou vládou využita jako prostředek ke kontrole korejské menšiny. Stejně tak nelze pohlížet na registraci v těchto spolcích jako na projev upřímné snahy o zlepšení vztahů mezi obyvateli obou národů, protože účast v nich byla podmínkou pro získání cestovního povolení z Koreje do Japonska. (Mitchell, 1961, s. 34-38)

Otázka migrace a její regulace na ostrovy rozdělovala japonskou společnost. Přes své ekonomické potíže a vysokou nezaměstnanost nepřišla vláda Japonska až do třicátých let s dlouhodobým plánem na kontrolu příchodu Korejců. Nepřijetí specifického omezení pro migraci se promítlo v nárůstu přichozích Korejců, kteří v roce 1930 byli zastoupeni číslem 419 tisíc oproti 3 630 jedincům z roku 1914. Pro možnost vstupu na japonskou půdu byl pro obyvatele poloostrova zásadní rok 1910, kdy Japonsko Koreu anektovalo. V souladu s politikou asimilace a propagací myšlenky společného původu Korejců a Japonců nemohl být těmto novým japonským občanům (i když podřadným) zamezen vstup na ostrovy. Nejednotný názor domácí vlády v otázce migrace Korejců byl naopak zřetelný pro generálního guvernéra Saitó Makota (齋藤 実), který zavedl reformy kulturní politiky po korejském Hnutí 1. března. Saitó v rámci uvolněné politiky ulehčil podmínky pro přesun Korejců na ostrovy. Tento postoj generálního guvernéra pro Koreu byl podpořen ze strany

---

²³ Existovaly smíšené sňatky mezi korejskými a japonskými obyvateli. (Mitchell, 1961, s. 34)

²⁴ Ty byly původně zakládány intelektuály s cílem najít porozumění mezi Korejci a Japonci a oponovat mnoha vzniklým proti-japonsky zaměřeným organizacím. Nicméně po roce 1939 Japonci zmařili původní účel Kjówakai a všechny vrcholné příčky byli jimi obsazeny. Od roku 1942 také všechny pobočky byly předsedány místními policejními šéfy. (Mitchell, 1961, s. 37, 96)

japonského průmyslu, jenž přes svůj úpadek ve dvacátých letech dychtil po levné pracovní síle z poloostrova, a za tímto účelem továrny posílaly do Koreje své náborové pracovníky. Nicméně s říjnem roku 1925 japonská vláda zavedla opatření pro Korejce vstupující do Japonska.²⁵ Stanovené podmínky pro migraci na ostrovy však nebyly dostatečné, a tak došlo ještě v témže měsíci k jejich zpřísnění. Přesto se ukázalo, že ani zvýšené nároky nezpomalily příchod Korejců, jejichž počet v Japonsku rostl. Jak navrhuje Mitchell, očividně nebyly tyto opatření plně vynucovány. (Mitchell, 1967, 41-45)

Hnutí Korejců v Japonsku dvacátých let mělo s domácím odporem několik bodů společných. Stejně jako v případě poloostrova, protivládní síly byly rozděleny mezi nacionalisty a komunisty, i když pro Korejce se často tyto dva pojmy nevyklučovaly. S tím přirozeně souvisí nesjednocené úsilí proti režimu. Ke všemu byly i politické skupiny rozděleny do frakcí, které nenacházely společnou řeč. Přesto na japonské půdě docházelo k menším akcím odporů, jako např. druhé vydání deklarace požadující nezávislost korejskými studenty. Nicméně ani ta, stejně jako její předchozí verze, nepřinesla žádný efekt. Korejská menšina v Japonsku spadala od Hnutí 1. března v Koreji pod přísnější ostrahu japonské policie, přestože většina jedinců neměla zájem na spiknutí proti vládě. Korejské nacionalistické a komunistické organizace uvnitř Japonska nedosahovaly větších rozměrů potřebných pro účinný odpor. Nejvýznamnějším počinem korejských komunistů bylo ustanovení korejského oficiálního pracovního svazu – Pracovní federace Korejců v Japonsku (jap. 在本朝鮮労働総同盟 Zaihon Čósen Ródó Sódómei – zkráceně 労総 Rósó) v únoru 1925.²⁶ Tento svaz se pokoušel shromáždit korejské dělníky na ostrovech. I když jeho velikost v polovině dvacátých let zůstávala malá, japonská vláda svaz ohodnotila jako nejvlivnější korejskou bojovou skupinu v Japonsku. Stejně jako japonští komunisté se i ti korejští nevyhnuli masovému zatýkání z 15. března 1928 a 16. dubna následujícího roku, čímž byla federace dočasně rozvrácena. Tento záťah proti komunistům v císařství byl vyvolán nárůstem sympatizantů s marxismem, který od 20. let získával mnoho příznivců. Japonská vláda byla posedlá strachem z „nebezpečných myšlenek“, které v jejích očích

---

²⁵ Tyto opatření umožňovaly vstup na ostrovy pouze těm osobám, které měly jisté pracovní místo, vlastnily 60 jenů po uhrazení všech cestovních a pracovních poplatků, nebyly pod úpisem pracovních makléřů v Koreji a měly povolení od jejich policejního prezidenta. Osoby závislé na morfiu byly vyloučeny. (Mitchell, 1961, s. 44)

²⁶ Korejský komunismus na ostrovech zastupovaly čtyři hlavní organizace - dvě zákonem povolené: Rósó a Liga mladých Korejců v Japonsku (在本朝鮮青年同盟 Zainihon Čósen Seinen Dómei) – a dvě podzemní: Korejská komunistická strana, japonské ústředí (朝鮮共産党日本総局 Čósen Kjósantó Nihon Sókjoku) a Společnost korejské komunistické mládeže, japonská sekce (高麗共産青年会日本部 Kórai Kjósan Seinenkai Nihonbu). Poslední dvě jmenované byly části tvořící Komunistickou stranu Koreje v Japonsku. Ani jedna z kvarteta neměla systematické spojení s KSJ. (Mitchell, 1961, s. 56)

tento myšlenkový směr přinášel. Proto se nový premiér Tanaka Gíči (田中 義一) rozhodl, po svém zvolení, o potlačení příznivců komunismu, již zmíněnými zátahy z let 1928 a 1929.²⁷ Součástí těchto snah bylo i vydání zákona o uchování míru z 29. června 1928, jehož součástí byl i trest smrti. Po těchto vládních opatřeních korejské komunistické hnutí splynulo s Komunistickou stranou Japonska, jež po roce 1929 byla nucena přejít do ilegality.²⁸ Korejci brzy pronikli do vyšších kruhů této sjednocené strany a v roce 1933 měli ve straně silnou pozici. Ve stejném roce dokonce tvořili více jak polovinu Národního zasedání japonských obchodních svazů (日本労働組合全国協議会 Nippon Ródó Kumiai Zenkoku Kjógikai – zkráceně Zenkjó 全協). KSJ po svém přechodu do ilegality založila Zenkjó 25. prosince 1928 s cílem zaměřit se na pracující masy. Japonští komunisté tedy nemohli operovat bez korejské spolupráce. I když došlo ke sloučení těchto levicových sil, korejští komunističtí zástupci projeví svůj úmysl pracovat prvotně pro osvobození vlasti a ne na rozvoji mezinárodního komunismu. Spojením s japonskými soudruhy hledali prostředek k získání moci v Japonsku. Se svou upevněnou pozicí ve straně a Zenkjó, přešli korejští komunisté k úsilí o znovuvybudování Korejské komunistické strany.²⁹ Nástup podzimu roku 1932 s sebou však přinesl konec komunistickému hnutí až do konce 2. světové války. V roce 1932 přišlo další masové zatýkání japonských komunistů. Korejci, kteří je ve vedení nahradili, neunikli stejnému osudu o rok později, kdy 1 820 z nich bylo zatčeno. Pokračující zákroky proti komunistům způsobily postupný rozpad jejich fronty od roku 1935.³⁰(Weiner, 2010, 165-186)

S přípravou Japonska na válku se objevily i protesty proti takovému jednání, především v akademických kruzích. Korejští studenti začali s rozšiřováním zvěstí o podvodu a klamání obyvatel japonskou válečnou mašinérií a vybízeli korejské dělníky k sabotážním akcím. (Weiner, 2010, s. 202) V kontrastu k těmto výjimkám Korejci v Japonsku obecně neoponovali vstupu Japonska do války s Čínou roku 1937 a následně i světové války v roce 1941. Jak Mitchell podotýká, jen stěží jde odhalit, jestli přispívání Korejců v Japonsku k válečnému úsilí císařství bylo zcela na dobrovolné bázi, nebo zda byli jemně

---

²⁷ Oběťmi těchto zásahů bylo více jako 2 500 osob. (Mitchell, 1961, s. 59-60)

²⁸ Předním bodem programu KSJ bylo pro Korejce lákavé prohlášení o „uskutečnění nezávislosti pro (japonské) kolonie“. (Mitchell, 1961, s. 60-61)

²⁹ I přes veškerá opatření japonské policie v roce 1925 byla založena Komunistická strana Koreje, která se snažila držet taktiky jednotné fronty vytyčené Kominternou (Komunistické internacionály řízené z Moskvy). Strana však byla rozštěpená. Pro rozšiřování komunistických aktivit tak korejští komunisté využili Společnost nové elity (신간회 Singanhö), činnou v letech 1927-1931. (Eckert, 2009, s. 217)

³⁰ Pro ilustraci, v roce 1933 bylo v Japonsku 113 korejských komunistických skupin s celkovým počtem členů nad 10 tisíc. O tři roky později, po vrcholu zatýkání korejských komunistů byly tyto skupiny zredukovány na 46 jednotek s 901 příslušníky. (Mitchell, 1967, s. 69)

postrčení Kjówakai (協和会) čili Sdružením harmonie, nebo Společností vzájemné lásky.³¹ (Mitchell, 1961, s. 70-74) Japonská vláda si uvědomila potenciál těchto přátelských sdružení pro kontrolu korejské menšiny na svém území a v roce 1940 pro ně vytvořila centrálu. Se vstupem do války pak ještě více upevnila dohled nad Korejci v Japonsku skrze tyto organizace, jejichž počet se navýšil a byla vytvořena síť místních poboček.³² Korejští dělníci byli organizováni do pracovních jednotek armádního typu, kdy organizační vedení práce bylo zastoupeno Kjówakai nebo policií.³³ Kjówakai vykonával absolutní kontrolu nad všemi aspekty života korejských pracovníků a napomáhal k dopadení dezertérů. (Weiner, 2010, s. 156-165) Potlačení komunistických živlů a válečné úspěchy Japonska daly za pravdu mnoha Korejcům, že nejmoudřejší řešení pro ně bude spolupráce s císařstvím. Japonský válečný imperialismus jim nabídl nové možnosti v postupu do vládních pozic, armády či policie.³⁵ Ke spolupráci korejské komunity v Japonsku s vládními snahami přispěl i pohled korejských nacionalistických vůdčích osobností z pozdních třicátých let. Ti viděli pokračování svého odporu proti režimu jako bezvýsledný. (Mitchell, 1967, s. 74)

Válka Japonska s Čínou započatá 7. července 1937 povolala do vojenské služby mužskou sílu z císařských ostrovů. Japonská vláda tak začala hledat prostředek k zaplnění pracovních pozic, které dříve její občané zastávali. Vyhlášení mobilizace odstartovalo historicky největší přesun korejského obyvatelstva na japonskou půdu. (Mitchell, 1961, s. 75-78)

Původní postoj japonské vlády, kdy se zejména v druhé polovině dvacátých let snažila o omezení počtu příchozích Korejců, změnil s vypuknutím Mukdenského incidentu v roce

---

³¹ V polovině třicátých let došlo k přetvoření spolků míru a přátelství v čele se Sóaikai na mezinárodní síť sdružení harmonie Kjówakai (協和会). Tato síť sdružení spadala pod záštitu odboru sociálních věcí ministerstva vnitra. Tyto sdružení sloužily japonské vládě ke kontrole a asimilaci Korejců na japonském území, jak je znát z prvního hlavního úkolu Kjówakai, jen zněl: kultivace vědomí o bytí jedincem císařství. (Weiner, 2010, s. 158-165)

³² V roce 1943 tak na japonském území existovalo 47 sdružení Kjówakai, jež kontrolovaly 1 124 poboček. (Mitchell, 1967, s. 82)

³³ Policejní příslušníci v roce 1941 ovládali většinu místních poboček Kjówakai. (Weiner, 2010, s. 203)

³⁴ Pro studenty, kteří byli považováni za radikální elementy, zavedla japonská vláda přísnější podmínky pro vstup do Japonska a jejich organizaci, kdy všichni studenti museli patřit do skupin s blízkým napojením na příslušnou Kjówakai. (Mitchell, 1967, s. 73-74)

³⁵ Korejským mužům bylo zákonem vydaným 5. května 1925 umožněno volit. Ovšem toto volební právo obsahovala několik restrikcí znemožňující větší účast Korejců na volbách v císařství. Speciálně pak výhrady, že volit a zvoleni mohli být pouze Korejci žijící v Japonsku a nad dvacet pět let. Mezi další patřily např. podmínka pobytu na jednom místě déle než jeden rok bez přerušování, vyjmutí osob pobírající státní či soukromou podporu, volič musel napsat jména kandidátů na hlasovací lístek v japonštině (- později zrušeno). (Mitchell, 1967, s. 94-95)

1931.³⁶ Získání mandžuského území do japonského područí nastartovalo během tří až čtyř let do té doby stagnující ekonomiku. Ruku v ruce s nárůstem průmyslových aktivit také stoupala poptávka po lidských zdrojích. Tento vzestup byl v takové míře, že na v květnu 1937 došlo k nedostatku pracovních sil. Pro doplnění pracovníků se měl postarat zákon o pracovní mobilizaci, založený na mobilizačním nařízení, který vláda zveřejnila v srpnu 1939. Na základě mobilizace pak do Japonska z poloostrova přišlo na sto tisíc Korejců.³⁷ Přesto ani toto opatření japonské vlády nedokázalo naplnit její požadavky na pracovní sílu a v mezidobí let 1939 – 1945 byla kvóta naplněna jen z 73%.³⁸ (Fotografie skupin Korejců, kteří přišli do Japonska v rámci mobilizace je v PŘÍLOZE 1) Masový nárůst korejské populace, její krátké tříměsíční vyškolení v pracovní činnosti, nesplnění očekávání lepších pracovních podmínek a především jazyková bariéra daly vzniknout mnoha nedorozuměním a konfliktům, zejména v oblasti ostrova Honšú, kam byli Korejci umisťováni pro práci v dolech. Takovéto neshody a záležitosti týkající se příchodu a pracovních podmínek pro Korejce měl na starosti od roku 1943 Čúó Kjówakai (中央協和会 Hlavní sdružení harmonie). Členy této organizace se Korejci stávali automaticky při příchodu na ostrovy za prací. Přes menší konflikty a stížnosti ze strany korejských dělníků však v průběhu válečného období nedošlo k žádnému většímu odporu. S Korejci v tehdejších dobách již nebylo zacházeno špatně a v několika případech měli lepší pracovní podmínky než Japonci.³⁹ Korejci přicházeli do Japonska motivováni slíbenými odměnami až do období začátku bombardování japonských měst spojeneckými silami. Nepřátelství mezi korejským a japonským obyvatelstvem na ostrovech, které se ještě více prohloubilo s masovým příchodem tisíců pracovních sil z poloostrova od roku 1939, dosáhlo během bombardování vrcholu, co se válečné etapy týče. Zvěsti a pomluvy očerňující „druhou stranu“ byly šířeny jak Korejci, tak Japonci. Japonci Korejcům dávali

---

³⁶ Mukdenský incident byla předem připravená akce v podobě výbuchu na japonské železniční trati 18. září 1931, jež Japonsku posloužila pro vytvoření loutkového státu Mandžukuo. Více Reischauer, 2009, s. 242.

³⁷ Počet Korejců v Japonsku je pro následující roky zaznamenán následovně: v roce 1933 bylo na japonských ostrovech 456 217 Korejců, koncem roku 1936 pak 690 503 Korejců, na konci druhé světové války bylo toto číslo 2 400 000. (Mitchell, 1967, s. 76)

³⁸ Mohou za to neshody mezi generálním guvernérstvím v Koreji a vládou na ostrovech. Po získání území Mandžuska generální guvernérství nařídilo mobilizaci Korejců na sever poloostrova pro industrializaci tamního území. Na druhé straně japonská vláda požadovala nové pracovní síly na ostrovech. Takovéto neshody a pře mezi domácí vládou a generálním guvernérstvím nebyly výjimkou. (Mitchell, 1967, s. 79)

³⁹ Nicméně skutečnost, že s Korejci během období válečné mašinérie bylo zacházeno lépe nelze zaměňovat s realitou, že byli vystaveni velkému pracovnímu vytížení a přepracování úměrně stoupající s blížícím se koncem války. Ovšem Korejci nebyli jediní, kdo musel čelit vysokému pracovnímu nasazení. Také Japonci zažívali stejná úskalí. Mitchell na podkladě těchto faktů podává názor, že se tedy v případě Korejců pracujících v Japonsku nejednalo o otrockou práci Korejců a jejich situaci nelze srovnávat s tou, která je nám známá z nacistického Německa. Mnozí korejské pracovníci přišli do Japonska pod ustanovením zákona o pracovní mobilizaci dobrovolně a po uplynutí jejich dvouleté pracovní smlouvy, pokud ji dále neprodloužili, se také vraceli zpět na poloostrov. (Mitchell, 1967, s. 84-85)

za vinu válečné neúspěchy svého národa a snahy o jeho pád, Korejci naopak např. šířili fámy o příchodu Spojenců, kdy podle nich Japonci budou zabiti, ale Korejci budou pravděpodobně ušetřeni. Jak se blížil konec války v Tichomoří, tisíce Korejců začaly neřízeně utíkat zpátky domů. Pro zhruba 2 milióny čtyři sta tisíc Korejců, jež tak nečinily a zůstaly po konci války na japonském území, byly zajištěny repatriační programy. Ti, kteří si vybrali zůstat na ostrovech, čelili nejisté budoucnosti, ve které o jejich osudu nově rozhodovala americká okupační správa. (Mitchell, 1961, s. 75-96)

4. Poválečné období a otázka Korejců v Japonsku

4.1. Návrat Korejců do vlasti z Japonska po skončení 2. světové války

Korejci, jejichž velká část byla zatažena na japonské ostrovy v rámci válečné mašinérie, s prohrou Japonska ve 2. světové válce očekávali svůj návrat zpět na poloostrov. Americká okupační správa, která převzala kontrolu nad japonským územím, však kvůli regulačním nařízením spojených s repatriací přiměla část Korejců své původní myšlenky přehodnotit a se svým návratem posečkat. (Lee, 1981, s. 58-61)

S koncem války se počet Korejců v Japonsku vyhoupl na cca 2 400 0000. Jednalo se zejména o jedince, kteří byli mobilizováni na ostrovy jako levná pracovní síla a zástup místo Japonců sloužících v císařské armádě. Na jaře a v létě roku 1945, kdy se Spojenci probíjávali k centrálním ostrovům Japonska sérií vítězných bitev, předzvěst konce války a chaos panující na ostrovech dal počáteční popud pro tisíce Korejců zpět do vlasti. Po vyhlášení kapitulace japonským císařem Hirohitem (裕仁, či znám jako 昭和天皇 Šówa-tenno) dne 15. srpna 1945, která byla oficiálně stvrzena 2. září 1945, začalo pro Japonsko nové období, kdy se ocitlo pod spojeneckou okupační správou. (Mitchell, 1967, s. 100-102) Ačkoliv okupační armáda Spojenců dopředu věděla o problému menšin v Japonsku, nepřinášela s sebou žádný plán na jeho řešení. Panoval obecný předpoklad, že všichni přítomní cizinci na japonském území budou repatriováni a problém cizích státních příslušníků v Japonsku tím bude tedy vyřešen. (Lee, 1981, s. 63) Vskutku, v souladu s touto domněnkou se během období 15. srpna až 30. listopadu 1945 kolem 800 tisíc Korejců vrátilo na poloostrov.⁴⁰ (Wagner, 1951, str. 43)

První důležitá direktiva vydaná americkou okupační správou ohledně repatriace 1. listopadu 1945 však znamenala konec svižnému přesunu Korejců do vlasti. Nařízení nově stanovovalo podmínky, které nutily Korejce změnit názor na svůj návrat. V porovnání s předchozím obdobím, kdy repatriace nebyla regulována ani dozorována, mohli Korejci cestovat na poloostrov zadarmo, zato však byla stanovena přísná omezení ohledně majetku, který si mohly osoby s sebou z Japonska odnést. Zejména finanční limity byly velmi nízké

---

⁴⁰ S předpokládaným napětím a třenicím, které by mohli vzniknout během odchodu Korejců z ostrovů, byly policejním stanicím v celém Japonsku doručeny pokyny od policejního oddělení ministerstva vnitra, zaujmout maximální ostražitost pro omezení možných etnických napětí. Policie měla chránit Korejce s jejich majetkem a udržovat japonské a korejské pracovníky odděleně. (Lee, 1981, s. 60)

a pro přenos nebyla povolena vyšší částka než tisíc jenů, či předměty v této hodnotě.⁴¹ Ze začátku platnosti nařízení bylo také povoleno pouze jedno zavazadlo.⁴² Takováto přísná omezení představovala obrovský kontrast k období neregulované repatriace, kdy pro navracející se Korejce neplatily žádné restrikce ve výši majetku či financí, které si brali s sebou.⁴³ Také veškeré platební transakce mezi Japonskem a Koreou byly zakázány. (Wagner, 1951, 44-46)

Direktiva, která tak měla regulovat pohyb Korejců, se stala hlavní příčinou zpomalení jejich přesunu zpět na poloostrov. Oficiální konec repatriace byl stanoven na 31. prosince 1946. Před tímto datem byla Korejcům poskytnuta šance na návrat, kterou dodatečně využilo 575 tisíc Korejců. Avšak s udělením povolení k návratu pro dalších cca 15 000 Korejců po tomto datu, repatriace skončila až v srpnu 1947. (Wagner, 1951, s. 46-48)

Z výše popsaných důvodů se v roce 1948 necelých 600 tisíc Korejců v Japonsku rozhodlo zůstat na ostrovech. (Wagner, 1951, s. 95) Větší polovinu z nich tvořili ti, kteří přišli do Japonska před rokem 1930 a byli již v Japonsku dlouhodoběji usazeni. (Mitchell, 1967, s. 104) Okupační zpráva Douglase McArtura z roku 1946 tento jev komentovala následovně: „*Mnoho Korejců a Japonců si přeje zůstat v Japonsku raději než přijmout repatriaci. Tato inklinace se stala více zjevná po zjištění, že by jim bylo dovoleno vzít s sebou jen omezenou část peněz a cenností.*“ (Conde, 1947, s. 43) Důvodů pro pobyt v Japonsku však bylo více. Mnozí z Korejců se doslechli o ekonomických potížích, do kterých po konci války Korea upadla. Navíc se množily zprávy o záplavách a šíření epidemií v jižní polovině poloostrova (viz níže v podkapitole Nezákonný návrat repatriovaných Korejců zpět do Japonska). Také panovalo určité podezření a nenávisť ze strany Korejců na poloostrově vůči těm, kteří se vraceli z Japonska. (Mitchell, 1967, s. 103-104) I přesto, že Korejci museli v Japonsku čelit nepřátelskému a předpojatému přístupu, si na konci války ze socioekonomických důvodů zhruba ¼ z původních 2 miliónů 400 tisíc Korejců vybrala možnost zůstat v Japonsku. (Lee, 1981, s. 60)

4.2.Liga Korejců v Japonsku

Korejci v Japonsku cítili potřebu ustanovit orgán, který by jim zajišťoval spolupráci s novou korejskou i japonskou vládou. Toto je jednoduché pozadí vzniku Ligy Korejců

---

⁴¹ Což odpovídalo tehdejší ceně dvaceti krabiček cigaret. (Wagner, 1951, str. 44)

⁴² Tento limit se brzy navýšil. (Wagner, 1951, str. 45)

v Japonsku 15. října 1945 (kor. 재일조선인련맹 Čäilbon Čosönin rjõnmäng, jap. 在日朝鮮人連盟 Zainiči Čósendžin Renmei), často uváděna pod zkratkou Čorjõn (조련), anebo Čóren (朝連) v japonštině. (Dále uváděna jako Čorjõn). (Lee, 1981, s. 61) Její existence byla původně zamýšlena jako dočasná s tím, že jakmile se všichni Korejci vrátí na poloostrov, Čorjõn ukončí své působení. Nicméně s rozhodnutím kolem 600 tisíců Korejců z roku 1948 pro setrvání na ostrovech, Čorjõn uzpůsobila program jako organizace zastupující zájmy této menšiny v Japonsku a pokračovala ve svém působení až do svého vynuceného zániku v roce 1949. (Ryang, 1997, s. 84) (Fotografii pořízenou ze založení Čorjõn v prefektuře Mijagi lze najít v PŘÍLOZE 1)

Po konci války v Tichomoří si japonská vláda nebyla jistá svým postavením vůči okupační správě, a ta zase naopak v té době ještě nebyla připravena jednat. Čorjõn tak využila situace a pod sloganem zajištění repatriace pro všechny Korejce se chopila moci nad korejskou menšinou. Čorjõn s hlavním sídlem v Tokiu a pobočkami ve všech japonských městech obývaných Korejci byla schopna v počátcích své existence vyvíjet tlak na Japonce pro splnění jejích podmínek. Její vliv byl natolik silný, že přemluvila japonské ministerstvo dopravy a vlastníky větších lodí k jejich poskytnutí pro účel repatriace. Navíc společně představitelé Ligy a japonští úředníci pracovali na jízdním řádu speciálních vlaků pro transport Korejců do přístavů. (Wagner, 1951, s. 51-52) Nicméně je nutno podotknout, že taková ochota ze strany Japonců ke spolupráci byla kromě nejistoty vlastního postavení iniciována i záměrem korejskou menšinu ze svého území co nejrychleji navrátit zpět. Změnu přineslo až vydání již zmiňovaného nařízení ohledně repatriace z 1. listopadu 1945. Okupační správa se jím snažila dostat pod svou kontrolu obávaný pohyb Korejců, kteří byli spojováni s podílem na černém trhu a přenosu nemocí (viz podkapitola Nezákonný návrat repatriovaných Korejců zpět do Japonska). (Conde, 1947, 42-44) Američané též potřebovali ke svým účelům lodě, které byly do té doby Korejci využívány. I přesto, že okupační správa s vydaným nařízením převzala repatriace pod svou kontrolu, co dalo Lize ohromný vliv, bylo povolení udělené od japonské vlády, díky kterému Čorjõn mohla vybírat lidi pro náplň denních kvót repatriací. Toto její privilegium bylo Američany odňato v květnu 1946. (Mitchell, 1967, s. 105)

Kromě oficiálních cílů Ligy, jež představovaly repatriace Korejců, řešení konfliktů mezi Korejci a Japonci či ekonomickou pomoc pro chudé, měla ve skutečnosti Čorjõn mnohé další funkce. Jednou z nejpodstatnějších byla v poválečném chaosu její role coby kvazi-

vládní organizace pro jednání s Japonci. Čorjŏn mimo jiné provozovala sociální program prostřednictvím poskytnutých dodávek od japonského ministerstva sociálních věcí, stála za Korejci, kteří byli Japonci odsouzeni, a v neposlední řadě podněcovala vzdělávací programy. (Mitchell, 1967, s. 104-105)

Prostory pro své ústředí v Tokiu a pobočku v Ósace, ve které sídlila značná korejská menšina, získala jednoduše nastěhováním se do prostorů, jež byly dříve spojeny se správou Koreje. Své financování opírala o mnohé zdroje, nejvíce však čerpala ze získaných bankovních účtů a poštovních spořicíh knížek repatriovaných. Díky nárůstu svého postavení a vyjednáváním s ministerstvem financí si také dokázala zajistit více než 100 000 000 jenů během prvních 4 měsíců roku 1946. Stávalo se také, že korejsí dělníci, pracující v japonských firmách (často v případě těch menších a středních) nedostávali vyplacenou mzdu za odvedenou práci. Čorjŏn se tedy ve jménu těchto vykořisťovaných obracela na dotyčné továrny s požadavkem jejich dodatečného vyplácení. Nicméně pokud k případnému proplacení došlo, Čorjŏn si takto získané peníze povětšinou nechala. V neposlední řadě se důležitým zdrojem staly aktivity Ligy na vzniklém poválečném černém trhu. (Mitchell, 1967, s. 105-106)

Čorjŏn, založená v prvních měsících po konci 2. světové války, měla původně 1.5 milionu členů. Z počátku bylo její politické obsazení různorodé, ale brzy upadla pod vliv komunistů, kteří se octli v rámci prohry Japonska ve válce na svobodě.⁴⁴ (Ryang, 2000, s. 24) Opět svobodní korejsí komunisté znovu navázali vztahy s Komunistickou stranou Japonska. Jedním z nich byl i Kim Čchŏn-hä (김천해, jap. jméno: 金天海 Kin Tenkai)⁴⁵, veteránský komunistický vůdce, člen politbyra KSJ a vedoucí člen Ligy. (Lee, 1981, s. 62-63) K upevnění vztahů mezi Ligou a KSJ došlo roku 1946.⁴⁶ V srpnu téhož roku začala Čorjŏn vydávat Osvobozené noviny (해방신문 Häbang sinmun)⁴⁷, které otiskovaly takové slogany jako: „Pryč s Jošidovou administrativou!“⁴⁸ (Ryang, 1997, s. 80-81)

---

⁴⁴ Často se jednalo o jedince uvězněných během první poloviny třicátých let. (Mitchell, 1967, s. 69)

⁴⁵ Přestože oficiálním představitelem Ligy byl Jun Kŭn (윤근), křesťanský ministr bez politické příslušnosti, skutečnou moc třímal Kim. (<http://www.mindan.org>)

⁴⁶ V rozmezí období 1945 až do podzimu 1949 Kim působil jako neoficiální vyslanec komunistického režimu Severní Koreje ve vedení KSJ v Tokiu a koordinoval kroky Korejců v Japonsku s aktivitami KSJ. Po vynuceném ukončení působení Ligy Kim pracoval v tajnosti a těsně před vypuknutím války se uchýlil do KLDŘ, kde se stal členem Ústředního výboru strany práce a od roku 1956 předsedal Národní frontě. (Mitchell, 1967, s. 106, 117) (Lee, 1981, 62-63)

⁴⁷ Toto periodikum se nápadně podobalo Akahatě, periodiku vydávané KSJ. (Ryang, 1997, 80-81)

⁴⁸ Jošida Šigeru (1878-1967) byl významný japonský politik, který působil již v předválečném Japonsku. V roce 1939 odešel do penze, ale koncem 2. světové války vstoupil do konzervativní skupiny, která

Kvůli tomuto ve vedení organizace radikálnímu příklonu doleva došlo k odštěpení skupiny jejích antikomunistických členů před koncem roku 1945. Tato skupina sestavená jak ze zakládajících členů Ligy, tak z nových příznivců, založila 3. října 1946 vlastní pravicovou organizaci: Asociaci korejských rezidentů v Japonsku (kor. 재일본조선거류민단, jap. 在日本朝鮮居留民団 Zainihon Čósen kcorjú mindan), jejímž prvním představitelem se stal Pak Jöl (박열). (Koreans in Japan, 1962) Mnohem důležitější je však přerod této pravicové organizace do Asociace rezidentů Korejské republiky v Japonsku (kor. 재일본대한민국거류민단, jap. 在日本大韓民國居留民団 Zainihon Daikanminkoku kcorjú mindan) v srpnu 1948, lépe známou pod korejskou zkratkou Mindan (kor. 민단, jap. 民団).⁴⁹ (<http://www.mindan.org>)

S vytvořením organizací s pravicovým a levicovým zaměřením na japonských ostrovech dochází k jejich příklonu ke Korejské republice v případě Mindan a Korejské lidové demokratické republice - co se týče Ligy. Jak ovšem Kashiwazaki namítá, takovéto spojení korejských organizací v Japonsku s rozdílnými režimy na poloostrově není možné již z důvodu, že v době, kdy organizace vznikly, ani jeden z korejských států nebyl oficiálně založen. Čorjön tehdy měla svou pobočku v Soulu i Pusanu, a jelikož většina repatriovaných pocházela z jižních částí Koreje, také návraty těchto lidí zpočátku probíhaly zpět do jejich rodiště. (Ryang, 2000, s. 24) Kromě toho, obecný předpoklad byl, že existence organizací v Japonsku (stejně jako odlišných okupačních vlád v Koreji) je pouze provizorní. To se promítlo např. i do rétoriky již zmíněných Osvobozeneckých novin. Ty pro označení Korejců v Japonsku používaly termín „pobývající krajané“ (재류 동포 čarju tongpcho) – s jasným odkazem na jejich „dočasný“ pobyt v Japonsku. Korejci, vidění se na straně vítězů 2. světové války, očekávali brzký odchod „prozatímních“ okupačních správ z obou částí Koreje. Čorjön doufala, že po stažení těchto cizích správ převládne na poloostrově levicová ideologie spojovaná se Sověty v severní polovině poloostrova. (Ryang, 1997, s. 84)

---

požadovala jednání o míru. Působení v této skupině mu otevřelo cestu k jeho vzestupu v době okupace, kdy v čele Liberální strany dosáhl dvakrát na post předsedy vlády. Nejdříve začínal jako vážavý realizátor okupačních reforem, ale v době svého druhého premiéřského období byl způsob jeho vlády autokratický. Byl tvrdým konzervativcem, vystupující proti odborovému hnutí a se silným antikomunistickým cítěním. (Reishauer, 2009, s. 275-278)

⁴⁹ Roku 1994 se Mindan přejmenovala potřetí, na dnes ustálené: Sdružení korejských rezidentů v Japonsku (kor. 재일본대한민국민단 Čäilbon Tähanminguk mindan, jap. 在日本大韓民國民団 Zainihon Daikanminkoku mindan) (<http://www.mindan.org>)

4.3.Polarizace poloostrova

Existence dvou režimů v Koreji nepřinesla obtíže pouze do životů obyvatel Korejského poloostrova, ale také zkomplikovala situaci Korejcům, kteří se rozhodli zůstat na Japonských ostrovech. Korejská menšina neměla jednotnou vládu, která by jim mohla vyjednat stabilní podmínky života, proto hledala ochranu u korejských organizací. Vedoucí členové korejských spolků, často protagonisté jednoho, či druhého režimu na poloostrově, tak mohli přenášet zastávanou ideologii na členy organizací, což jen prohloubilo nesmiřitelný postoj Korejců v Japonsku navzájem.

Rozdělení Koreje nebylo zapříčiněno pouze zásahem cizích mocností, ale samotná korejská společnost byla od 20. let 20. století značně polarizovaná na pravici a levi. Pravicová orientace se vyskytovala zejména mezi majetnější či naopak velmi chudou třídou, které podporovaly existenci japonského režimu. Na druhé straně byli studenti, intelektuálové, rolníci a dělníci, z nichž mnozí byli aktivními členy komunistické strany, nebo s ní sympatizovali. Takto rozdělenou společnost držela pohromadě japonská nadvláda, která padla s koncem války a kapitulací Japonska. Korejci se nyní viděli jako osvobozený národ, avšak tato jejich představa se záhy po příchodu jednotek SSSR a USA rozplynula. (Eckert, 2009, s. 214-216)

Okupace poloostrova cizími vojenskými správami, které se dohodly na hraniční 38. rovnoběžce jako linii pro vojenské operace při osvobozování ostrova, upevnila v Koreji existující ideologickou polarizaci. Přes dílčí pokusy o zastavení formování dvou rozdílných režimů na poloostrově byla dne 15. srpna 1948 vyhlášena Korejská republika (대한민국) v čele s jejím prvním prezidentem I Süng-manem (이승만)⁵⁰. Následně na to byla 9. září 1948 založena Korejská lidově demokratická republika (조선민주주의인민공화국 Čosön mindžudžži inmin konghwaguk), již z premiérského křesla zastupoval Kim Il-söng (김일성)⁵¹. Obě tyto republiky se prohlašovaly za jedinou legitimní vládu na celém poloostrově. (Eckert, 2009, s. 236-247) Po oficiálním vzniku odlišných republik a nástupu studené války měly korejské organizace v Japonsku možnost se přiklonit k jednomu, či druhému režimu. Čorjön se tak za cenu ztráty regionálního

---

⁵⁰ I Süng-man byl silně protikomunisticky zaměřený představitel, který v době japonské okupace Koreje působil v exilu v USA, kde také získal tituly na třech univerzitách (ve Washingtonu, Harvardu a Princetonu). Také byl v roce 1921 jmenován prezidentem exilové vlády v Šanghaji. Okupační správa USA ho upřednostňovala kvůli obhajobě amerického režimu v Jižní Koreji. Nicméně I byl tvrdohlavý a postupně upevňoval svou vládu až do podoby diktátorství. O životě a vládě I Süng-man více v: Eckert, 2009, s. 251-260.

⁵¹ V českém prostředí více známý pod poruštěnou variantou svého jména Kim Ir-sen. (Eckert, 2009, s. 245)

spojení⁵² přiklonila k severokorejskému vedení. Toto své rozhodnutí Čorjŏn demonstrovala nošením severokorejských vlajek na veřejných prostranstvích (což vedlo k četným zatčením) a prostřednictvím svého periodika Osvobozené noviny (kor. 해방신문 Hăbang sinmun), které 15. září 1948 „přivítaly založení severokorejského režimu jako ‚velký skok pro národní integraci a sjednocení Koreje‘.“ Čorjŏn také vyslala svého člena Song Sŏng-chŏla (송성철), aby ji zastupoval v Jednotné demokratické vlastenecké frontě pro sjednocení země, která vznikla v Severní Koreji v červnu 1949. Song byl dříve pověřen vedením sŏulské pobočky Ligy, jež se stala po jeho odchodu do KILDR nefunkční. (Ryang, 1997, s. 81-82)

Ryang zmiňuje, že napojení Ligy na severokorejský režim je v této době již zřejmé. V Japonsku tak vznikly obavy vyjádřené tajnou zprávou japonského ministerstva spravedlnosti, že Čorjŏn v rámci postupující revoluce ve Východní Asii si bude zajišťovat zbraně, aby se k tomuto hnutí připojila. (Ryang, 1997, s. 82)

4.4. Protikorejské hnutí

Levicový charakter Ligy a její činnosti vrhly stín na vnímání korejské menšiny nejen Japonci, ale i samotnou okupační správou, která byla z počátku „na straně“ Korejců. Jen několik měsíců po skončení války do té doby k otázce korejské menšiny obezřetná japonská vláda začala s otevřenými verbálními útoky vůči korejské minoritě v Japonsku. Korejci byli obviňováni japonskou vládou z organizování černého trhu, vzrůstající kriminality, přenášení nemocí, neplacení daní, zadržování financí v oběhu a „naparování se“. Tisk začal s haněním Korejců po jejich účasti na politických demonstracích v dubnu a březnu 1946, což byla doba ustanovení Jošidova kabinetu.⁵³ Zároveň s tím začali v červenci 1946 Američané v jižní části Korejského poloostrova s potlačením radikálních elementů. Začátek otevřených protikorejských nálad v Japonsku se symbolicky kryje s červencem 1946, tedy dobou, kdy Američané v jižní polovině Korejského poloostrova začali s potlačováním všech radikálních elementů. (Conde, 1947, s. 41)

---

⁵² Jak již bylo avizováno výše, většina Korejců přišla do Japonska původně z jižních provincií Koreje. Repatriace, které Liga zaštiťovala, tak probíhaly stejným směrem. Tím, že si Liga zvolila následování KILDR, se de facto vzdala možnosti repatriovat velkou část korejského obyvatelstva do jejich domoviny na jihu. (Ryang, 1997, s. 81)

⁵³ Pravicoví extrémisté dokonce Korejce označili jako „oběti“, jimiž se stanou po odchodu okupační správy z Japonska. K tomuto prohlášení tvořil protipól extrémní levicový tisk, který jako jediný nepřinášel zprávy o podílení se Korejců na organizaci černého trhu. (Conde, 1947, s. 41)

Podstatnou měrou byli Korejci spojováni s podílením se podstatnou měrou na černém trhu, který byl v Japonsku po konci války značně rozvinut. Tento rozmach nezákonného obchodování se snažila regulovat japonská policie, což demonstruje ozbrojený incident ze stanice Šibuja v Tokiu z 19. července 1946. Při něm bylo pět osob zabito, asi padesát zraněno a 41 osob, označených za příslušníky tchajwanského gangu na černém trhu, zatčeno a obviněno z páchání činností proti okupační správě. Veřejnou policii měl tehdy jako její velitel a zároveň ministr domácích věcí pod svou správou Ómura Séiči (大村 清一). Ten takové jednání policie de facto podpořil svým oznámením o vládní kontrole aktivit černého trhu a násilných gangů místních Korejců a Tchajwanců. Po tomto projevu následovala „očista“ od Korejců z oblastí trhu a jejich vyloučení z asociace trhovců. Dne 8. srpna vystoupil v parlamentu ministr financí Išibaši Tanzan (石橋 湛山), který přiřivil další z pomluv ohledně Korejců - v tomto případě jako zadržovatelů peněz v oběhu. Podle Išibašihho měli Korejci v rukou dvacet z padesáti miliard jenů, které byly v oběhu. (Conde, 1947, s. 42)

Vrcholem protikorejských projevů v parlamentu byla řeč Šíkuma Saburóa (椎熊 三郎). Ten 17. srpna osočil Korejce a Tchajwance z nafukování se, jako by patřili k vítězným národům, přilepování cedulek s rezervací na vlakové vagony bez jakéhokoliv oprávnění, utiskování japonských cestujících a způsobování všemožných dalších násilností. Neopominul ani zadržování dvaceti miliard jenů v oběhu, přednesené dříve ministrem financí Išibašim. (Conde, 1947, s. 43)

Takováto veřejná nařčení nejvyšších představitelů státu nenechala korejskou menšinu v Japonsku bez reakce. Korejci v zastoupení Ligy panu Šíkumovi odpověděli, že korejský lid byl do Japonska mobilizován na těžkou práci, kterou vykonával za otřesných životních a pracovních podmínek s minimálním příjmem. K záležitosti ohledně zadržovaných financí se Čorjōn ohradila s tím, že pokud by byla tvrzení pravdivá a Korejci opravdu měli ve svých rukou částku 20 miliard, na každého Korejce v Japonsku včetně žen a dětí by připadalo přes třicet tisíc jenů, což bylo značně nereálně. Obvinění Korejců na účasti a chodu černého trhu Čorjōn označila za pokus vlády podněcovat japonský lid k vytěsnění Korejců z jejich skrovných podniků a snahu jim opět přidělit status „druhořadých“ občanů, stejně jako tomu bylo v době japonské nadvlády nad poloostrovem.⁵⁴ (Conde, 1947, s. 43)

---

⁵⁴ Conde souhlasí, že někteří z Korejců byli zapojeni do obchodování na černém trhu, nicméně dodává, že jejich číslo je zanedbatelné. V tehdejší době téměř každý musel kupovat či prodávat na černém trhu, jelikož jídlo a potřebné věci byly často nedostupné. Korejci hráli zprostředkovatele, kteří se vydávali do vzdálených

Olej do ohně sváru mezi Korejci a Japonci přilila kampaň týdne proti zločinu japonské policie. Při té příslušníci policie v tokijské čtvrti Ueno vyvěsili stovky plakátů, na nichž byl jako pozadí použit emblém z korejské vlajky - jin-jang. V levé části emblému (jangové) je vyobrazena zděšená žena čelící ozbrojenému pachateli, jež vystupuje z pozadí jin-jangu. V pravé části emblému (jinové) je znázorněna ruka natahující se v záměru ji okrást. K tomu je přidán nápis 不在中 s významem: během (něčí) nepřítomnosti. (Plakát se nachází v PŘÍLOZE 1.) Čorjŏn proti tomuto použití korejského symbolu protestovala u amerických autorit, ale ty nikterak nezasáhly.⁵⁵ (Conde, 1947, s. 45)

4.4.1. Nezákonný návrat repatriovaných Korejců zpět do Japonska

Zvláštním jevem v průběhu roku 1946 byly tajné pokusy dříve repatriovaných Korejců o návrat zpět do Japonska. Tento jejich opětovný příchod provázela hysterie způsobená zprávami o šíření nemocí v souvislosti s těmito navráťivšími.

Důvody pro návrat Korejců do Japonska nebyly kvůli cenzuře o dění v Koreji japonskému tisku dostatečně známé, a tak bylo toto jednání Korejců pro japonskou veřejnost neprůhledné. Čorjŏn jako příčiny udala restriktivní omezení pro repatriaci, které donutilo Korejce zanechat svůj majetek na ostrovech, a nemožnost uplatnění Korejců na méně industrializovaném poloostrově.⁵⁶ (Conde, 1947, s. 44)

Povyk a zděšení z ilegálního návratu Korejců byl především kvůli zprávě, kterou americká okupační správa vydala 18. srpna 1946. V ní označila Korejce za zdravotní hrozbu pro okupační správu a japonský národ celkově. Podle komuniké okupační správy někteří z navracejících se Korejců byli přenašeči cholery a tyfu.⁵⁷ Přestože 11. října vyšly od americké správy dvě ohlášení oznamující mylnost předchozího sdělení ohledně přenosu chorob, strach z Korejců pokračoval. Japonský tisk a politici výše uvedené obvinění nadále

---

oblastí od měst, aby nakoupili rýži, kterou pak na trhu především Japoncům ve městech prodávali. Co se týče obvinění ohledně zabírání si vlakových vagónů Korejci a obtěžování japonských cestujících, v době repatriací Korejců a Japonců nastal značný chaos spojený s přemísťováním se obrovské masy lidí. Dopravní systém byl značně demoralizován a přeplněn, takže docházelo k výskytům excesů. (Conde, 1947, s. 43)

⁵⁵ Přesněji byla odpověď okupační správy taková, že se nejedná o korejský emblém, jelikož barevnost je odlišná. Nechyběl ani dodatek, že pokud Korejci nejsou spokojeni s životem v Japonsku, mohou se vrátit, odkud přišli. (Conde, 1947, s. 45)

⁵⁶ Často na takto navrácené nečekala žádná práce, domy nebo zařízení. Restrikce ohledně repatriace tak nutily Korejce odejít s prázdnými rukama do vlasti, kde si museli své živobytí zajistit bez jakýchkoliv prostředků. (Conde, 1947, s. 43)

⁵⁷ Stejně prohlášení také oznamovalo, že Korejci se vrací do Japonska za účelem operování na černém trhu a shromáždění majetku zanechaného v Japonsku. (Conde, 1947, s. 43)

šířili, protože byl na zastavení nezákonného vstupu Korejců vytvořen rozsáhlý řetězec stanovišť podél pobřeží jednadvaceti prefektur. (Conde, 1947, s. 43-44)

Podle tehdejších nestranných nekorejských pozorovatelů v Tokiu nelze vinit z těchto obvinění proti Korejcům pouze japonskou vládu, ale musí se brát i ohled na podíl Američanů na těchto nařčeních. Tito pozorovatelé argumentují, že cenzori vojenské správy museli číst články v japonském tisku, a tudíž tak dát tichý souhlas k veřejnému pranýřování Korejců. (Conde, 1947, s. 45)

4.5. Status Korejců v Japonsku

S koncem druhé světové války se právní postavení Korejců v Japonsku stalo ještě více nejednoznačné. V době japonského impéria vláda na základě registru domácností odlišovala Korejce (a Tchajwance) od japonských občanů, třebaže je považovala za japonské státní příslušníky. Situace po válce byla komplikovanější, jelikož se pod správou dvou ideologicky odlišných mocností (USA a SSSR) Korejský poloostrov postupně dělil. Přestože KR uznala Korejce v Japonsku za své státní příslušníky, japonská strana tuto státní příslušnost neuznávala, protože mezi oběma zeměmi do roku 1965 neexistovaly oficiální diplomatické vztahy. Americká okupační správa ohledně otázky osob z dříve Japonskem anektovaných území přicházela do Japonska bez uceleného plánu, a proto vydávala pouze dílčí rozhodnutí.⁵⁸ Další přítěž pro jasnou definici statusu korejské minority přineslo japonskou vládou vydané nařízení o registraci cizinců z roku 1947, které mělo za úkol odhalit do Japonska nezákonně příchozí Korejce.

Podpisem smlouvy o ukončení druhé světové války byla japonská sféra moci okleštěna na čtyři hlavní ostrovy. Pro Japonce se tak původně obyvatelé jejich impéria, ač druhořadí, stali cizinci. Korejci v Japonsku, jejichž vlast byla spojeneckými silami osvobozena (alespoň její jižní část), rovněž doufali v potvrzení svého postavení jako cizinců/korejských státních příslušníků. Podle Nantaise tak Japonci i Korejci de facto sdíleli svůj pohled na

---

⁵⁸ Tato nejednoznačnost ohledně statusu Korejců během období americké okupační správy Japonska (1945-1952) je viditelná již v základní směrnici poválečné správy Japonska pro vrchního velitele spojeneckých sil vydané 3. listopadu 1945, která stanovovala, že s Korejci a Tchajwanci má být zacházeno jako s osvobozenými lidmi, pokud to vojenská bezpečnost dovolí. Toto nařízení pokračuje ve výkladu, že Korejci a Tchajwanci v Japonsku nejsou zahrnováni do označení „Japonci“, jak jsou ve směrnici označováni, ale jsou japonskými občany, a v případě nutnosti povolovala vrchnímu veliteli zacházet s nimi jako s příslušníky nepřátelských států. Také povolovala jejich repatriaci, pokud si tak budou přát, za podmínek, které vrchní velitelství stanoví. (Nantais, 2014, s. 5)

Korejce v Japonsku jako cizince.⁵⁹ Ovšem toto společné vnímání Korejců a Japonců nebylo podpořeno okupační správou, jejíž vrchní velitel McArthur prostřednictvím nařízení oznámil, že Korejci, kteří nevyužili repatriačního programu a rozhodli se pro pobyt v Japonsku, budou podléhat japonskému právu. Dále bylo také stanoveno, že tito lidé si ponechají svou japonskou státní příslušnost do doby, kdy se opět samostatné Japonsko a Korea (která byla rozdělená, ale očekávalo se její sjednocení) dohodnou na statusu Korejců v Japonsku.⁶⁰ (Nantais, 2014, s. 5-7)

Částečného uspokojení se oběma stranám dostalo vyhlášením posledního císařského příkazu – nařízením o registraci cizinců, jehož primárním účelem bylo Korejcům zabránit ve vstupu na japonské území a odhalit ty, kteří do Japonska nezákonně pronikli. Dopadení nezákonně přichozích Korejců měla japonská policie provádět prostřednictvím zvýšené kontroly nad dlouhodobě pobývajícími Korejci v Japonsku. Ta však nemohla být dostatečně vykonávána z důvodu nejednoznačnosti právního postavení této menšiny.⁶¹ Pro plný dohled nad cizinci, bez zaobírání se jejich státním příslušenstvím či statusem, bylo dne 2. května 1947 vydáno nařízení o registraci cizinců.⁶² Bezesporu nejvýznamnějším se stal článek 11, který pro aplikaci tohoto nařízení vymezoval osoby z původních japonských kolonií jako cizince. To dávalo japonské vládě pravomoc vykonat „nucenou“ repatriaci „problémových cizinců“, kteří porušili nařízení o registraci cizinců. Vznikla tak situace, kdy bylo možné vyhostit Korejce z ostrovů, přestože formálně tito lidé měli japonské státní občanství.⁶³ Japonská vláda a policie tak byly schopné „lépe si posvítit“ na počínání

---

⁵⁹ Korejci v Japonsku požadovali své uznání coby korejských státních příslušníků/cizích státních příslušníků, které by jim dovolovalo se postavit na stranu Spojenců, jejichž vojska osvobodila jejich vlast (alespoň její jižní část). Kromě nabytí korejské státní příslušnosti a oficiálního odlišení se od Japonců by také získali lepší právní a finanční ochranu společně s vyššími přídělky, které jim tak (jako japonským občanům) musela ke své nelibosti zajišťovat japonská vláda. (Nantais, 2014, s. 6)

⁶⁰ Toto nařízení také stanovovalo, že Korejci, kteří Japonsko opustí, pozbydou své japonské státní příslušnosti. Korejci přicházející z poloostrova do Japonska tak byli považováni za cizince nezákonně vstupující na japonskou půdu. (Nantais, 2014, s. 5-6)

⁶¹ Zavedení registrace cizinců japonská vláda ospravedlňovala u okupační správy tvrzením, že Korejci a Tchajwanci využívají svého nejednoznačného postavení pro obcházení japonských práv, a tudíž nad nimi japonská vláda nemůže mít dostatečnou kontrolu. (Park, 2016, s. 153-154)

⁶² Císařské nařízení o registraci cizinců se mimo jiné stalo podkladem pro japonský poválečný systém kontroly imigrace. Ten se sestával ze zákona o registraci cizinců (vydán v roce 1952) a kontrolního imigračního zákona (vydán v roce 1951). (Park, 2016, s. 154)

⁶³ Ohledně zavedení tohoto nařízení panují mezi učenci rozdílné názory. Např. podle Ryang, Morris-Suzuki, Mitchella, Wagnera, Kashiwazaki atd. Korejci nesouhlasili s nařízením o registraci cizinců, které způsobovalo ještě větší nejasnosti ohledně jejich statusu, a díky kterému byla japonská vláda uvolněna vykonat „nucenou“ repatriaci „neposlušných“ Korejců. Wagner např. uvádí, že zavedení nařízení vedlo korejské společnosti k opozičnímu semknutí, kdy své členy vyzvaly, aby registraci nepodstupovali. Většina Korejců následujíc postoj svých organizací se k zápisu nedostavila a na registraci je donutila přistoupit až okupační správa pod pohrůžkami a vydaným prohlášením zdůrazňující, že účelem registrace je ochrana, nikoliv omezování práv menšinových skupin. (Wagner, 1957, s. 67) Tomuto názoru oponují současné práce

Korejci na ostrovech. V souladu s nařízením se tedy Korejci v Japonsku museli zaregistrovat na japonských městských úřadech.⁶⁴ (Park, 2016, s. 153-154)

Registrace Korejců na japonských městských úřadech dovozovala rozlišení jedinců oprávněných k pobytu v Japonsku a nezákonně příchozích Korejců, kteří tvořili okolo 90% všech ilegálních cizinců. Kromě pátrání po nezákonně příchozích osobách byla také přijata opatření k prevenci jejich vstupu na ostrovy. Tato politika byla jednoduše vyjádřena článkem 3, který stanovoval, že ne všichni cizinci mohou do Japonska vstoupit.⁶⁵ Podle Park císařské nařízení o registraci cizinců vymezovalo pět skupin příchozích do Japonska: 1. turisté 2. neznámí lidé 3. Korejci 4. osoby zákonně sídlící v Japonsku 5. uprchlíci. Na základě tohoto rozdělení byli společným úsilím policie, místních obyvatel a příslušníků okupační správy korejské nezákonní příchozí do Japonska odhalováni a zadrženi. Nařízení tak dovozovalo kontrolu imigrace prostřednictvím charakteristik příchozího, nikoliv prostřednictvím způsobu vstupu, což Park spojuje s automatickým nahlížením na Korejce jako imigranty (a tedy i jejich etnickou diskriminaci), přestože v tehdejší poválečné době do a z Japonska mířily osoby rozličného etnického původu. (Park, 2016, s. 158-160)

Ačkoliv korejskou menšinu v Japonsku spravovala japonská vláda, jak Nantais podotýká, spojenecká správa tuto jednu z nejproblémovějších menšin nespouštěla z očí.⁶⁶ Přestože většina Korejců byla sdružená pod levicovou Ligu, a ačkoliv si byli Američané vědomi hrozby komunismu v Japonsku, spojenecká správa se v prvních letech své působnosti neobávala růstu komunismu na ostrovech. Změna tohoto laxního přístupu Američanů ohledně komunismu mezi korejskou minoritou (a celkově mezi obyvateli Japonských ostrovů) se projevila v době rozdělení Korejského poloostrova na dva ideologicky opoziční

Park (2016) a Nantaise (2014), podle nichž Korejci v Japonsku registraci vítali. Nantais tento názor demonstruje na příkladu Kang Hisy, člena vedení Ligy, který podporoval nařízení o registraci cizinců, protože nařízení Korejce v Japonsku považovalo za cizí státní příslušníky, přestože je nezabavovalo jejich japonské státní příslušnosti. Zároveň dodává, že Liga apelovala na své členy, aby se registrovali, a okupační správa při tomto procesu oznámila spolupráci Korejců bez neobvyklých incidentů. (Nantais, 2014, s. 7)

⁶⁴ Zaznamenání Korejců coby cizinců s sebou neslo vynětí údaje z koloniálního registru domácností započatého v Koreji roku 1909 a jeho dosazení do japonského registru cizinců. V praxi tento krok pro Korejce přinesl nedostupnost k vlastnímu záznamu, který byl dříve veřejně přístupný. Do originální zápisu uchovávaného v místní japonské správní úřadovně bylo umožněno nahlédnout pouze jejím pověřeným osobám a policejním úředníkům. (Ryang, 2000, s. 24)

⁶⁵ Americká okupační správa a japonská vláda byly odhodlány zadržet Korejce, kteří přes jejich ostrahu nezákonně pronikli do Japonska. Již 20. srpna 1946 japonská vláda s podporou okupační správy Ligu informovala, že všichni Korejci pobývající v oblasti Ósaky se musí zaregistrovat u japonské policie a opatřit si rezidenční ověření. Liga se rozhodla proti tomuto nařízení vystoupit kvůli podezření, že se jedná o součást protikorejského hnutí v Japonsku. Díky silné rezistenci Korejců nakonec registrace v Ósace nemohla být vykonána. (Conde, 1947, s. 44)

⁶⁶ V roce 1947 byla zaznamenána vysoká kriminalita Korejců v poměru k jejich počtu, který nepřesahoval 550 tisíc. (Nantais, 2014, s. 8)

státy v polovině roku 1948. Většina Korejců v Japonsku tehdy podporovala severokorejského vůdce Kim Il-sönga, tedy nepřítele režimu KR, který byl pod americkou správou v Jižní Koreji ustanoven. Tato doba také korespondovala se vznikem incidentů ohledně uzavírání korejských škol v Japonsku, zejména pak v případech z Ósaky a Kóbe, kde došlo k tvrdým střetům mezi Korejci a japonskou policií spojenou s okupačními jednotkami. (Nantais, 2014, s. 7-9)

4.6.Školy

Korejské školy v Japonsku byly původně zakládány za účelem doučování mateřského jazyka, aby ulehčily situaci navrátilivším se do vlasti. S tím, jak bylo stále více jasné, že ne všichni Korejci se na poloostrov opět navrátí, začala Čorjön budovat stabilnější a ucelenější síť korejských škol, které měly v poválečném Japonsku korejské menšině zajistit národní vzdělání. Existence těchto zařízení se však stala trnem v oku okupační správy a japonské vlády, které podezřívaly školy z šíření komunismu. Japonská vláda tedy vydala nařízení o ukončení působnosti škol nedodržujících státní vyučovací osnovy a další stanovená kritéria. Čorjön tak byla nucena uzavřít své vzdělávací ústavy, ač se tento proces neobešel bez násilných střetů.

Část Korejců, která se rozhodla pro repatriaci, byli mladí lidé, kteří již vyrůstali na ostrovech. Navštěvovali japonské školy a neznali svou mateřštinu.⁶⁷ Právě pro ně začali korejští jednotlivci organizovat jazykové školy za účelem doučování korejštiny. (V PŘÍLOZE 1 se nachází fotografie zachycující tyto vyučující místa.) Pomoc a záštitu nad školami, v době vrcholu repatričního snažení, poskytla Čorjön, která svůj program zaměřila na zlepšení životních podmínek Korejců, kteří zůstali v Japonsku.⁶⁸ Podněcování vzniku vzdělávacího systému Čorjön odsouhlasila na své druhé národní konferenci v únoru 1946. Přestože se kromě vybudování základního školského systému počítalo i se školami pro politické vůdce v Tokiu a Ósace, orientace škol byla vlasteneckého charakteru s cílem pozvednout národní povědomí. A to i v pozdější době, kdy tyto školy čelily obvinění z poskytování komunistického vzdělání. Korejci byli pobouřeni japonskými školními

---

⁶⁷ Navíc kvůli záměru asimilace byla korejština v době japonské okupace Koreje potlačena. Proto tedy tito mladí Korejci často už ani svou mateřskou řeč neovládali. Jelikož by se život s návratem do domoviny těmto lidem velmi zkomplikoval, začali navštěvovat korejské jazykové školy, které byly zbudovány po válce právě za účelem doučování korejštiny. Postupně se kromě výuky jazyka objevila i osvěta a lekce korejské historie a kultury. (Ryang, 2000, s. 147)

⁶⁸ Nejen Korejci a Liga se účastnili zakládání škol, ale v několika případech i prefekturní či městské správy nabídly svou pomoc při výstavbě škol, ať již poskytnutím budov (často částí veřejných školních budov), nebo pomocí při shánění stavebních materiálů. (Ryang, 2000, s. 147)

učebnicemi historie, které se nevěnovaly tématu anexe jejich země.⁶⁹ Čorjŏn tedy zavedla vlastní osnovy a výukové materiály s důrazem na korejskou historii a geografii pro povznesení národního uvědomění: „národního vzdělávání“. Společným úsilím Čorjŏn, Korejci a místní japonské úřady v říjnu 1947 zbudovali na 541 základních, sedm nižších středních, osm středních škol a dvaadvacet škol pro mládež, které od léta toho roku byly financovány komunitami korejské populace, tedy nejen Korejci přidružených k Lize. (Ryang, 2000, 147-149)

Díky vlastní výstavbě nepodněčující pozornost a zaneprázdněnosti japonského ministerstva školství vlastním vzdělávacím systémem korejské školy vyrůstaly bez větších problémů. První negativní odezvy se nedočkaly od japonské vlády, nýbrž od civilní informační a vzdělávací sekce okupační správy, jež v srpnu 1946 prvně proti zakládání korejských škol vystoupila.⁷⁰ Američané viděli školy jako možný zdroj sociálního nepořádku. Po prohlášení z prosince 1946 o zacházení s Korejci jako japonskými občany, i japonské ministerstvo změnilo svůj původně netečný postoj ve věci korejských škol.⁷¹ Korejské základní školy musely být registrované u a dostat povolení od příslušné prefekturní správy, které měly mimo jiné i právo schvalovat zakládání nových škol. Přestože tak mnohé korejské školy neučinily, nebylo vůči nim nijak rozhodně zakročeno. Japonská vláda, podněcena frustrací americké okupační správy kvůli nepřistoupení korejských škol na registraci, vydala 24. ledna 1948 nařízení o povinnosti docházky korejských dětí v Japonsku do akreditovaných škol schválených prefekturními správami. Protože v praxi toto nařízení přikazovalo etnickým školám následovat japonské učební osnovy,⁷² Čorjŏn 16. února vydala prohlášení, ve kterém oponovala, že Korejci v Japonsku jsou korejšťi občané a pro jejich zpětný návrat do vlasti je vyučování v jejich mateřském jazyce nezbytné. Dne 19. a 20. března došlo i k setkání zástupců Ligy s ministrem školství Moritem Tatsuem. Nicméně instruován od Američanů ministr nepovolil žádné ústupky a trval na tom, že

---

69 Prostřednictvím těchto nových japonských demokratických učebnic, které ministerstvo školství a okupační správa schválily pro výuku, je vidět tehdejší postoj jmenovaných ke Koreji a jejím obyvatelům. (Conde, 1947, s. 45)

70 Toto vystoupení mělo co do činění s otázkou stanovení korejské státní příslušnosti, kterou okupační správa ještě v té době nerozhodla. Pokud by Korejci byli uznáni jako japonští občané, musely by jejich děti navštěvovat školy splňující japonské požadavky pro povinně vzdělávací zařízení. Kdyby však byli Korejci vedeni jako cizinci, korejské děti by mohly navštěvovat jakýkoliv druh školy, tedy i korejské, které by tak nemusely splňovat požadavky dané ministerstvem. (Ryang, 2000, s. 149)

71 Okupační správa v prosinci 1946 nařídila, aby bylo s Korejci zacházeno jako s Japonci. (Nantais, 2014, s. 5-6)

72 Korejšťina mohla být tedy vyučována pouze nad rámec povinného studijního plánu. Součástí tohoto nařízení bylo i postavení „odborných škol“ (miscellaneous schools) mimo rámec povinné školní docházky, takže byla zabráněna registrace korejských škol pod hlavičkou těchto odborných škol. (Ryang, 2000, s. 149)

pokud nebudou do nového školního roku neakreditované školy zavřeny, bude jejich ukončení vynuceno. Korejské školy pod vedením Ligy však pokračovaly ve výuce a byly pořádány masové demonstrace pro zrušení vydaného zákona o akreditaci. Situace se vyostřila v dubnu 1948, kdy docházelo k mnohým nepokojům při zavírání korejských škol. (Ryang, 2000, 149-150) (Fotografie zachycující protest proti uzavírání škol je vložena v PŘÍLOZE 1)

Nejznámějšími incidenty v tomto kontextu jsou podobné případy z Kóbe a Ósaky. Dne 23. dubna došlo k pokusu o násilné vystěhování Korejců z jejich do té doby provozovaných tří škol v Kóbe, avšak u jedné z nich, kterou rodiče korejských dětí bránili, se to nepovedlo. Následujícího rána se Korejci za podpory několika Japonců shromáždili okolo prefekturního úřadu a vypukla masová demonstrace. Poté dav protestujících vtrhl dovnitř budovy a donutil guvernéra Hjógo a primátora Kóbe k setkání s představiteli Ligy, které přineslo stažení nařízení o zavírání korejských škol. Ale téhož večera velitel americké armády pro oblast Kóbe vyhlásil pohotovost.⁷³ Důvodem byl nárůst antipatie Američanů vůči Korejcům v Japonsku a spojování si Ligy a jejích škol s komunistickými institucemi podvracejícími jejich správu. Výsledkem tohoto zákroku proti Korejcům bylo zadržení 1 732 osob, z nichž některé byly mučeny, a třicet devět bylo dáno k soudnímu přelíčení s rozsudkem k těžkým pracím v rozmezí 10 - 15 let pro několik z nich. Obdobný scénář se odehrál v Ósace, kde 23. dubna patnáctitisícový dav sročený před prefekturním úřadem vtrhl dovnitř po marném pokusu podat úředníkům své sepsané požadavky. Tři dny po vyklizení úřadu japonskými policejními silami se odehrálo setkání zástupců Ligy a guvernéra, podporované dvakrát větším shromážděním před úřadem. Jednání přerušilo nařízení okupačních jednotek a sročenému davu bylo přikázáno se rozejít. Nicméně někteří neuposlechli a vše skončilo tvrdým zákrokem vůči demonstrantům. Vážná zranění a úmrtí se v tomto případě nevyhnuly ani mladistvým. Kromě toho vojenský soud odsoudil 18 lidí k nuceným pracím. (Ryang, 2000, s. 151-153)

Školám, které Čorjŏn provozovala, bylo nařízeno okamžité ukončení působnosti společně se zánikem Ligy v září 1949. Ostatní korejské školy se musely přeorganizovat a znovu si

---

⁷³ Toto byl historicky jediný okamžik, kdy americká okupační správa v Japonsku vyhlásila stav pohotovosti. (Ryang, 2000, s. 151)

zažádat o status soukromých škol.⁷⁴ Celkově bylo v Japonsku zavřeno téměř 350 korejských veřejných škol. (Ryang,2000, s. 154)

4.7.Zánik Ligy Korejců v Japonsku

Kvůli incidentu s uzavíráním škol v Kóbe a napojení mnohých členů Ligy na KSJ se americká okupační správa domnívala, že Čorjŏn je komunistickou organizací. Činy Ligy v době vzniku Korejské lidově demokratické republiky, ke které se Čorjŏn aktivně hlásila, tento pohled přiznaly. Okupační správa kvůli obavě z existence levicové organizace uvnitř Japonska za situace, kdy se světová politická scéna polarizovala, vydala příkaz k rozpuštění Ligy v září 1949. Přesnější okolnosti zániku Ligy a vzestup jejího nástupce v době korejské války jsou popsány v následujícím textu.

Konečné utvrzení dlouhodobého podezření Američanů, že Čorjŏn je komunistická organizace, přišlo s eskalací násilí při uzavírání škol Ligy v Kóbe. Několik ze zadržených účastníků incidentu v Kóbe při výslechu okupačními jednotkami vypovědělo, že se jednalo o akci vyvolanou korejskými komunisty. Ačkoliv Čorjŏn odmítla spojení incidentu s komunistickými aktivitami, americkému a japonskému vnímání jejich členů jako komunistů už to nezabránilo. (Michell, 1967, s. 115-116)

Velký podíl na tom měly události v Koreji, kde pod dohledem Sovětů 9. září 1948 byla oficiálně založena Korejská lidově demokratická republika.⁷⁵ Čorjŏn, která se po ustanovení severokorejského režimu otevřeně hlásila k jeho následování, tak v zásadě sama potvrdila svou náklonost ke komunismu.⁷⁶ Nejen situace na Korejském poloostrově, ale také ustanovení socialistických republik ve Východní Evropě v pozdních čtyřicátých letech, založení Čínské lidové republiky v roce 1949 a nástup mcarthismu v USA, to všechno přispělo k zatvrzelejšímu postoji okupační správy a Jošidova kabinetu vůči levicovým elementům.⁷⁷ (Ryang, 2000, s. 86-87) Pod záštitou naplnění hlavního cíle japonské vlády a

---

⁷⁴ Korejské školy neprovozovala pouze Liga, ale také její konkurenční korejské sdružení Mindan. Ačkoliv byla druhá jmenovaná protikomunisticky zaměřená, ani jí provozované školy se nevyhnuly nucenému uzavírání kvůli nařízení japonského ministerstva školství. (Koreans in Japan [2], 1962, s. 52)

⁷⁵ Příznivci socialismu, kteří takto zůstali uvězněni v jižní polovině poloostrova pod americkou správou, vedli proti této nadvládě svůj odboj. Nejznámější je případ z korejského ostrova Čedžu, kde tito rebelové režimu v roce 1949 ovládali většinu ostrova. Tato vzpoura byla v srpnu téhož roku potlačena, ale za cenu zabití 24% celkové populace ostrova té doby. Dalšími příklady jsou povstání v Jōsu či Sunčchōnu. (Ryang, 1997, s. 87)

⁷⁶ Kvůli tomu docházelo k mnohým přestupkům a fyzickým potyčkám mezi japonskou policií a Korejci v Japonsku – např. nepovolené vyvěšování korejských vlajek na veřejnosti. (Wagner, 1957, s. 84)

⁷⁷ V roce 1950 byli Japonsku během tzv. rudé čistky z odborů odstraněni komunističtí předáci. (Reischauer, 1987, s. 274-275)

Američanů – demokratizaci Japonska – vydala japonská vláda nařízení k rozpuštění Ligy korejských rezidentů v Japonsku, o které se vyjádřila jako protidemokratické a teroristické asociaci stavějící se nařízením spojenecké okupace.⁷⁸ Čorjōn nařízení o ukončení svého působení ze dne 8. září 1949 odmítla uposlechnout a dožadovala se odvolání této direktivy. Japonská vláda tedy zakročila v podobě konfiskace majetku Ligy a zavřením jejich zbývajících škol.⁷⁹ (Mitchell, 1967, s. 116-117) Po zániku Ligy se mnozí její bývalí členové uchýlili do KSJ. (Ryang, 1997, s. 89)

Další opatření proti „nebezpečí“ komunismu přijala japonská vláda v reakci na vypuknutí korejské války.⁸⁰ (Mitchell, 1967, s. 117) Japonská veřejnost byla informována, že dne 25. června 1950 severokorejská armáda překročila dělicí hranici mezi oběma korejskými státy a napadla demokratický režim Korejské republiky. Severokorejská armáda postupovala na jih rychle a zanedlouho obsadila téměř celé území poloostrova s výjimkou Pusanského perimetru. Perimetr označoval zbývajcí území pod kontrolou jihokorejské armády, které se nacházelo na jihu poloostrova kolem města Pusan. Zvrat do představy rychlého sjednocení pod severokorejským režimem přinesl McArthurův plán na vylovení se vojsk OSN v Inčchōnu 15. září 1950. Tato operace přerušila severokorejskou frontu v jejím středu a zničila v kleštích obklíčenou armádu KLDK na jihokorejském území. Spojenci a jihokorejské jednotky po opětovném získání Soulu 28. září pak pokračovali ve svém tažení na sever. Znovu se zdálo, že dojde ke sjednocení poloostrova, tentokrát pod taktovkou spojeneckých a jihokorejských jednotek. Ale tomu zabránil vstup armády čínských dobrovolníků do války, který vytvořil mohutnou protiofenzívu a zatlačil spojenecké a jihokorejské jednotky zpět do jižní části poloostrova. Poté, co Soul padl podruhé a v březnu došlo k jeho vybojování zpět spojeneckými silami, se na dva roky fronta ustálila podél 38. rovnoběžky. Boje u této linie skončily až podepsáním příměří v Pchanmundžōmu 27. července 1953. (Eckert, 1990, s. 247-250)

Korejci v Japonsku byli po vypuknutí korejské války pod zvýšeným dozorem sil japonské vlády a spojenecké okupace. Přesto tyto síly nezabránilly vytvoření Korejské sjednocené

---

⁷⁸ Kromě Ligy korejských rezidentů v Japonsku nařízení o zániku dostaly další tři korejské levicové organizace. (Mitchell, 1967, s. 116-117)

⁷⁹ Po sporu ohledně registrace korejských škol byla Liga schopná provozovat pouze 57 těchto zařízení. Nicméně její prohraný boj za existenci korejského vzdělávání v Japonsku pozvedl její prestiž v očích korejské menšiny, a jak Mitchell uvádí, dal jí „mučednickou auru“. (Mitchell, 1967, 116)

⁸⁰ Konkrétněji šlo o potlačení levicového tisku (27. června bylo nařízeno zastavit publikaci Akahatě [しんぶん赤旗] – periodikum KSJ a 7. srpna korejskému levicovému tisku), zavedení národních policejních rezerv o síle 70 tisíc mužů a zdvojnásobení velikosti speciálního vyšetřovacího úřadu. (Mitchell, 1967, s. 117)

demokratické fronty v Japonsku (kor. 재일조선통일민주전선 Čäil Čosön tchongil mindžu čönsön, zkráceně 민전 Mindžön, jap. 在日朝鮮統一民主戦線 Zainiči Čósen toicu minšu sensen, zkráceně 民戦 Minsen) levicovými příznivci, která vznikla v reakci na válku s cílem sjednotit 600 tisíc Korejců v Japonsku na podporu KLDR. Nastala tak situace, kdy na Japonských ostrovech existovaly proseverokorejská a projihokorejská organizace Korejců. Mindžön pro první jmenovanou a Mindan pro druhou jmenovanou. Obě vedly kampaně s hesly pro podporu svého uznávaného režimu a nejen to. Mindžön v Japonsku např. sabotovala produkci válečného materiálu pro Koreu, pořádala finanční sbírku pro severokorejský režim nebo posílala povzbuzující dopisy jednotkám armády KLDR.⁸¹ (Mitchell, 1967, 117-120)

Kromě těchto nacionalisticky orientovaných akcí korejské levice se však v rámci upevnění vztahů mezi Mindžön a KSJ mnozí Korejci podíleli na pokusu KSJ o vnitřní revoluci a svržení tehdejší vlády Japonska. Během roku 1951 a první poloviny roku 1952 docházelo k vážným střetům mezi těmito revolucionáři a japonskou policií.⁸² Ke konci roku 1951 Mindžön stejně jako její předchůdkyni (Ligu korejských rezidentů v Japonsku) trápil frakcionalismus. Vlastenecky zaměřená levice požadovala větší zaměření se na Severní Koreu (která v jejich očích vedla boj Davida s Goliášem, kdy nově vzniklý stát statečně čelil velmoci jako USA). Mezinárodně zaměření členové Mindžön s jejich vírou v „souběžnou revoluci“ ve východoasijském regionu následovanou čínským popudem naopak volali po podílení se na komunistické „věci“ Východní Asie jako celku. Přístup KSJ v této záležitosti byl takový, že Korejci jako národnostní menšina musí přispívat k japonské revoluci a neupřednostňovat své národnostní zájmy. Tento názor KSJ hrál důležitou roli, jelikož vztahy mezi KSJ a Mindžön po konci korejské války v roce 1953 se ještě více upevnily. Následujícího roku již KJS korejskou levici zcela ovládala.⁸³

Kvůli rozhodnutí o zaměření Mindžön mezinárodním směrem vyvstala u mnohých frustrace a nespokojenost. Jedním z nich byl i Han Tök-su (한독수), který namísto zapojení Korejců do mezinárodního dění požadoval obranu vlasti. Názor Hana a ostatních vlastenecky zaměřených členů Mindžön zvítězil v roce 1954, kdy komunistům v Japonsku

---

⁸¹ Co se týče kroků Mindan, ta vyslala kolem 700 jejích dobrovolníků na pomoc jihokorejskému režimu v korejské válce. (Ryang, 1997, s. 88)

⁸² Jeden z nejznámějších případů těchto střetů se odehrál na Den práce roku 1952 v Tokiu, při němž jedna osoba zemřela a víc jak tisíc lidí bylo zraněno. (Mitchell, 1967, s. 120)

⁸³ Tento jev z roku 1954 stojí v kontrastu vztahů mezi Ligou a KSJ, kdy jejich členové měli rovnocenné postavení. (Ryang, 1997, s. 89-90)

i KLDŘ začínalo být jasné, že soustředění se Mindžön na japonskou revoluci byla chyba.⁸⁴ Zadoſtiučinění se Hanovi dostalo, když Severní Korea poslala členům Mindžön příkaz rozpustit svazky s KSJ a soustředit se na korejské problémy. Han a další nacionalisté tímto získali výhodné postavení a na 19. sjezdu Mindžön (konaném v březnu) odsoudili internacionalisty za jejich dosavadní postoj. Mindžön pak v souladu s dříve jmenovaným příkazem byla 26. května 1955 rozpuštěna. (Ryang, 1997, s. 89-90)

Korejská válka se svými zvěrstvy spáchané ať jednou, či druhou stranou a existence proseverokorejské Mindžön a projihokorejské Mindan na Japonských ostrovech ukotvily nenávisť a neslučitelnost mezi Korejci v Japonsku.⁸⁵ Ani zánik první jmenované z nich na tom nic nezměnil, protože její existence byla vzápětí vystřídána novou organizací v čele s Han Tök-suem.⁸⁶ (Ryang, 1997, s. 88) Vyostřená korejská otázka tedy zůstávala, co se však chýlilo ke svému konci, bylo období spojenecké okupační správy Japonska. (Mitchell, 1967, s. 118)

---

⁸⁴ Tato změna plynula ze sdělení severokorejského ministra zahraničí v únoru 1955, který tvrdil připravenost své vlády pro vstup do normálních vztahů s Japonskem. Pokud by tedy Korejci dále bojovali ve věci revoluce v Japonsku proti stávající vládě, mohlo by se to stát překážkou pro KLDŘ v její normalizaci vztahů s Japonskem. (Ryang, 1997, 90)

⁸⁵ Příznivci KLDŘ a KR v Japonsku se i fyzicky napadali, viz Ryang, 1997, str. 88-89.

⁸⁶ Odhad japonského vedení ze začátku roku 1955 stanovil, že tehdy okolo 90% Korejců v Japonsku podporovalo severokorejský režim. (Ryang, 1997, s. 88)

5. Konec okupační správy Japonska - právní status Korejců v Japonsku

Po sedmi letech spojenecké okupační správy Japonsko díky Sanfranciské mírové smlouvě z 8. září 1951, která oficiálně ukončila 2. světovou válku mezi Japonskem a USA, nabylo dnem 28. dubna 1952 nezávislost. Co to však znamenalo pro korejskou menšinu, byla ztráta japonského státního občanství, ponechaného Korejcům na základě koloniální minulosti. (Reischauer, 2009, s. 275) (Mitchell, 1967, s. 119) Odebrání státního občanství na základě samostatného rozhodnutí ze strany Japonska bylo v tehdejší době z hlediska mezinárodních právních norem mimořádné.⁸⁷ (Ryang, 1997, s. 120)

Ani jedna Korea nebyla k mírové smlouvě přizvána a otázka korejské menšiny v Japonsku nebyla touto úmluvou řešena. Proto se USA rozhodlo poskytnout záštitu nad rozhovory mezi Japonskem a Korejskou republikou, mezi kterými v té době stále neexistovaly žádné oficiální diplomatické vztahy. S podporou Američanů se tedy v říjnu a listopadu 1951 začaly konat předběžné rozhovory v Tokiu, na kterých byla domluvena diskuze o právním statu Korejců v Japonsku.⁸⁸ V komisi, která byla ustanovena pro řešení problému státního příslušenství, trvalého pobytu a právního statutu korejské menšiny v Japonsku, přednesli zástupci Korejské republiky své požadavky. Podle těch mělo Japonsko Korejcům na svém území přidělit speciální status, s jehož pomocí by Korejci dosáhli na všechny výhody určené pro japonské obyvatele. To vše za předpokladu, že by členové korejské menšiny zůstali jihokorejskými občany. Počáteční dobrý vývoj předdiskuzí byl zhaćen záští oficiálních představitelů zemí zakotvenou v nedávné minulosti států. Nejvýraznějším z nich byl první jihokorejský prezident I Süng-man (이승만), který činil kroky pro provokaci Japonska, jako např. deklaraci „Mírové linie“ (평화선). I Süng-manova linie (이승만 라인) se svým zásahem do Japonského moře přinesla konflikt ohledně japonských rybářů, a také územní spor o skalnaté souostroví Tokdo (독도) čili Takešima (竹島)

---

⁸⁷ Ryang poskytuje příklady Francie a Velké Británie po skončení 2. světové války, které oproti Japonsku nabídly státní příslušnost původního kolonizátora příslušným osobám. Více Ryang, 1997, s. 120.

⁸⁸ Kromě jiného byly domluveny i diskuze ohledně otázky vlastnictví japonských plavidel v korejských vodách na konci války, náhrady Japonsku za jeho majetek, který původně v Koreji mělo, otázka rybolovu, diplomatické vztahy. (Mithell, 1967, s. 134-135).

v japonštině⁸⁹ s jeho okolními vodami. Rozhovory byly tedy v říjnu 1953 pozastaveny, aniž by bylo cokoli vyřešeno. (Mitchell, 1967, s. 133-136)

Sama okupační správa v mírové smlouvě nepodala žádná kritéria, která by japonskou vládu zavázala poskytnout cizincům nějaké možnosti ohledně japonské státní příslušnosti. Japonská vláda jednostranným usnesením odebrala Korejcům japonské státní občanství na principu konci japonské kontroly nad korejským územím – osvobozením Koreje – které smlouva zajišťovala. (Ryang, 2000, s. 22-23) Od konce dubna 1952 tedy Korejci v Japonsku museli prokázat svou způsobilost a udat zamýšlenou délku pro pobyt na ostrovech v souladu s kontrolním imigračním zákonem z roku 1951⁹⁰, podle kterého měl být status cizinců nově řízen. Většina Korejců se řídila dodatkem č. 126 z roku 1952⁹¹, který byl schválen z důvodu oprostění osob od aplikace kontrolního imigračního zákona, jehož znění článku 4, § 1 ponechalo cizince pobývající na japonských ostrovech před aktivací mírové smlouvy de facto bez právního statusu. Dále článek 2, § 6 dodatkového zákona ustanovil speciální vnímání Korejců, kteří pobývali na japonských ostrovech v době mezi 1. zářím 1945 a 28. dubnem 1952. Z humanitárních důvodů uchoval možnost jejich pobytu v Japonsku do doby, než budoucí legislativa určí jejich legální status. Kromě stanovené doby pobytu tvořil další podmínku pro získání tohoto statutu také nepřetržitý pobyt jedince na Japonských ostrovech ve výše zmíněném období. Osoby spadající do této kategorie pak byly označovány ministerstvem spravedlnosti jako cizinci 126-2-6.⁹² (Lee, 1981, s. 141)

Korejci, kteří nepobývali v Japonsku před rokem 1952, byli vedeni jako „zvláštní pobývající cizinci“.⁹³ Mezi ty patřili např. Korejci s označením 4-1-16-2. Vyvozená podle článku 4, § 1, bod 16 (2), zahrnovala tato sekce děti cizinců 126-2-6, které přišly na svět po mírové dohodě. Cizinecký status těmto dětem byl přidělován při registraci o narození a jejich oficiální pobyt byl omezen na maximální dobu 3 let. Schválení pro pobyt přidělovalo ministerstvo spravedlnosti a žádat se muselo opakovaně každé tři roky. V den svých

---

⁸⁹ V angličtině uváděné pod názvem Liancourt Rocks. Více na <http://www.dokdo-takeshima.com>

⁹⁰ Podle této části zákona: „nikdo není dovolen vstoupit do Japonska bez registrace do specifické kategorie zákonného statusu ve svém cestovním pase.“ Zákon, který stanovuje na tomto podkladě 16 cizineckých kategorií, tedy nepočítal s Korejci, kteří již bez vydání pasu v Japonsku pobývali. (Lee, 1981, s. 141)

⁹¹ Tento dodatečný zákon vynímal osoby, které vstoupily do Japonska před 1. zářím 1945 a jejich potomky narozené po tomto datu do data 28. dubna 1952 z aplikace kontrolního imigračního zákona. (Lee, 1981, s. 141)

⁹² Toto označení se objevovalo i na jejich cizineckých registračních průkazech. (Lee, 1981, s. 141)

⁹³ Jako poslední z 16 kategorií kontrolního imigračního zákona. Pobyt těmto cizincům mohl být schválen v rozmezí od 30dnů až po 3 roky. (Lee, 1981, s. 141-142)

čtrnáctých narozenin byly tyto děti se statutem zvláštních pobývajících cizinců povinny se dostavit na úřad osobně a zažádat si o obnovu povolení k pobytu.⁹⁴ Od té doby se pro ně každodenní nošení registračního průkazu s sebou stalo rutinou, protože kdyby se nebyly schopny tímto dokladem prokázat, mohlo to pro ně mít dalekosáhlé důsledky.⁹⁵ Existovalo ještě jedno označení, pod kterým mohly být tyto cizinecké děti registrovány, a to konkrétně: 4-1-16-3. Toto označení jim bylo uděleno v případě, že jejich rodiče pozbyli svého statusu cizinců 126-2-3 v důsledku zločineckého odsouzení, či jakéhokoliv činu, který bylo možno potrestat deportací.⁹⁶ Ta byla stanovena článkem 24 kontrolního imigračního zákona. (Lee, 1981, s. 141-143)

Smlouva ze San Franciska mezi Američany a Japonci přinesla cizincům také odnětí výhod, kterým se do té doby těšili, a diskriminaci skrze sociální sféru japonské společnosti navzdory tomu, že byli povinni stejnému zdanění jako Japonci. V případě zákona o národním zdravotním pojištění a zákona o ochraně živobytí byli Korejci na užívání jejich benefitů vyňati kvůli jejich poskytování pouze občanům s japonskou státní příslušností (ačkoliv to původně z jejich znění tak nevyplývalo díky formulce: „všichni lidé“⁹⁷). (Lee, 1981, s. 150) Jejich exkluze se nevyhnula také z mnoha dalších sfér veřejného sociálního systému⁹⁸ a pracovních příležitostí ve společenské oblasti¹⁰⁰. Největším problémem však představovala otázka korejských veteránů, kteří sloužili v japonské armádě během 2. světové války. Pozůstalým rodinám těchto válečných veteránů nebyla poskytnuta jakákoliv kompenzace. (Ryang, 1997, s. 121) (Lee, 1981, s. 150)

Ačkoliv mírová smlouva nenabízela legální podklady pro odebrání japonského státního občanství, tento akt se mezi korejskou menšinou po nabytí její účinnosti nesetkal silným odporem. Ani ztráta výhod nabízená na základě japonské státní příslušnosti nevyrovnala důležitost, které se v korejských očích jejich vlastní státní občanství těšilo. Korejci i Japonci zakládající si na homogenitě svých národů, koloniální minulost, vnímání změny

---

⁹⁴ Jak vypráví Ryang, tato procedura byla mezi děti navštěvující školy provozované Čchongnjön nechvalně známá. Pro děti to byl stresující proces, protože často čelily šikaně ze strany japonských úředníků. (Ryang, 1997, s. 182)

⁹⁵ Např. zatknutí a následné trestní stíhání s výsledkem záznamu v trestním rejstříku. (Lee, 1981, s. 142)

⁹⁶ Nadále byl tento status přidělován dětem cizinců 4-1-16-2. Největší rozdíl mezi statusy 4-1-16-2 a 4-1-16-3 spočíval ve více podkladech pro deportaci a omezení ve výhodách veřejné sociální péče. (Lee, 1981, s. 143)

⁹⁷ Systém byl založen na principu, kdy státní občanství záviselo na obecné národnosti. (Ryang, 2000, s. 23)

⁹⁸ Byli vyjmuti např. z příspěvků na dítě, příspěvků pro handicapované, státního penzijního programu, vládního ubytovacího programu. Také byli vyloučeni z volebního práva. (Ryang, 2000, s. 22)

⁹⁹ Vyloučení cizinců na užívání benefitů pro japonské občany bylo „předpřipraveno“ ústavou roku 1947. (Ryang, 1997, s. 121)

¹⁰⁰ Korejští civilní zaměstnanci v Japonsku museli zažádat o naturalizaci. (Ryang, 2000, 23)

státní příslušnosti jako proměny podstaty jedince, všechny tyto faktory měly na tom opodstatněnou roli. (Ryang, 1997, s. 121)

Kontrolní imigrační zákon a jeho dodatkový zákon č. 126 daly možnost japonské vládě lépe kontrolovat a usměrňovat aktivity Korejců coby cizinců zařazených v určitých kategoriích. Navíc exkluzivnost statutu 126-2-6, kterého mohli dosáhnout pouze jedinci nepřetržitě pobývající na Japonských ostrovech do stanoveného data 28. dubna 1952, zajišťovala japonské vládě, že pro ni tato hůře usměrňovaná část cizinců s postupem času „vymizí“. (Lee, 1981, s. 141-142) K znemožnění vstupu cizinců do japonské společnosti přispívalo také pokračování aplikace *ius sanguinis* revidované zákonem o státním občanství v roce 1950¹⁰¹ a přísná naturalizační kritéria. (Ryang, 2000, s. 22)

Naturalizace do japonské společnosti nebyla cizincům udělována jako právo, nýbrž jako souhlas. Kritéria pro získání státního občanství z roku 1958 zahrnovala vážné posouzení politické orientace jedince¹⁰², otisky prstů z obou rukou, plnou asimilaci do japonské společnosti v ohledu životního stylu a dalších aspektů¹⁰³, a také bylo očekáváno přijetí japonského jména, ačkoliv právně pro tento úkon neexistovalo vynucení. Nejen zpřísnění podmínek pro získání státního občanství, ale také prevence proti padělání záznamu z registru domácností byla upevněna. To se dělo v zájmu zamezení získání japonského státního občanství „nevhodnými osobami.“ Jak už bylo poukázáno v podkapitole Asimilace a registr domácností, zakládané registry domácností sloužily k určení státní příslušnosti jedince. Osoba vedená v japonském registru domácností byla japonský občan/ka a tato státní příslušnost připadala na další generace. V tomto duchu ti, kteří měli svůj záznam v registru domácností původních kolonií Japonska, ztratili japonské občanství navzdory tomu, že na japonském území žili. (Ryang, 2000, s. 26-27) (Ryang, 1997, s. 121-122)

Tento systém pro udělení občanství se svým důrazem na přizpůsobení se jedince do japonské společnosti se nápadně podobal snahám o korejskou asimilaci z dob anexe. V zásadě se jednalo o podobný postup, kterým se japonská vláda snažila zajistit národní bezpečnost. Tím, že neposkytla původním cizineckým usedlíkům plná práva občanů,

---

¹⁰¹ *Ius sanguinis* = právo krve = na tomto principu zákona o státním příslušenství je dítěti uděleno státní občanství jeho rodičů. V protikladu stojí *ius soli*, kde je státní občanství určováno místem narození dítěte. (<http://slovník-cizich-slov.abz.cz/>)

¹⁰² Komunisté a členové Čchorjōn nebyli povoleni k udělení státního občanství z politického hlediska.

¹⁰³ Jeden z takových aspektů pro neudělení státního občanství v rámci asimilace bylo, pokud žadatel/ka žil ve „speciálních obytných zónách“, které tvořili např. „korejské vesnice“. (Ryang, 2000, s. 26)

mohla nad nimi lehce vykonávat kontrolu, která by už však nebyla tak jednoduchá v případě nabídnutí plného státního příslušenství.¹⁰⁴ Proto tedy byly kritéria pro získání státního občanství tak přísná. Vysoké nároky na asimilaci měly zajistit kulturní a duševní přeměnu cizinců v japonské občany, kteří by tak nepředstavovali hrozbu pro národní bezpečnost. (Ryang, 2000, s. 26-27)

Japonská společnost v poválečné době byla prohlašována a oslavována jako homogenní národnostní kultura s císařem, jehož role byla nově charakterizována jako symbol státu. (Ryang, 2000, s. 27) V kontrastu k multikulturalitě opěvované pod tzv. „sférou společného rozkvětu velké východní Asie“, Japonci, kteří zjistili, že je ostatní asijské národy zahrnuté do této „sféry“ nenávidí, zvolili vyzdvihování své kulturní jedinečnosti, zejména pak v době 70. let. Navíc pohled a vnímání Korejců jako špinavých, zlých, vychytralých a nižšího kulturního stupně¹⁰⁵ přispěly k vzájemnému nepřátelství a menšímu prostoru pro budování etnický rozmanité společnosti.¹⁰⁶ (Mitchell, 1967, s. 132-133) (Ryang, 2000, s. 27)

Smlouva, která měla ujasnit právní status cizinců v Japonsku, pouze zvýšila nejistotu spojenou s pobytem cizinců na japonském území. V případě Korejců byla situace o to komplikovanější, že na poloostrově existovaly dva státy a oba si nárokovaly suverenitu nad celým poloostrovem s jeho občany. Japonská vláda v šedesátých letech s přihlédnutím na stanovisko USA (které uznalo Korejskou republiku jako legitimní vládu na poloostrově), zaujala pohled, že bydliště Korejců v Japonsku náleží v oblasti soukromého práva k tomu jihokorejskému. Nicméně názory na takovouto praxi byly rozdílné a docházelo i k řízení podle severokorejského soukromého práva (zvláště v případech, kdy zahrnutá osoba pocházela ze Severu, nebo požadovala repatriaci do KLR). Avšak z praktických důvodů a neobeznámenosti s detaily tohoto práva byly případy často řešeny podle japonského soukromého práva.¹⁰⁷¹⁰⁸ (Ryang, 1997, s. 122-123)

Okolo roku 1955 již mocensky upevněná KLR započala zápas o korejskou menšinu v Japonsku. KLR prostřednictvím své nově vzniklé pobočky na japonském území –

---

¹⁰⁴ Např. by nebylo možné cizince deportovat z japonského území. (Ryang, 2000, s. 27)

¹⁰⁵ Výsledky z průzkumu provedeného v září 1951 na Tokijské univerzitě. O tomto a dalších průzkumech na téma přístupu Japonců k ostatním „rasám“ více Mitchell, 1967, s. 132-133.

¹⁰⁶ Tato myšlenka homogenity ovšem nebyla založena na etnické „čistotě“ Japonců ve spojení s krví, nýbrž jí mohlo být dosaženo asimilací cizinců do japonské společnosti. (Ryang, 2000, s. 27)

¹⁰⁷ Na základě faktu, že Korejci žili v Japonsku. (Ryang, 1997, s. 122-123)

¹⁰⁸ Vyskytovaly se i názory, podle kterých by měly být zahrnuty jak objektivní tak subjektivní faktory soudící se osoby – její bydliště a preference. Také vycházení z předpokladu, že Korejci vlastní dvojí státní příslušnost nebylo ojedinělé. (Ryang, 1997, s. 122-123)

Čchongnjön – upevňovala svazky s korejskou menšinou a zařadila otázku této minority mezi své hlavní zahraniční zájmy. (Mitchell, 1967, s. 135-141)

6. 재일본조선인총연합회 **Hlavní asociace korejských rezidentů v Japonsku**

Bouřlivá léta druhé poloviny 40. let v Japonsku, byla po „rudé“ čistce v roce 1950 nahrazena stabilní a klidnou politickou atmosférou. Japonsko také opět získalo národní nezávislost v roce 1952 a dobře nastartovaná ekonomika (díky vypuknutí korejské války) zajistila vyšší životní standard. Na pozadí dobře nastartované ekonomiky došlo k sjednocení Liberální demokratické strany a Socialistické strany, jejíž členové byli do té doby rozděleni do několika skupin. Socialistická strana, která takto získala pevnou základnu a byla podporována 30% veřejnosti, vyměnila svůj dosavadní program na svržení japonské vlády za „mírovou revoluci“ a definovala svůj charakter jako třídní strana. Také Komunistická strana Japonska po smrti Stalina přijala program „mírové revoluce“. Se vstupem roku 1955 tedy došlo k nové situaci na japonské politické scéně. Ta oproti předcházejícím létům plných bojů o uzurpaci moci a zasahování cizích mocností slibovala poklidnou existenci opozičních sil při vedení státu. V této atmosféře nadcházející mírové politiky došlo ke vzniku nové korejské organizace, která tento trend ve svém programu kopírovala. (Ryang, 1997, s. 90-91)

6.1.Vznik Hlavní asociace korejských rezidentů v Japonsku

Zánik Minsen, vyvolaný na základě příkazu z KILDR, neznamenal konec organizovaného korejského levicového hnutí v Japonsku, nýbrž umožnil její „přerod“ do nově vzniklé Hlavní asociace korejských rezidentů v Japonsku (korejsky 재일본조선인총연합회, japonsky (在日本朝鮮人総聯合会), zkráceně Čchongnjön (총련), či Čósen sóren v japonštině (朝鮮総連) (dále v textu uváděna jako Čchongnjön). Ta byla oficiálně zformována na Sestavovací konferenci Hlavní asociace korejských rezidentů v Japonsku, konané mezi dny 25. a 26. května 1955 v tokijském veřejném sálu Asakusa. (<http://www.chongryon.com>)

Jak již bylo zmíněno, v době korejské války a po ní byla korejská levice rozdělena do dvou proudů – nacionálního a internacionálního. Čchongnjön představovala záštitnou organizaci pro národnostně laděnou odnož korejské levice, která nakonec převážila. Přímé napojení Čchongnjön na KILDR zabránilo prosazování manipulativního vlivu, který nad její předchůdkyní KSJ držela. V rámci oficiálního svazku s KILDR se jednou částí z programu Čchongnjön stalo prosazování zájmů Severní Koreje v Japonsku. Druhým hlavním

zaměřením bylo její vystupování jako orgánu, který chrání existenci a základní práva Korejců v Japonsku. Na tomto podkladě Čchongnjön veřejně oznámila své nezasahování do vnitřní politiky Japonska, díky čemuž získala tichý souhlas japonské vlády pro svou existenci a působení v Japonsku. Oproti Minsen se tak vzdala aktivit spojených s převratem stávajícího režimu a soustředila se na národnostní zájmy své vlastní komunity. Toto své zaměření potvrdila stanovením o charakteru národní organizace jako: „organizace krajanů (myšleno Korejců v Japonsku) oddaných zemi“. A to prostřednictvím tvrzení, že se jedná o: 1. alianci, která zahrnuje všechny organizace Korejců v Japonsku všech sociálních úrovní 2. národní organizaci Korejců v Japonsku 3. organizaci Korejců v zámoří patřící republice 4. organizaci míru, lásky a mezinárodního přátelství.“ (임영언, 2013, str. 286-287) V pozdější době je možné sledovat stále větší příklon Čchongnjön ke své funkci jako politické organizace pod přímou kontrolou KLDŘ na úkor zaměření se na ochranu a správu korejské komunity v Japonsku. Důvod této tendence bude ještě přesněji rozebrán dále. (Mitchell, 1967, 122) Nicméně díky zaměření se na svou funkci jako politické zahraniční organizace, a také díky nedostatku oficiálních vztahů mezi KLDŘ a Japonskem, sloužila (a slouží) neoficiálně jako představitel KLDŘ v Japonsku – tedy „neoficiální ambasáda“. (Shipper, 2010, s. 63) Byla tedy prostředníkem v komunikaci mezi severokorejským režimem a japonskou stranou, ale také např. její tehdejší představitel Han Tök-su při příležitosti oslav severokorejských státních svátků zval do Japonska diplomatické představitele dalších komunistických států. (Lee, 1981, s. 133)

Hlavní vyhlášené cíle Čchongnjön v Japonsku tvořily následující: 1. mírové sjednocení Koreje 2. ochrana práv Korejců v Japonsku 3. normalizace vztahů mezi KLDŘ a Japonskem, a za 4. prosazování národnostního vzdělání. (Mitchell, 1967, 122)

6.2. Organizační uspořádání Čchongnjön

Struktura Čchongnjön byla vytvořena v duchu socialistických administrativ. Její řízení je do dnešních dob prováděno skrze útvar čtyř hlavních orgánů, respektive: Valného shromáždění, Ústředního výboru, Stálého ústředního výboru a Ústředního kontrolního výboru. Tato čtveřice pak uplatňuje své řízení skrze početné místní organizace, které jsou rozesté po celém japonském území. (진희관, 1998, 76)

Hlavní správa

Oficiálně nejvyšší status z čtveřice hlavních správních orgánů si do současnosti uchovalo Valné shromáždění. To bylo vytvořeno pro: řízení celé Čchongnjön prostřednictvím ustanovení celkové politiky, projednávání řídicích nařízeních, určování ročního finančního rozpočtu, stanovení základu činností, a v neposlední řadě také pro výběr funkcionářů zbylých tří vedoucích orgánů. Jeho členové jsou voleni na zasedání oblastních organizací, jež pak vybrané členy do Valného shromáždění delegují. Původně se tito členové scházeli jednou do roka (Lee, 1981, s. 112-113), v nynější době tato frekvence poklesla na jedno shromáždění za tři roky. Valné shromáždění se takto v období od založení Čchongnjön v květnu 1955 do května 2007 sešlo celkem jednadvacetkrát. (<http://www.chongryon.com>)

Druhým nejvyšším orgánem představuje Ústřední výbor (ÚV), který je přezdíván „malým vedením“¹⁰⁹. A to z toho důvodu, že jeho představitelé v čele se sekretariátem ÚV fakticky převzali plnění úkolů náležících Valnému shromáždění.¹¹⁰ Sekretariát ÚV byl elitářský spolek, který společně s dalšími pěti místo-předsedy vedl Han Tök-su¹¹¹. Tito funkcionáři byli klíčoví pro napojení a komunikaci s KILDR. V roce 1963 čtyři členové sekretariátu ÚV včetně Hana a další tři členové ÚV byli oficiálně zvoleni členy Nejvyššího lidového shromáždění v Severní Koreji. Posvácení autority sekretariátu ÚV ze strany KILDR, který vykonává své schůze za zavřenými dveřmi, zapříčinilo uzurpaci moci malou skupinou a neprůhlednost řídicí politiky Čchongnjön. Přestože oficiálně konečné rozhodnutí o přijetí konkrétních stanovění drží v rukou okolo 200 členů ÚV, jejich autorita byla snížena v důsledku přenesení moci nad běžnými úkony do Stálého ústředního výboru. Omezení výkonosti ÚV je vidět na úpadku počtu povinných shromáždění. Podle Leeho byl ÚV původně svoláván nejméně jedenkrát za čtyři měsíce (Lee, 1981, s. 113), podle oficiálního zdroje Čchongnjön je nyní svoláván jednou ročně. (<http://www.chongryon.com>)

Jak již bylo naznačeno, rozhodnutí, kterými se řídí oblastní centra, a jež se odrážejí v životech členů Čchongnjön, jsou přijímána ve Stálém ústředním výboru (SÚV). Ten byl ustanoven ze všech šesti členů sekretariátu ÚV (Lee, 1981, s. 113), který je v dnešní době již zahrnut přímo pod tento orgán se sídlem v Tokiu. Svoláván je přímo ředitelem sekretariátu. (<http://www.chongryon.com>) Kromě členů sekretariátu tvoří SÚV také úřady s jejich řediteli spadající pod členy sekretariátu. Úřady mají výkonnou funkci podobnou

---

¹⁰⁹ Neboli spíše „malým valným shromážděním“. Lee totiž uvádí Valné shromáždění pod názvem Národní vedení (National Convention). (Lee, 1981, 112)

¹¹⁰ A to prostřednictvím tzv. rozšířeného shromáždění, které může být svoláno ÚV pro řešení „naléhavých úkolů“ (<http://www.chongryon.com>)

¹¹¹ A to do svého úmrtí v roce 2001. (Reitman, 2001)

ministerstvům, a spravují tak různé sektory života členů Čchongnjön. (Lee, 1981, s. 113) (진회관, 1998, s. 76-80) Podle údajů z Mitchella byl zakládající počet těchto úřadů sedm: organizační úřad, vzdělávací úřad, úřad zahraničních věcí, sociální úřad, ekonomický úřad, finanční úřad, úřad pro kulturu a propagandu. (Mitchell, 1967, s. 122)

Posledním orgánem z hlavní čtveřice je Ústřední kontrolní výbor. Úkolem tohoto orgánu je vedení svých vlastních zpravodajských činností, kontrola účtů a další vyšetřovací povinnosti skrze organizaci jako např. řízení se přijatými formami prepisů. (Lee, 1981, s. 114)

Na výše popsaných funkcích a skladbě nevyšších řídicích orgánů je vidět tendence přenesení moci nad správou Čchongnjön od skupiny členů zvolených zespodu – z místních organizací do Valného shromáždění – k úzké elitě, přesněji monopolizaci vedení představitelem sekretariátu ÚV Han Tök-suem. Ten tak v roce 1957 držel moc nad 64 915 členy Čchongnjön, nepočítaje dalších členy přidružených organizací.¹¹² (Mitchell, 1967, 122)

Místní centra

Místní centra jsou ve finále těmi, které nad členy Čchongnjön vykonávají rozhodnutí přijatá v ústředních orgánech. Díky jejich přímému styku s členy byly a jsou pro jednotné řízení korejské národní menšiny v Japonsku nepostradatelné.

Čchongnjön, vědoma si tohoto faktu, rychle začala s jejich budováním hned po svém vzniku v roce 1955. Výsledkem byla infrastruktura o počtu 49 oblastních vedení, 300 pododdělení a 1800 místních sdružení, s kterou začínala. Jejich poloha se řídí administrativním rozdělením Japonska (jsou ustanovené ve všech hlavních městech, prefekturách, městech a okresech) a velikostí skupin korejských usedlíků v dané oblasti. Ačkoliv každé z těchto místních center má své vedení a disponuje rozhodovací mocí, všechny spadají pod přímou kontrolu hlavního vedení. (진회관, 1998, 76, 81)

Rozsáhlá síť Čchongnjön je pak ještě podpírána velkým počtem nejrůznějších přidružených organizací a spolků jako např.: Svaz korejské mládeže v Japonsku (재일본조선청년동맹. Čäilbon Čosön čchöngnjön tongmeng), Obchodní a průmyslový spolek Korejců v Japonsku (재일본조선인상공연합회 Čäilbon Čosönin sanggong jönhapchö), Spolek korejských věřících v Japonsku (재일본조선종교인연합회. Čäilbon Čosön čönggjoin

---

¹¹² Pokud by i ti byli zahrnuti, celkové členství asociace by bylo 154 736. (Mitchell, 1967, 122)

jŏnhapchö), Svaz korejských zahraničních studentů (재일조선분유학생동맹 Čäilbon Čosŏn juhakseng tongmeng), Korejský svaz spisovatelů literatury (재일본조선문학예술가동맹 Čäilbon Čosŏn munhakjesulga tongmeng), Korejská úvěrová asociace v Japonsku (재일본조선신용조합협회 Čäilbon Čosŏn sinjong čohap hjöphö) atd. K tomu je nutno ještě připočítat podniky vedené Čchongnjŏn, a také podporu ze stran japonských levicově zaměřených organizací. (진희관, 1998, 81-86)

6.3.Vztah Čchongnjŏn a Korejské lidově demokratické republiky

Výrazný zájem KLDŘ o korejskou komunitu v Japonsku přišel s rokem 1955, ve kterém po skončené „vítězné“ válce, dosáhla země dostatečné stability a síly, aby její vliv mohl zasáhnout i její zámořské obyvatele. Získání této podstatné části japonských cizinců¹¹³ mohlo přinést Severní Koreji mnohé výhody, kterých si byla vědoma. Pokud by se Korejci v Japonsku zavázali k loajalitě severokorejskému režimu, znamenalo by to pro její diplomacii značný triumf nad Korejskou republikou a Spojenými státy. Zároveň by tito Korejci mohli posloužit severokorejské diplomacii jako kanál pro její vyjednávání s japonskou diplomacií. V neposlední řadě by mohla KLDŘ doplnit své lidské zdroje. Pro představu o tehdejší vlivu Severní Koreje, která v té době musela v očích zahraničních obyvatel působit lukrativněji oproti jihokorejskému režimu¹¹⁴, slouží údaje z registrace cizinců v Japonsku roku 1955, v níž se více jak 75% Korejců přihlásilo k občanství Korejské lidově demokratické republiky. (Mitchell, 1967, s. 136-137)

Nejen události a jednání v jižní polovině Korejského poloostrova, ale také zahraniční politika KR vedla k přiklonění se výrazné části korejské komunity k opozičnímu režimu. Oproti Severní Koreji, která využila každé příležitosti pro zdůraznění svého „opravdového“ zájmu o otázku korejské minority v Japonsku, jihokorejský režim tuto komunitu využíval zejména jako páku při diplomatických jednáních s Japonskem pro dosažení svých cílů. (Mitchell, 1967, s. 136-137) Předstíraný zájem a nejednotná fronta s oficiálním zástupcem jejího režimu v Japonsku – Mindan – vedl jak k odklonu spřízněnosti Korejců v Japonsku, tak i k frustraci a opuštění organizace částí jejích členů, kteří nakonec zaujali i opoziční postoj.(Lee, 1981, s. 177, 125-126)

---

113 Korejci tvořili 9/10 z celkového počtu cizinců v Japonsku – únor 1960. (Mitchell, 1967, s. 131)

114 Ekonomická situace severní poloviny poloostrova byla v té době na tom oproti jihokorejskému režimu lépe. Navíc byly tyto dobré výsledky skrze propagandu ještě zvětšeny – až k mimořádnému ekonomickému úspěchu. Severní Korea také dávala najevo svůj nacionalismus, zatímco Jižní Korea přijímala a chránila reakcionáře a bývalé japonské kolaboranty. (Kang, 2003, s. 20)

Oproti neucelenosti spolupráce mezi Korejskou republikou a Mindan, Severní Korea s Čchongnjön tvořily jednotnou frontu při vyjednávání s japonskou vládou, kterou skrze své propagační prostředky demonizovaly.¹¹⁵ Vláda Severní Koreje, jež se již v roce 1954 (a dále pak v prosinci 1955) prostřednictvím svého ministra zahraničí Nam Ila vyjádřila k ochraně práv Korejců v Japonsku jako své „pevné politice“ a „posvátné povinnosti“, požadovala pro korejskou komunitu na Japonských ostrovech stabilní život, zákonná práva náležící cizincům, osvobození Korejců umístěných do táborů, garanci pro jejich návrat do vlasti a svobodu provozování jejich vlastního vzdělávacího programu. (Mitchell, 1967, 137-138)

6.4.Vzdělávací systém

Zpráva o situaci Korejců v Japonsku z roku 1962 udává, že studenti ve školách Čchongnjön v té době značně převyšovali počtem studenty docházející do škol provozovaných Mindan. Ačkoliv 19. října 1949 japonská vláda nařídila uzavřít všechny korejské školy, později byla schválena jejich reorganizace – na základě Sanfranciské mírové smlouvy. Čchongnjön tak využila situace a navázala svůj vzdělávací systém na síť národních škol, které korejská levice dříve provozovala.¹¹⁶ (Koreans in Japan [2], 1962)

Kvůli podezření americké okupační správy, že vzdělávací ústavy Čorjön slouží k šíření komunistické ideologie, byly všechny cizinecky národnostní školy povinny registraci u místních japonských úřadů. Podmínkami registrace bylo následování oficiálního školního programu vyhlášeného ministerstvem školství, což s sebou neslo vyučování v japonštině, používání autorizovaných učebnic a kantoři museli mít potřebné certifikáty. Většina korejských škol však na požadavek registrace ministerstva školství z února 1948 nepřistoupila. Následovalo tedy vyhlášení o rozpuštění těchto organizací, ať již levicových, či těch podporovaných jihokorejským režimem, a v říjnu roku 1949 bylo za užití neobvykle silných opatření toto nařízení japonskou vládou vykonáno. (Ryang, 2000, 149-154)

---

115 Čchongnjön a Severní Korea „oddělily“ japonskou vládu od lidu. Japonský lid byl v jejich očích přátelský k jejich politice, kdežto představitelé japonské vlády byli reakcionáři, kteří odmítali spolupráci se severokorejským režimem. (Lee, 1981, s. 121)

¹¹⁶ Ovšem neúspěch Mindan a jejího vzdělávacího systému pramenil také ze selhání Jižní Koreje, která dostatečně finančně Mindan nepodpořila. Severní Korea oproti tomu poslala Čchongnjön finanční prostředky pro vzdělávací systém dvanáctinásobně větší. V roce 1960 Mindan disponovala pouze 50 vzdělávacími zařízeními oproti 280 školám Čchongnjön. (Mitchell, 1967, s. 129)

Po pro korejské školy temném období (1949 – 1955), přišla se vstupem platnosti mírové smlouvy ze San Francisca z roku 1952 a založením Čchongnjön v roce 1955 naděje na nové „zářné zítřky“. Mírová smlouva, která Korejce zbavila japonského občanství a ustanovila je oficiálně cizinci, rozhodla i ve věci cizineckého školství na japonském území. Korejci nyní mohli spravovat pouze soukromé ústavy, pro které podmínky provozu dovolovaly mnohem větší svobodu v ohledu programu národnostního vzdělání. Soukromým institucím bylo dovoleno vyučovat v cizím (tj. vlastním) jazyce za podmínky, že druhým jazykem se stala japonština. Školám, které splňovaly požadavky ministerstva školství pro výstavbu, certifikaci učitelů a kurzů, tak bylo dovoleno pokračování, či znovu otevření. (Mitchell, 1967, s. 128)

Národní vzdělání bylo jednou z oblastí, jež Čchongnjön oficiálně zmínila ve svých cílech, a které po svém založení v květnu 1955 věnovala velkou pozornost. (Mitchell, 1967, s. 122-123) Značnou změnu do struktury vzdělávacího systému Čchongnjön oproti Čorjön vneslo založení Univerzity Čosön. Hlavní motivací pro vznik univerzity byla existence ústředního jednotného systému národního vzdělání Čchongnjön. Dále také vyškolení budoucích pracovníků středního stupně, kteří by podle Čchongnjön byli zodpovědní za vedení hnutí Korejců v Japonsku, výcvik kantorů atd.¹¹⁷ S těmito cíli bylo na druhém sjezdu ÚV Čchongnjön konaného v září 1955 schváleno založení univerzity, která se oficiálně otevřela v dubnu 1956. Univerzita byla v té době dvouletou vysokou školou (poskytující vyšší odborné vzdělání) složenou celkově ze sedmi kateder, deseti vyučujících a více jak šedesáti studentů, kterým z postu děkana předsedal Han Tök-su. (임영언, 2013, s. 287)

Vzdělávací systém Čchongnjön je kritickým ukazatelem propojenosti Čchongnjön a KLDR. Ta se jeho prostřednictvím chopila šance pro získání podpory ze strany Korejců v Japonsku prostřednictvím velmi štědré finanční pomoci. Sám představitel Kim Il-söng si nechal záležet na ujištění krajanů, že Severní Korea nenechá národní vzdělávací systém v Japonsku na holičkách.¹¹⁸ Od dubna 1957 do dubna 2005 se tak do rukou Čchongnjön

---

¹¹⁷ Šlo tedy o zajištění nového vedení pro využití severokorejským režimem. (Mitchell, 1967, s. 123)

¹¹⁸ Konkrétně je zde myšlen výrok Kim Il-sönga při příležitosti oslav 10 výročí osvobození vlasti v září 1945, kde se vyjádřil následovně: „I přesto, že bychom nemohli (Severokorejci) vystavit 1, či 2 dvě továrny, nešlo by, abychom stále neposílali národnostně vzdělávací příspěvky.“ „우리들은 공장을 하나 두 개 설립하지 못할지라도 민족교육 지원금을 계속 보내지 않으면 안 된다.“ (임영언, 2013, s. 288)

prostřednictvím příspěvků na vzdělání dostala částka překračující 45 miliard jenů.¹¹⁹ (임영언, 2013, s. 287-288)

Silná angažovanost Severní Koreje ve školním systému Čchongnjön prostřednictvím poslaných stipendií a finanční pomoci na vzdělání dětí patřící pod Čchongnjön, se pak odrazila ve vzdělávací politice školských ústavů. Oproti Čorjön, u které nebylo dokázáno ovlivnění výuky socialistickou doktrínou, bylo vzdělání Čchongnjön silně inspirováno vzdělávacím systémem své proklamované domoviny s cílem vychovat děti jako severokorejské příslušníky.¹²⁰ Do roku 1983 byly učebnice pro výuku sestavovány podle materiálů poslaných z KLLDR, speciálně přizpůsobených na podmínky vzdělání korejských dětí v Japonsku.¹²¹ Učební materiály jsou tisknuty ve vlastních nakladatelstvích Čchongnjön bez jakéhokoliv zásahu ze strany Japonska.¹²² (Ryang, 1997, s. 24-25) Od roku 1980 zavedla Univerzita Čosön do svého učebního plánu severokorejské studijní výlety. Vzdělávat se do KLLDR jezdili i učitelé Čchongnjön a aktivisti, kteří potřebovali absolvovat přeškolení. (Ryang, 2000, s. 40) Cílem tedy bylo nejen uchování národnostní identity, ale i výchova věrných stoupců severokorejského komunistického režimu.¹²³ (Ryang, 1997, s. 24-25)

Efektivitu řízení a kontroly vzdělávacího systému si Čchongnjön zajistila jeho přizpůsobením pro jednotné vedení. V místních pobočkách Čchongnjön, umístěných v každém okresu japonského území, byly za tímto účelem zřízeny plně odpovědné vzdělávací oddělení. Tento jednotný vzdělávací systém se svou plně stupňovou škálou zařízení pak do sedmdesátých let tvořilo více než sto padesát ústavů. (Kang, 2003, s. 22-23) Přesnější čísla pak udávají kolem 23 tisíc studentů z dubna 1954, jejichž počet se dvakrát zvýšil s dubnem 1960. Tehdy do škol Čchongnjön docházelo zhruba 46 tisíc studentů.¹²⁴

---

¹¹⁹ Přesněji 45 533 723 000 jenů. (임영언, 2013, s. 287)

¹²⁰ Podle zprávy z roku 1957, kterou vydala Japonská zpravodajská služba pro ochranu veřejnosti, Čchongnjön na svých školách vyučovala Marxismus a Leninismus a pokoušela se o přeměnu dětí do dobrých komunistů. (Mitchell, 1967, s. 123) Tuto skutečnost potvrzují i samotné učební materiály pozívané ve školách Čchongnjön. (Ryang, 1997, např. s. 51-55)

¹²¹ Od roku 1983 členové výboru v době letních prázdnin navštěvují KLLDR za účelem konzultace sestavení učebních materiálů pro výuku. (Ryang, 1997, s. 25)

¹²² Tím, kdo vydával tyto učebnice, bylo nakladatelství Čchongnjön - Vzdělávací knihkupectví (학습서방 Haksüp Söbang/学習書房 Gakušu Šobó). (Mitchell, 1967, s. 123)

¹²³ Na školách jsou vyučovány předměty, které Vzdělávací úřad Čchongnjön klasifikuje jako „ideologicky vzdělávací předměty“ či „vzdělávací předměty oddanosti“. Ty, společně s korejštinou a historií, podléhají přísné kontrole ze strany KLLDR. Více Ryang, 2000, s. 25.

¹²⁴ Ryang uvádí přesnější počet 40 542 studentů pro duben 1961, ovšem z tohoto čísla je vyjmuta zhruba 10 tisíc studentů, kteří v té době byli repatriováni do KLLDR. Nadále a až do nynějších dob dochází k úpadku

(임영언, 2013, s. 289) Na ty pak dohlížel Ústřední vzdělávací institut, který vznikl již za tři měsíce po založení Čchongnjön, a jenž byl silně provázán s KLCDR. (Mitchell, 1967, s. 123)

Tato provázanost byla pro síť škol Čchongnjön otázkou schopnosti života v raných letech po svém založení, jelikož díky štědré podpoře ze strany KLCDR mohla svůj vzdělávací systém dostatečně financovat.¹²⁵ Samotná existence a autonomie těchto soukromých vzdělávacích ústavů byla vykoupena slibem Čchongnjön nezasahování do vnitřní politiky Japonska – tedy i vzdání se požadavku na jakékoliv příspěvky od japonského státu. Kvůli tomu například nebyly ani poskytovány slevy na jízdné studentům Čchongnjön. Co se stalo však větším problémem pro tyto školy se statutem kakušu gakkó (各種学校), speciální školy, je odstavení jejích středoškolských studentů od možnosti přijetí na japonské státní univerzity. Pokud studenti po ukončení střední školy ze vzdělávacího systému Čchongnjön chtějí dále studovat na některé z japonských státních univerzit, musí podstoupit speciální typ zkoušky, která je přiřadí na stejnou úroveň jako absolventy japonských středních škol. (Ryang, 1997, s. 23-25)

Situace od dob Čorjön či Minsen se v oblasti školství obrátila. Přísně kontrolované a potlačované školství těchto předchozích organizací nabylo tolik toužené autonomie v době vzniku Čchongnjön. To však s sebou neslo závislost na finanční pomoci od KLCDR, která díky tomu držela nad vzdělávacím systémem Čchongnjön značný vliv. Výsledkem této propojenosti byla produkce oddaných příznivců severokorejského režimu.

6.5. Sociální situace Korejců v Japonsku

Velkým problémem sužující korejskou menšinu v Japonsku se po skončení 2. světové války stala nezaměstnanost. Korejci, žijící ve svých komunitách často na pokraji chudoby, byli citliví na sebemenší ekonomické změny, které pro ně ústily ve ztrátu zaměstnání. Většinu pracujících Korejců v Japonsku tvořili nekvalifikovaní dělníci. Dokonce i pro korejské absolventy japonských vysokých škol bylo obtížné získat pozici v japonských podnicích, a tak se hodně z nich muselo spokojit s profesemi jako řidič nákladního auta, či již výše zmínění nádeníci. Uplatnění také nacházeli ve službách poskytované mezi svou komunitou jako řízení restaurací, provozování kin, heren pačinko (パチンコ), nebo

---

počtu studentů docházejících do škol provozovaných Čchongnjön. (Ryang, 1997, s. 24) (임영언, 2013, s. 289)

¹²⁵ V posledních letech již není na tuto finanční pomoc spolehnouti a chod škol je možný díky poplatkům a příspěvkům, které rodiče studentů platí. (Ryang, 1997, s. 24-25)

tančiren. Nicméně kvůli jejich velmi špatné životní situaci byli často zapleteni do nezákonných činností jako např. výroby likérů či obchodování s narkotiky. Ani prostituce mezi korejskými ženami nebyla výjimkou. Mitchell uvádí, že kvůli výše zmíněné situaci byla kriminalita v případě Korejců šestkrát vyšší v porovnání s Japonci. (Mitchell, 1967, 129–132)

Pro takto existenčně strádající jedince japonská vláda zavedla různé odlehčující zákony, z nichž nejdůležitější byl zákon o ochraně živobytí¹²⁶ uveřejněný 4. května 1950, jehož platnost vešla s účinkem mírové smlouvy ze San Francisca (1952).¹²⁷ (Koreans in Japan [2], 1962) Jak již však bylo zmíněno v části Konec okupační správy Japonska – právní status Korejců v Japonsku, oficiálně byl tento zákon aplikovatelný pouze na občany Japonska. Ministerstvo sociálních věcí se nicméně vyjádřilo, že by tento zákon bylo možné uplatnit i na cizince pro ochranu veřejného bezpečí či z humanitárních důvodů. Tedy ne všichni Korejci v nouzi mohli dosáhnout na výhody poskytované zákonem o ochraně živobytí, jelikož veřejná sociální péče nebyla cizincům udělována na právním podkladu, ale jako výsada japonské vlády. (Lee, 1981, s. 150)

Podle záznamů ministerstva sociálních věcí z prosince 1955 ze 100 osob pobírající dávky¹²⁸ 2 až 3 tři osoby tvořili Korejci.¹²⁹ (Koreans in Japan [2], 1962) Mezi roky 1952 a 1956 Korejci obdrželi okolo 2 600 000 000 jenů. V roce 1955 bylo po národním vyšetření naplánováno drastické snížení vyplácených dávek, avšak kvůli protestu ze strany Korejců i Japonců, došlo pouze k dočasným mírným škrtům a jednotlivý měsíční příspěvek ve výši 1 964 jenů z roku 1955 stoupl k 4 770 jenům v roce 1964. Za období 1956 – 1963 Korejci dostali vyplaceno na dávkách ročně okolo 2, 800 000 000 jenů. (Mitchell, 1967, 130)

Ne všichni Korejci v tehdejší době žili v nuzných podmínkách. Několika z nich se podařilo proniknout mezi vyšší třídu japonských podnikatelů, nebo intelektuálů, jak je vidět na příkladu vyprávění Kang Čchöl-hwana, jehož dědeček v Japonsku provozoval řetězec obchodů a kasin. (Kang, 2003, s. 18-22) Je však nutno dodat, že takovéto případy byly

---

126 Poprvé uveřejněn 9. září 1945. Jeho opatření pak vešla v platnost 15. prosince téhož roku. (Koreans in Japan [2], 1962)

127 Přepočteno na tehdejší korejskou menšinu v Japonsku – 1 ze 4 Korejců mohl pobírat pomoc. (Koreans in Japan [2], 1962) Mitchell podává číslo 120 000, coby počtu korejských příjemců pomoci stejného roku. (Mitchell, 1967, 130)

128 V tomto čísle jsou zahrnuti i japonští pobíratelé sociálních dávek. (Koreans in Japan [2], 1962)

129 Přepočteno na tehdejší korejskou menšinu v Japonsku – 1 ze 4 Korejců mohl pobírat pomoc. (Koreans in Japan [2], 1962) Mitchell podává číslo 120 000, coby počtu korejských příjemců pomoci stejného roku. (Mitchell, 1967, 130)

ojedinělé a Korejci byli povětšinou vyloučeni z hlavního proudu ekonomického života. (Mitchell, 1967, 131)

Život pro Korejce v Japonsku nebyl pro mnohé z nich vůbec jednoduchý. Zatímco Japonsko zažívalo rychlý ekonomický růst, Korejci na něm byli vyloučeni a oproti japonským občanům se museli vyrovnat s břemeny nastavenými mírovou smlouvou z roku 1952. Korejci podle ní museli platit stejné výše daní¹³⁰, avšak neměli přístup k povinnému vzdělání či právo k obdržení půjček od veřejného Lidového finančního sdružení. (Koreans in Japan [2], 1962) To bylo v roce 1949 založeno pro podporu zejména malých podnikatelů. (Cargill, 2003, s. 46) Také od menšinových finančních organizací a bank se jim dostávalo nerovného zacházení ve srovnání s japonskými občany. To vyburcovalo Korejce v Japonsku ke kampani za založení úvěrové společnosti, kterou by řídili. Ovšem japonský parlament v roce 1953 jejich požadavek nevyslyšel se slovy, že Korejci nejsou zákonně oprávněni k obdržení půjček. (Koreans in Japan [2], 1962)

Zvrat přišel až s rokem 1957. Tehdy finanční výbor dolní sněmovny parlamentu začal obhajovat vznik zástupce pro Korejskou úvěrovou asociaci v Lidovém finančním sdružení. Výsledkem byl vznik Úvěrové asociace Tonghwa (동화신용조합 Tonghwa sinjong čohap), která Korejcům poskytovala úvěry. Asociace však byla kvůli polické neshodě mezi příznivci odlišných režimů v Koreji později rozdělena a jihokorejská frakce založila Úvěrovou asociaci Hansöng (한성신용조합 Hansöng sinjong čohap).¹³¹ (Koreans in Japan [2], 1962)

V roce 1959 se k Čchongnjön rozhodla připojit Federace korejských obchodníků a průmyslníků (조선인상공인연합회 Čosönin sanggongin jönhaphö), s čímž přišlo její přejmenování na Federaci obchodu a průmyslu Korejců v Japonsku (재일본조선인상공연합회 Čeilbon Čosönin sanggong jönhaphö). Důležitou událostí bylo i připojení Národní unie (민족조합 Mindžok čohap) k Čchongnjön roku 1961, která se změnila na Úvěrovou přidruženou společnost Korejců v Japonsku (재일본조선인상공연합회 Čäilbon Čosönin kongjönhaphö), zkráceně pak Čosinhjöp (조신험). Čchongnjön využila přidruženou banku Čosinhjöp pro uložení vzdělávacích příspěvků, které jí byly od roku 1957 pravidelně posílány z KLDŘ, a byla schopna

---

¹³⁰ Korejští podnikatelé platili ročně zhruba 12 miliard jenů v daních. (Koreans in Japan [2], 1962)

¹³¹ Později přejmenovanou na Úvěrovou asociaci tokijské komerční banky (Tokyo Commercial Bank Credit Association).

vybudovat systém, který vypůjčuje finance Korejcům v Japonsku. Čchongnjön tak pod krédem ochrany práv korejských usedlíků v Japonsku, nezasahování do vnitřní politiky Japonska a řízení se jeho zákony, uskutečňovala své Hnutí za znovuoobnovení korejských škol, které byly zavřeny z popudu amerických okupačních sil, a pokračovala ve svém rozšíření. (임영언, 2013, s. 192-194)

6.6.Zpět do vlasti

S hmatatelnou podporou, které se Čchongnjön od Severní Koreje dostávalo, začala tato organizace pronikat do nejrůznějších odvětví. Hlavním cílem takového jednání bylo uchopit moc nad zhruba 600 tisíci Korejci, kteří se v té době v Japonsku nacházeli. Pro získání jejich náklonnosti Čchongnjön rozjela pomocí ustanovených orgánů velkou propagační kampaň, která měla Korejce přilákat. Nejhlavnějším tělesem, které mělo na starost tuto propagační síť, byla Korejská tisková kancelář (朝鮮通信社 Čósen cúšinša), jež začala vydávat deník Korejské zprávy (朝鮮通信 Čósen cúšin). Již od počátku byla tato kancelář provázána se severokorejskými propagačními médii – Korejskou centrální zpravodajskou službou (조선중앙통신 Čosön čungang tchongsin) a Vysílací stanicí Pchjõngjang (평양방송 Pchjõngjang pangsong). Později se tisková kancelář Čchongnjön oficiálně stala pobočkou severokorejské zpravodajské služby. Čchongnjön vydávala i další tiskoviny v korejském a japonském jazyce, k nimž v roce 1960 přibyl týdenní náklad v angličtině. Čchongnjön však byla zodpovědná i za šíření novin, časopisů a knih, jež byly vydány v Severní Koreji, a které pak Čchongnjön prostřednictvím přidružených knihkupců nabízela. Některé z nich byly přeloženy i do cizích jazyků, jako japonštiny, angličtiny a dalších. (Mitchell, 1967, s. 122-123)

Propagace, vychvalující pokrok a úspěchy severokorejského režimu, zesílila zejména k počátku šedesátých let, kdy se Severní Korea snažila přilákat k návratu do vlasti Korejce sídlící v Japonsku. Ti často kvůli špatným zkušenostem, kdy japonská nebo jihokorejská vláda pro ně nic neudělala, tíživým životním podmínkám, garancí jídla, bydlení a vzdělání pro repatriované od severokorejského režimu, v tisících případech podlehli a rozhodli se pro repatriaci na konci padesátých let. (Kang, 2003, s. 23-24) (Ryang, 1997, s. 114)

Rozhodujícím krokem byla oslava desátého výročí založení Korejské lidově demokratické republiky v září 1958, na které se Kim Il-sõng zavázal k ošetření všech podmínek pro

vedení nového života této menšiny po návratu do vlasti.¹³² Tyto sliby ze Severní Koreje pak byly doručeny zesílenou propagandou a naléháními na Korejce v Japonsku pro návrat do vlasti prostřednictvím Čchongnjön a jiných sympatizujících organizací v Japonsku. (Mitchell, 1967, s. 138-141) Cílovou skupinu tvořili všichni Korejci v Japonsku, zejména pak ti vzdělání, které vlast pro svůj rozvoj podle propagační kampaně potřebovala nejvíce. Měli tak službu Japonsku, které bylo podle severokorejského režimu v područí amerického imperialismu, vyměnit za přínos lidu a své zemi. (Kang, 2003, s. 23-24) Tato kombinace ideologických argumentů a úžasných slibů způsobila nadšení mezi korejskou menšinou, především pak mezi první generací Korejců sídlících v Japonsku, z nichž mnozí dodnes považují KLDK za jejich „skvělou vlast“. (Ryang, 1997, s. 114)¹³³

V propagaci vychvalující severokorejské úspěchy nechybělo ani hanění arcirivala KLDK, Korejské republiky, která v té době dosahovala menšího ekonomického pokroku. Navíc četné kroky jejího vedení vyvolávaly mezi korejskou menšinou v Japonsku nesouhlas. Jedním z takových se stal postoj vlády KR v čele s prezidentem I Süng-manem, která byla nakloněna k řešení repatriace pouze po splnění jejích podmínek Japonskem – jako např. vyplacení finanční kompenzace Korejcům, kteří byli v Japonsku za druhé světové války. Severní Korea tohoto postoje svého jižního rivala využila ve svůj prospěch. Jejím záměrem bylo znemožnit vyústění souhlasu v rozhovorech mezi Korejskou republikou a Japonskem, jenž by se stal ránou pro její diplomacii a především cíl - uskutečnit repatriace. Nařkla tak jihokorejskou a japonskou vládu ze snahy využít problému korejské menšiny k jejich vlastnímu politickému prospěchu a sama tento problém označila jako předmět humanity. Na tomto podkladě pak nabídla repatriaci všech Korejců v Japonsku, uhrazení všech výdajů s tím spojených a vzdání se jakýchkoliv kompenzací. Zároveň KLDK požadovala normalizaci vztahů s Japonskem, která podle jejího vyjádření byla blokována „japonskými

---

¹³² Jako podhoubí pro nalákání Korejců v Japonsku k návratu do vlasti sloužilo vydání vládního nařízení 53 v červnu 1956 premiérem KLDK. Toto nařízení stanovovalo poskytnutí práce, peněz na osobní výdaje, půjčky pro založení podnikání, léků, oblečení a dek pro repatriované Korejce. Kromě toho měly být děti těchto Korejců posílány do školy a poskytnuty „přednostní zacházení“. Každé takové dítě pod patnáct let mělo dostat 10 tisíc wonů. Pro dospělé byla vyměřena částka 20 tisíc wonů a měli být ubytováni v „přednostních obydlích“. Pro studenty byla Severní Korea připravena nabídnout vzdělání na náklady státu, jak v dubnu 1956 Kim Il-sön prohlásil. (Mitchell, 1967, s. 138-141)

¹³³ Ryang toto tvrzení demonstruje na případu pana Čo (toto jméno je falešné pro zachování bezpečnosti dotyčného), bývalého představitele výboru oblastní pobočky Čchongnjön, jenž přišel do Japonska ještě před vypuknutím války z jihozápadu Koreje, a který pracoval v jako učeň ve sklářské výrobě v Tokiu. Pan Čo vykonával nebezpečnou a namáhavou práci za těžkých životních podmínek. Podle jeho slov poskytla KLDK jeho v šedesátých letech z Japonska odeslaným rodinným příslušníkům možnosti, kterým by se jim v Japonsku nikdy nedostalo kvůli jejich chudobě. A to zejména v oblasti vzdělání. (Ryang, 1997, s. 114)

imperialisty“ v područí USA.¹³⁴ Někteří z levicově nakloněných zástupců japonského veřejného života pak podepsali s představiteli Severní Koreje prohlášení požadující tuto normalizaci při své neoficiální návštěvě KLR. (Mitchell, 1967, s. 139-140)

Tento přístup Severní Koreje k otázce repatriace byl podpořen horlivou propagandou a demonstracemi po celém Japonsku v režii Čchongnjön a nejpřednější sympatizující japonské organizace – Ničó Kjókai. (Mitchell, 1967, s. 139) Tisk Čchongnjön vedl tuto celoplošnou kampaň za návrat do vlasti pod frází: „ohromná transportace z kapitalismu do socialismu“ a přiděloval KLR tituly jako: „ráj na zemi“ či „jediná a opravdová vlast pro všechny Korejce v Japonsku“. (Ryang, 1997, 114) Zástupci Čchongnjön a Ničó Kjókai - dva propagátoři severokorejského režimu - se pak sešli v květnu 1959 v Tokiu, aby požadovali přijetí severokorejského repatričního plánu japonskou vládou. (Mitchell, 1967, s. 139)

6.7. Japonské organizace podporující Čchongnjön

Kvůli svému oficiálnímu programu, který Čchongnjön přijala – konkrétně ustanovení o řízení se japonskými zákony a nezasahování do vnitřní politiky Japonska – byla Čchongnjön odstavena od podílu na rozhodovacích procesech Japonska, kterými by reprezentovala své zájmy.¹³⁵ Musela se tedy v tomto ohledu spoléhat na domácí přátelské organizace, které by její roli na politickém poli Japonska zastupovaly. V tomto ohledu nejvýraznější, a na jejíž spolupráci se mohla Čchongnjön spoléhat, byla Ničó Kjókai (日朝協会) - Japonsko-korejská společnost.¹³⁶ Její význam a dosah si lze představit na uvedené struktuře společnosti, jež měla v 37 prefekturách své pobočky a 170 filiálek po celém Japonsku. Ačkoliv byla tato společnost založena nestranníky, brzy se její politické zaměření naklonilo doleva – s levicovými vůdci, členy parlamentu, prefekturními guvernéry a starosty v popředí. (Lee, 1981, s. 114)

Ničó Kjókai byla zformována v červnu 1951 skupinou korejských a japonských náboženských představitelů, spisovatelů, pedagogů a umělců. Záměrem pro založení této

---

¹³⁴ Opět zde je naráženo na proklamovanou myšlenku, že japonský lid jako takový je dobrý, Japonci jsou přátelé, kteří touží po navázání oficiálních vztahů s KLR. Ale toho nemohlo být dosaženo kvůli reakcionářské politice japonských politických špiček. (Mitchell, 1967, s. 140)

¹³⁵ Dalším faktem pro přihlídnutí k závislosti Asociace na domácích levicových skupinách je to, že cizincům bylo mírovou smlouvou ze San Franciska v roce 1952 odebráno volební právo. (Koreans in Japan [2], 1962)

¹³⁶ Jako další významné lze uvést: Japonsko-korejská obchodní společnost (日朝貿易会 Ničó Bóeki Kai), Cooperation Společnost pro repatriaci Korejců v Japonsku (在日朝鮮人帰国協力会 Zainiči Čósendžin Kikoku Kjórjoku Kai). (Mitchell, 1967, s. 124)

organizace bylo vytvoření neutrální společnosti pro podporu kulturních vztahů mezi Japonskem a Koreou. Reagující na občanskou válku zuřící na poloostrově, společnost se zavázala především pomoci Korejcům, kteří byli tehdejší válkou postiženi (a to jak Severokorejci, tak i Jihokorejci). Levicová politika ve společnosti se projevila v roce 1952, následována odchodem původních členů.¹³⁷ Nejdůležitější pro osud společnosti bylo její vedení pod Hatanakou Masaharu¹³⁸ (畑中政春). (Lee, 1981, s. 115) (Mitchell, 1957, s. 124)

V dubnu 1955 se v Novém Dillí konal komunisticky sponzorovaný čtyřdenní sjezd asijských a afrických států, kterého se Hatanaka účastnil. Na své cestě do Japonska se pak rozhodl zastavit v KLR, aby se poradil s jejími členy. (Mitchell, 1957, s. 124) Po návratu do Japonska v červnu 1955 Hatanaka obsadil pozici předsedy společnosti a v prosinci téhož roku svolal první mezinárodní setkání. Na tom Hatanaka oficiálně zveřejnil základní politiku Ničó Kjókai, jež vyjadřovala přátelství a blízkou spolupráci s Čchongnjön. Společnost pak zaujmula čelní pozici v upevňování vztahů mezi Japonskem a Severní Koreou, a to prostřednictvím poskytnutí podpory Čchongnjön při ochraně zájmů Korejců v Japonsku.¹³⁹ (Lee, 1981, s. 115)

6.8.Repatriace

V roce 1959 byla repatriace oficiálně schválena Kalkatskou dohodou mezi červenými kříži Severní Koreje a Japonska. Tato dohoda na humanitárních podkladech poskytovala všem Korejcům v Japonsku možnost požádat o repatriaci do KLR. V období od prosince 1959 do roku 1967 tak bylo repatriováno celkově okolo 82 tisíc Korejců a 6 tisíc občanů Japonska.¹⁴⁰¹⁴¹ Vzhledem k absenci diplomatických vztahů mezi KLR a Japonskem se jednalo pouze o jednosměrnou cestu bez možnosti návratu zpět do Japonska. (Ryang, 1997, s. 113)

---

¹³⁷ Japonsko-korejská společnost se stala aktivní v levicové politice po svém řízení Kampaně za obrození etnické studie, kterou vedla společně s Mindžon. (Lee, 1981, s. 115)

¹³⁸ Hatanaka Masaharu (1907-1973) v roce 1932 nastoupil do japonské novinové společnosti Asahi šinbun (朝日新聞) a v roce 1940 byl jejím speciálním moskevským zpravodajem. Po rudé čistce roku 1950 odešel z novin a pomáhal v projektech mírového hnutí a repatriace Japonců umístěných v Číně, Koreji apod. Pracoval jako vrchní ředitel v Ničó Kjókai a reprezentant sboru ředitelů Japonské rady proti atomovým a vodíkovým bombám. Umřel ve svých 65 letech. (<https://kotobank.jp>)

¹³⁹ Díky podpoře Ničó Kjókai mohla Čchongnjön získat akreditaci pro Univerzitu Čoson a souhlas pro repatriaci Korejců do KLR. (Lee, 1981, s. 115)

¹⁴⁰ Většinu z držitelů japonského státního občanství představovaly manželky Korejců. (Ryang, 1997, s. 113)

¹⁴¹ Pokud budeme brát číslo repatriovaných od roku 1959 do roku 1984, bude celkový počet vyšší než 93 tisíc. (Ryang, 2000, s. 38)

Tím, kdo spolupráci Japonska a KLRD ve věci repatriace odsuzoval, byla Korejská republika. Ta pro zabránění repatriace provedla několik kroků, při nichž prosazovala svou zákonnou dominanci nad všemi Korejci a vyhrožovala nemožností následného vstupu do normálních a přátelských vztahů s Japonskem.¹⁴² Přesto se Japonsko s vládou premiéra Kiši Nobusukeho (岸 信介), jehož jedinou politikou ve věci korejské menšiny byl návrat Korejců zpět na poloostrov (stejně jako v případě druhé poloviny čtyřicátých let a americké okupační správy), v roce 1958 rozhodlo pro vyjednávání ve věci repatriace Korejců s KLRD a 13. února 1959 dalo repatriaci svůj souhlas. Červené kříže Severní Koreje a Japonska se tak sešly v Ženevě a 24. června došly ke konsenzu, který byl později 13. srpna 1959 v Kalkatě ratifikován. V této dohodě se japonská strana zavázala uhradit náklady spojené s přepravou uchazečů o repatriaci do místa nalodění, odkud pak přebírala odpovědnost severokorejská vláda. (Mitchell, 1997, s. 141-143) Severní Korea při podpisu také jasně stanovila, že i ty Korejce, kterým už bylo přiznáno japonské státní občanství, považovala za své občany.¹⁴³ (Ryang, 1997, s. 123-124) Zájemci, kteří o repatriaci zažádali, byli poté registrováni japonským červeným křížem. Úlohou komise Mezinárodního červeného kříže, který celou akci zaštiťoval, bylo zajistit, že proces je čestný, nestranný a probíhá v zásadách s humanitárními principy. Každý Korejec si mohl vybrat, zda zůstane v Japonsku, či odejde do Severní Koreje.¹⁴⁴ (Mitchell, 1997, s. 142-143).

Obě strany se připravily na repatriaci Korejců. V Severní Koreji byla ustanovena přijímací komise z vysokých vládních funkcionářů, kteří společně s červeným křížem dohlíželi na repatriaci. V Japonsku červený kříž založil v městě Níгатě (新潟市) centrum pro nalodění hned u přístavu. (Mitchell, 1997, s. 143) Blízko u mola, z kterého vyplouvaly lodě do Severní Koreje, byla kancelář s jedním japonským úředníkem, jehož povinností s pomocí členů Červeného kříže bylo ujistit se, že odjíždějící odplouvají z vlastní vůle.¹⁴⁵ (Kang, 2003, s. 26) Také Ničó Kjókai přispěla založením pobočky svého úřadu v Níгатě a

---

¹⁴² Vláda prezidenta I Sung-mana vyhrožovala zastavením repatričních lodí. Později prezident I nabídl převzít všechny, kteří „byli do Japonska nuceně zataženi“. Avšak stále pod podmínkami jako: vyplacení kompenzací Korejcům za nucenou práci z koloniálního období a svolení vzít si při repatriaci všechn svůj majetek s nimi. (Mitchell, 1997, s. 142)

¹⁴³ Tento akt tak působil, že Severní Korea přijímá dvojí státní občanství těchto Korejců. (Ryang, 1997, s. 124).

¹⁴⁴ Ředitel kanceláře pro veřejné informace japonského ministerstva zahraničí, vydal 13. srpna 1959 oznámení o průběhu repatriace jako založené na principu svobodného rozhodnutí o místu pobytu. (Mitchell, 1997, s. 142)

¹⁴⁵ Japonská vláda si byla vědoma nátlaku, který mohly severokorejské organizace či samotní členové rodiny vykonávat. Proto bylo povinností úředníka a členů Červeného kříže se každého, kdo se chystal odjet ptát, jestli tak činní z upřímných důvodů. Jak lze však vidět na vyprávění Kang Čchol-hwana, členové rodiny měli při rozhodování o odjezdu na ostatní členy značný vliv. (Kang, 2003, s. 26) Podle několika zpráv také Čchongnjön uplatňovala nátlaku pro ujištění, že repatriace bude úspěšná. (Mitchell, 1967, s. 143)

spolupracovala úzce s oběma organizacemi Červeného kříže. První loď, která odplula 14. prosince 1959, byla sovětským plavidlem, na jehož palubě mířilo do KLR 975 Korejců. (Mitchell, 1997, s. 143)

Repatriace započatá tímto prvním odjezdem Korejců z Japonska do Severní Koreje pokračovala až do roku 1967. Její dočasné přerušování způsobil nedostatek zájemců o repatriaci. Znovuobnovení nastalo po roce 1971, ovšem počet repatriovaných byl nesrovnatelně menší oproti okolo 82 tisícům z let mezi roky 1959 – 1967. Nejen číslo repatriovaných se od té doby změnilo. Pro rok 1997 Ryang píše, že cesta je stále otevřená¹⁴⁶, ale Severní Korea již více není nazývána „rájem na zemi“.¹⁴⁷ Zároveň poukazuje, že: „*Politika repatriace, zvláště do roku 1967, ukazuje, jak nedostatek určitých opatření ze strany japonské vlády (pro život Korejců v Japonsku) v kombinaci s identitou Čchongnjön jako organizace zahraničních občanů Severní Koreje dal vzniku sféře překrývajících se zájmů pro obě strany.*“¹⁴⁸ (Ryang, 1997, s. 115)

Vskutku, zpřístupnění nových dokumentů z posledních let týkajících se korejské repatriace odhalilo nové skutečnosti – především to, že japonská vláda měla na věci repatriace korejských usedlíků ze svého území započaté rokem 1959 větší podíl, než se doposud věřilo, ba ho přímo iniciovala. (Morris-Suzuki, 2005, s. 360-363)

Jak již bylo uvedeno, japonská vláda neměla pro řešení otázky korejské komunity na svém území jiný plán než její přesun zpět do Koreje. Snaha o takovéto odstranění velmi chudé a značné sociální částky pobírající skupiny byla jasně znát v urgenci japonské vlády, která požadovala návrat nejméně 60 tisíc Korejců. Nejenže by se tak zbavila finanční zátěže a možného narušování politické stability, ale výhrůžky přesunu Korejců do Severní Koreje sloužily i jako páka pro vyjednávání s Jižní Koreou.¹⁴⁹ Pro uskutečnění návratu Korejců do vlasti sloužil japonské vládě Červený kříž Japonska, jež byl na vládu prostřednictvím několika vysokých funkcionářů napojen. Japonská vláda požadovala zapojení i Mezinárodního červeného kříže do akce. Díky jeho vystupování a přebrání formální záštity nad celým procesem byla japonská vláda schopna uchovat v tajnosti svůj prvotní a

¹⁴⁶ Lodi sloužící pro spojení mezi Japonskem a Severní Koreou byl 5. června 2006 z nařízení japonské vlády odepřen přístup do japonských přístavů. (Shipper, 2010, s. 63)

¹⁴⁷ Vymizení této fráze souvisí s větší stabilitou pro pobyt korejských rezidentů v Japonsku, jež byla zajištěna změnou jejich právního statutu. (Ryang, 1997, s. 115)

¹⁴⁸ The politics of repatriation, especially up to 1967, shows how the lack of specific measures on the part of the Japanese government combined with Chongryun's identity as an organization of overseas nationals of North Korea to generate a sphere of overlapping interests for both parties. (Ryang, 1997, s. 115)

¹⁴⁹ Ta jako svou páku proti Japoncům využívala jejich zajaté rybáře, kteří rybařili v zóně vyhraněné I Sung-manovou linií. (Morris-Suzuki, 2005, s. 370)

pokračující popud k repatriaci Korejců, vyhnout se odpovědnosti (pokud by se v budoucnu prokázala repatriace Korejců do KĽDR jako špatný tah v humanitárním ohledu), a také umlčet protesty vznesené Korejskou republikou proti repatriaci do Severní Koreje zatímco neohrozila budoucí normalizaci vztahů mezi Japonskem a KR: Jak je již z historie jasné, prvně váhající Mezinárodní červený kříž se pod stanovenými podmínkami pro japonskou vládu nakonec rozhodl poskytnout celé akci oficiální záštitu. Překvapivý na celé události je obrovský nárůst Korejců žádající o repatriaci, který byl v prvotním průzkumu z roku 1956 (provedený Čchongnjön) pouze 1 424 uchazečů. Také Severní Korea, stále se ještě zotavující z občanské války, nebyla zprvu ochotná a připravena pojmout takové množství nově příchozích, jež kvóty stanovené Japonskem na tajných vyjednáváních obou červených křížů požadovaly. Nicméně vidina možného diplomatického triumfu nad svým jižním sousedem, doplnění odborných pracovních sil a v neposlední řadě navázání přátelských vztahů s Japonskem, které by mohly vést až k jejich normalizaci, to vše se pro KĽDR prostřednictvím repatriací zdálo být dosažitelné.¹⁵⁰ Severní Korea tak dala souhlas k repatriaci obyvatelstva, které paradoxně původně z většiny ani její obyvatelstvo nebylo.¹⁵¹ Rokem 1957 tedy Čchongnjön začala s obrovskou propagací za návrat Korejců do Severní Koreje.¹⁵² Prezentování KĽDR skrze její objemné finanční dary pro Čchongnjön a fantasticky znějící sliby od představitelů severokorejského režimu brzy překonaly nejistotu a obavy z vyrovnání se s životem v novém prostředí.¹⁵³ (Morris-Suzuki, 2005, s. 357-372)

Úloha vyslanců Mezinárodního červeného kříže ujišťujících se o dobrovolnosti jedinců k repatriaci a nezaujatost celého procesu byla záhy japonskou stranou výraznou měrou zredukována (z části kvůli jazykové bariéře). Také představy o realizaci podmínek souvisejících s návratem Korejců byly v praxi překrouceny, či nenáležitě provedeny. Přesto registrace k repatriaci probíhaly ve velkých číslech a i pozitivní dopisy doručené od první várky repatriovaných ze Severní Koreje podněcovaly ve váhajících Korejcích příklon

---

¹⁵⁰ Je nutné také zmínit, že rozhodnutí pro přijetí Korejců z Japonska také bylo podporováno ze strany bývalého SSSR, které se tak snažilo znovu upevnit moc nad Severní Koreou a Il-sönem, jež byly výrazně poškozeny po v Rusku proběhlé destalinizaci. (Morris-Suzuki, 2005, s. 371)

¹⁵¹ Japonsko u Mezinárodního červeného kříže argumentovala repatriací do Severní Koreje původně jihokorejského obyvatelstva tím, že Korea navzdory tehdejšími dvěma státním zřízením je pro Korejce pouze jedna, tedy jejich domovinou je celý Korejský poloostrov – nezáleží jestli jeho jižní či severní polovina. (Morris-Suzuki, 2005, s. 370)

¹⁵² Skrze Červený kříž Japonska byl do té doby nemožný schválený finanční převod za Severní Koreje – konkrétně částky od severokorejského režimu na podporu vzdělávání Čchongnjön související s její výstavbou univerzity.

¹⁵³ Čchongnjön věděla, že aklimatizace pro odcházející z Japonska nebude jednoduchá. Nabízela jim tak pomoc ve formě různých darů. (Morris-Suzuki, 2005, s. 370-371)

k návratu do Koreje. Nicméně situace se brzy změnila kvůli náhlému přerušení poštovních zásilek od repatriovaných či jejich nic nevyovídajícím obsahu, jenž Korejce v Japonsku zneklidnil. Problém spočíval v tom, že KLDK nebyla po dubnu 1960 reálně schopná přijímat a plně začlenit do společnosti repatriované po tisících v týdenních intervalech. Přesto, jak je vidět ze zprávy z jednání mezi Červenými kříži Japonska a KLDK (které se sešly pro revizi původní repatriační smlouvy trvající rok a tři měsíce od jejího započnutí), Červený kříž Japonska trval na odesílání repatriačních lodí o počtu 1 500 Korejců týdně (z původního tisíce). Severokorejská strana byla ochotna přijímat pouze tisíc Korejců týdně. Vše nakonec skončilo kompromisním číslem 1 200. Navzdory kampani za návrat vedené Čchongnjön a naléhavým pobídkám od japonské vlády společně s Červeným křížem Japonska však počet lidí stahující své žádosti stoupal a nové nepřibývaly. V roce 1967 tak byly repatriační snahy přerušeny z důvodu nedostatečného naplňování stanovených kvót. (Morris-Suzuki, 2005, s. 372-377)

6.9.Členové Čchongnjön jako občané Korejské lidově demokratické republiky?

Čchongnjön charakterizuje sebe samu jako zahraniční organizaci Korejské lidově demokratické republiky a své členy jako její státní příslušníky. Navzdory těmto tvrzením však neexistují reálné podklady pro takovouto definici Čchongnjön a jejich členů.

Ustanovení svého přidružení ke KLDK je podmíněno historickým kontextem. Čchongnjön toto označení ochránilo před její uzurpací KSJ, jež dříve na její korejské členy nepohlížela jako na občany zahraničního státu, ale jako na národnostní skupinu zavázanou přispívat k japonské revoluci. Čchongnjön se tedy po svém vzniku snažila co nejvíce nahradit termín „národnostní menšina“, která žije na japonském území, za označení, jež by ji separovalo z japonské společnosti a účasti na jejím životě – tedy i vlivu japonské levice. Na základě vymanění se z působení Japonců a své politické vyhraněnosti začala Čchongnjön nazývat své občany zahraničními státními příslušníky KLDK.¹⁵⁴ Ta v roce 1946 začala vydávat doklad o státním občanství ve formující se Severní Koreji a v roce 1963 KLDK oficiálně ustanovila zákon o státní příslušnosti¹⁵⁵, který se zdá dovolovat dvojí občanství.¹⁵⁶ Přestože KLDK prohlašovala svůj zájem o korejskou menšinu v Japonsku a finančně podporovala

---

¹⁵⁴ Přestože většina z jejich původních členů pocházela z jižních provincií Koreje. (Ryang, 1997, s. 115)

¹⁵⁵ Který je ovšem z velké části neznám ostatním lidem vyjma Severokorejce. (Ryang, 1997, s. 124)

¹⁵⁶ Jak je možné vidět z případů repatriace, kdy Severní Korea stanovila, že považuje Korejce se státním občanstvím Japonska jako své státní příslušníky. (Ryang, 1997, s. 123-124)

Čchongnjön, její vláda se neuchýlila k poskytnutí státního příslušenství KLTR členům Čchongnjön. Do dnešní doby neexistuje žádná právní procedura potvrzující severokorejské státní občanství u Korejců v Japonsku a ani Japonsko neuznává žádného Severokorejce za svého občana – členové Čchongnjön jsou bráni jako pobývající cizinci, ne příslušníci KLTR. Nejsou ani jasná základní práva, která mohou příslušníci Čchongnjön uplatňovat v Severní Koreji či povinnosti Čchongnjön vůči KLTR. Členové Čchongnjön se neúčastní voleb konaných v Severní Koreji, ani nejsou povinni platit severokorejské státní služby. Na základě toho Ryang říká, že tedy neexistuje hmatatelný důkaz, podle kterého by se dali Korejci patřící k Čchongnjön označit za občany KLTR. Tudiž není ani jasné, zda by jim Severní Korea v případě nouze poskytla diplomatickou ochranu. (Ryang, 1997, s. 115, 123-124)

Přesto se Čchongnjön k Severní Koreji dodnes hlásí. Toto národnostní napojení je uskutečňováno prostřednictvím čtyř hlavních bodů. Zaprvé již zmíněné sítě korejských národnostních škol, jež dětem předávaly národnostní uvědomění a působily jako prodloužená ruka severokorejského školství při výchově oddaných stoupenců severokorejského režimu s kulty jejich vůdců. Zadruhé byl tento přenos udržován díky rodinným členům, kteří se rozhodli do KLTR odejít v rámci uskutečněných repatriací. Stejně jako v případě Kang Čchöl-hwana, Severní Korea využívala rozdělenosti rodin, kdy někteří z příslušníků zůstali v Japonsku. Repatriovaní pak dostávali od svých známých a přátel v Japonsku „pomocné balíčky“, které jim často rodina zůstávající členy Čchongnjön posílala na přilepšenou. „Uvěznění“ obyvatel z Japonska uvnitř Severní Koreje také sloužilo KLTR jako nástroj pro zajištění si věrnosti zbylých členů rodin v Japonsku (v podobě zachování jejich přidruženosti k Čchongnjön). Třetí kanál pro přenos a uchování tohoto „vzdáleného nacionalismu“ se odehrával na podkladě oficiální výměny darů, dopisů a finanční pomoci s vládou Severní Koreje. Jen pro představu, během svých vrcholných let Čchongnjön severokorejskému režimu poslala ročně okolo 100 miliónů amerických dolarů (4 miliardy jenů). V roce 1992 při příležitosti osmdesátých narozenin vůdce Severní Koreje Kim Il-sönga darovala 32 miliónů USD pro výstavbu lodi Man Kjöng-bong 92 (만경봉-92 호), jež sloužila jako plavidlo pro přepravu Korejců v Japonsku při návštěvách jejich rodin v KLTR, studentů škol Čchongnjön na jejich školní výlet v SK a různých zařízení. Severní Korea na oplátku prostřednictvím plavidla spojující severokorejský přístav Wönsan a japonskou Nígatu odesílala telegramy a osobní dopisy během oslav Nového roku, na výročí organizace a při dalších slavnostech. Posledním z bodů zajišťující

napojení Čchongnjön na KLDR je skrze vedoucí členy Čchongnjön, kteří se podílí na politickém dění v Severní Koreji. Jak již bylo uvedeno při představení organizační struktury Čchongnjön, někteří z jejích vrcholných řídicích členů byli oficiálně zvoleni členy Nejvyššího lidového shromáždění KLDR. Tito pověřeni funkcionáři sloužili při vyjednávání mezi Severní Koreou a Japonskem, jako tomu bylo např. v případě repatriací, zajišťování cestovních povolení do Severní Koreje od roku 1981 a výběr poplatků pro její návštěvu od členů Čchongnjön, kteří se toužili setkat se svými příbuznými. Později Čchongnjön zprostředkovávala návštěvy KLDR japonským a zahraničním žurnalistům a v roce 2004 byl místopředseda Čchongnjön Nam Süng-u zvolen vyjednávajícím členem za severokorejskou delegaci při vyjednávání s Japonskem o normalizaci vztahů. (Shipper, 2010, s. 60-64)

Přestože tedy neexistuje oficiální ustanovení o členech Čchongnjön jako severokorejských občanech, Čchongnjön od svého počátku do dnešních dob slouží jako prodloužená ruka KLDR na japonském území přenášející vlastenectví ze své domoviny – uplatňuje politiku vzdáleného nacionalismu. Tento trend je spojen s první generací Korejců v Japonsku, která je vlivem Severní Koreje silně zasažena. Dokud tedy zástupci této první generace stále stojí v čele Čchongnjön, nedá se očekávat změna její politiky. (Ryang, 1997, s. 91-97)

6.10. Členství a deportace

Se Severní Koreou spřízněná Čchongnjön stavěla svůj vliv na pevné členské základně, jež byla založená zejména na korejských obyvatelích žijících v těsném kontaktu. Tento těsný styk mezi Korejci samotnými, propracovaná organizační struktura zasahující do nejmenších korejských komunit a následování politiky spřízněné s KLDR daly Čchongnjön mocný nástroj ke správě a dozoru nad jejími příslušníky.

Čchongnjön vyhrála přízeň svých členů díky svému levicovému zaměření. Socialistické myšlenky byly pro korejskou menšinu v Japonsku, jejíž příslušníci žili ve většině případů v nuzných podmínkách, jak před válkou tak po ní atraktivní. (Kang, 2003, s 20-21.) To, že tito lidé žili v tzv. korejských vesnicích – komunitách umístěných stranou centra měst – a tyto společnosti se sestávaly často z lidí pocházející z určité oblasti Koreje, mluvící stejným nářečím nebo byli pokrevně spřízněni, umožnilo Čchongnjön jejich lepší

ovládání.¹⁵⁷ Tím, že se určitá osoba rozhodla distancovat od dění spojené s Čchongnjön, či rovnou z ní vystoupit, čelila přímému tlaku ze strany své komunity a mohlo dojít až k úplnému společenskému vyloučení takového jedince. Což v existenčně tíživých podmínkách, kterým Korejci v Japonsku vzdorovali, mohlo být fatální rozhodnutí. (Mitchell, 1967, s. 126) Čchongnjön tímto získala účinný prostředek ke kontrole svých členů prostřednictvím své organizační sítě oblastních center ustanovených v každém segmentu společenského života, které zasahují i ty nejmenší skupiny korejských usedlíků. Jak píše Lee, žádná sebemenší společnost Korejců, žádná skupina nebo pole působnosti nebyly pro Čchongnjön příliš malé na to, aby se nesnažila ustanovením svých orgánů neprodloužit svůj dosah. (Lee, 1981, s. 114)

Nejenže se definicí sebe samé jako zahraniční organizace KLDK směla Čchongnjön distancovat od vlivu japonské levice, ale zároveň označením svých členů státními příslušníky Severní Koreje mohla organizace nad nimi vykonávat lepší dohled. Jako efektivní nástroj pro kontrolu a zajištění si věrnosti svých příslušníků sloužila hrozba deportace – nařízená od „darebáků“ sedících v imigrační kanceláři Japonska – do područí „loutkového režimu“ (označení Jižní Koreje) Spojených států. Vláda v Korejské republice se více než demokracie po dlouhou dobu jevila jako diktátorský režim, kde se levicové smýšlení a činy setkávaly s tvrdým potlačením. Stát k tomu využíval nechvalně známý zákon o národní bezpečnosti a antikomunistický zákon, jejichž definice byla vágní, a obvinění z porušení těchto zákonů v mnohých případech vedlo k uvěznění. Členové Čchongnjön tedy jako sympatizanti s KLDK a osoby „vyznávající“ komunistickou ideologii byli v přímém ohrožení, pokud by došlo k deportaci. Vědoma si této skutečnosti, Čchongnjön s nadsázkou proklamovala nebezpečí a vysoké šance k deportaci do Jižní Koreje japonským státem, za předpokladu, že by mu byl dán sebemenší podmět. Čchongnjön nabízela svým členům ochranu před touto hrozbou pod podmínkou řízení se jejími nařízeními a pravidly. Podle Ryang bylo nebezpečí deportace Čchongnjön značně vyostřeno a ve skutečnosti byla možnost vyhoštění velmi malá¹⁵⁸ – nicméně existovala a

---

¹⁵⁷ Navzdory hlášení se Čchongnjön k politice KLDK, velká část jejich členů žijící v takovýchto společenstvích pocházela z jižních provincií Koreje a ostrova Čedžu, které patřily k nejchudším v Koreji. Při okupaci Koreje Japonskem tvořili právě tito Korejci jádro přichozích z poloostrova. (Kang, 2003, s. 17-20)

¹⁵⁸ Jelikož Jižní Korea fakticky do podepsání normalizační smlouvy s Japonskem v roce 1965 odmítala přijímat vyhoštěné Korejce z Japonských ostrovů, kteří do Japonska přišli před koncem druhé světové války – tedy většinu členů Čchongnjön. Japonské ministerstvo zahraničí se také prakticky vzdalo deportace Korejců od roku 1955, a navíc deportace – či spíše repatriace Korejců do KLDK byla rokem 1959 otevřená. (Ryang, 1997, s. 116)

podle údajů, které nabízí Lee, k ní také docházelo¹⁵⁹. Čchongnjön jako strategii proti vyhoštění svých členů přijala dvojí politiku. Jednalo se o dříve zmíněné uznávání Japonska jako svrchovaného státu a deklaráce poslušnosti jeho zákonům (paralela s prvním přijatým programem Čchongnjön) společně s nedáváním japonským úředníkům záminku k útisku porušením stanovených zákonů. Čchongnjön ve své historii veřejně nevystoupila s kritikou vůči japonské vládě mimo svá asociační média (a i tak dbá na přímé neoznačení spílaných subjektů)¹⁶⁰. Její izolace od japonského veřejného života jde do takových extrémů, že požaduje od svých členů nežádat o jakoukoliv sociální pomoc od japonského státu. Výsledkem je nezatěžování japonského státu a neporušování jeho zákonů, což zajišťuje tichý souhlas japonské vlády s existencí „severokorejské“ organizace na ostrovech. Z pohledu japonského státu mluví pro ponechání chodu Čchongnjön zbavení se finanční zátěže, která by mu nastala po zániku Čchongnjön. V případě, že by Čchongnjön ukončila existenci, Japonsko by na základě svých zákonů muselo bývalým členům poskytovat finanční pomoc. Dalším argumentem je kontrola potenciálních „škůdců“, kteří by mohli se svým levicovým smýšlením přinášet do společnosti podvratné podmínky. Krom toho je třeba zohlednit i politické pozadí Japonska, kdy od druhé poloviny padesátých let vznikaly nové extrémní levicové skupiny, které vyvolávaly rozruch. Japonská vláda tak přehlížela existenci Čchongnjön, jež byla v porovnání s jejími domácími levicovými skupinami „mírumilovná“. Podle Ryang tak existuje v několika bodech paralela mezi zájmy Čchongnjön a japonské vlády ohledně korejské menšiny v Japonsku hlásící se ke KLLDR. (Ryang, 1997, s. 115-119)

---

¹⁵⁹ Podle tabulky 12, kterou Lee přikládá, bylo celkové číslo deportovaných Korejců do roku 1978 – 38 164 osob. (Lee, 1981, s. 149)

¹⁶⁰ S výjimkou případů, kdy se Asociace postavila za obhajování severokorejského režimu. Čchongnjön tak nevystupuje vůči japonské vládě ve svém vlastním organizačním zájmu, avšak pouze tehdy, pokud jde o státní témata spojené s KLLDR. (Ryang, 1997, s. 117) Jedním z mála případů jejího odporu vůči vládním nařízením je protest proti nařízené registraci cizinců, již museli Korejci od roku 1947 do roku 1959 podstoupit třikrát. Součástí této procedury byly otisky prstů – hlavní objekt opozice Asociace. Nicméně oproti přímému odporu v ulicích Japonska, Asociace zvolila taktiku spolupráce s japonskými levicovými skupinami, s kterými pak usilovala o přijetí změny proti těmto praktikám v parlamentu. (Mitchell, 1967, s. 130) V pozdějších letech již byť jediný člen Asociace či ona samotná nevystoupily proti registračním příkázáním. (Ryang, 1997, s. 117)

7. Normalizační smlouva z roku 1965

Čchongnjön, podporovaná KLTR a japonskými levicovými organizacemi, byla úspěšná v mnoha svých krocích. Její největší selhání přišlo s podpisem Normalizační smlouvy mezi Japonskem a Jižní Koreou v roce 1965, která zásadní měrou ovlivnila život korejské menšiny v Japonsku.

Opozici proti podepsání této smlouvy netvořili pouze členové Čchongnjön a japonské levice, ale panoval vůči ní všeobecný odpor. Zatímco hlavním argumentem proti smlouvě ze strany levice bylo faktické vyloučení KLTR z možnosti normalizace vztahů s Japonskem, přispívání k rozpolcenosti poloostrova a možné následné spojení sil proti severokorejskému režimu, všeobecný nesouhlas, zastávaný částí členů Mindan, kritizoval celkový postoj Korejské republiky. Ta podle jejich mínění ve vyjednáváních zaujímalá podřadnou pozici a byla posedlá získáním japonské ekonomické pomoci. (Lee, 1981, s. 115-116)

Rozhovory, které začaly mezi představiteli Korejské republiky a Japonska v roce 1951, byly kvůli nepřátelskému postoji reprezentovaným zejména tehdejšími prezidentem Jižním Koreje I Sung-manem odsouzeny k neúspěchu, z čehož diplomacie Severní Koreje zastoupená Čchongnjön těžila. Obrat nastal roku 1961 se změnami ve vedení Korejské republiky. Po roce uvolnění vlády prezidenta Jun Po-söna (윤보선), který vystřídal v roce 1960 po dvanácti letech autokratického I Sung-mana, došlo opět k uchopení moci autoritářskou vládou při vojenském převratu vedeném generálem Pak Čöng-hüiem (박정희)¹⁶¹ dne 16. května 1961. Jeho vláda soustředěná na výstavbu a modernizaci Koreje¹⁶² byla ochotná k uzavření normalizačních vztahů s Japonskem, od nichž si slibovala rozvoj své ekonomiky. (Vavrinčová, 2014) Tento nový kurz v politice Jižní Koreje vůči Japonsku vyburcoval levicové elementy uvnitř císařství k protiakcím. Ústřední výbor Čchongnjön se sešel 3. prosince 1964 pro navržení námitek vůči japonské vládě za její obnovení setkání se zástupci Korejské republiky. O čtyři dny později se v Tokiu sešlo okolo 1 800 představitelů místních zástupců Čchongnjön, kteří promýšleli strategii kampaně proti

---

¹⁶¹ Nakloněn Japonsku oproti I Sung-manovi. Ve 30. a 40. letech sloužil jako důstojník japonské armády. (Eckert, 2009, s. 260)

¹⁶² Vedené pod reformami Jusin (維新憲法) – „nový počátek“. Ve slově se užívá stejných znaků jako u japonských reform Meidži (明治維新). (Eckert, 2009, s. 264)

normalizační smlouvě. Výsledkem byla petice japonskému ministerstvu zahraničních věcí a prohlášení, které odstartovalo kampaň proti normalizační smlouvě. To znělo: „...rok 1956 by měl být rozhodujícím rokem pro rozdrčení rozhovorů mezi Korejskou republikou a Japonskem, a mělo by tak být učiněno posílením svých svazků s japonským lidem.“ (Lee, 1981, s. 116)

Zavázanost Čchongnjön k nenarušování japonské domácí politiky sehrála v jejím odporu k obnovení rozhovorů o normalizační smlouvě zásadní roli. Přestože se Čchongnjön uchýlila k pořádání demonstrací v 28 různých oblastech Japonska, demonstrující členové Čchongnjön byli důrazně nabádáni k poklidnému protestu bez násilí. Pokud by členové Čchongnjön při demonstracích jednali v nesouladu s japonskými zákony, vedení Čchongnjön předpokládalo nepříznivý dopad takového chování ve formě zásahů proti proseverokorejským příznivcům v Japonsku po úspěšném vyjednávání mezi Jižní Koreou a Japonskem. Protože Čchongnjön byla omezena ve svém boji proti normalizační smlouvě, rozhodla se pro odpor skrze přátelské levicové organizace – tedy japonský lid - a členy Mindan, z nichž část byla postojem Jižní Koreje frustrovaná.¹⁶³ Členové organizace tak měli vést poklidné protesty s cílem nevyvolat nelibost vůči Čchongnjön, zatímco radikální složka protestů byla přenechána japonské levici a nespokojeným členům Mindan. Čchongnjön se tak šikovně vyhnula možnému obvinění za násilí, které nabralo největšího rozmachu v období mezi 5. říjnem až 11. prosincem 1965. Demonstrace v tom období japonská policie ohodnotila jako vůbec největší v zemi. Rok trvajících masových demonstrací se účastnilo okolo 2 miliónů lidí na 2 900 místech Japonska. Velký důraz byl dán i na propagandistické aktivity. Jednou z forem bylo vysílání vedoucích členů na cesty po celém císařství za účelem vysvětlovat veřejnosti opoziční postoj Čchongnjön vůči normalizaci vztahů Jižní Koreje a Japonska. Přesto bylo snažení Čchongnjön a japonské levice marné, protože i přes jejich úsilí k podepsání normalizační smlouvy dne 22. června 1965 úspěšně došlo.¹⁶⁴(Lee, 1981, s. 115-119)

---

¹⁶³ Údajně pro podporu jednání Čchongnjön přišlo z KLDR 50 miliónů jenů a dalších 100 miliónů bylo vybráno mezi korejskou minoritou. (Lee, 1981, s. 117)

¹⁶⁴ Jak Lee upozorňuje, je třeba brát v potaz, že na jedné straně japonská levice jednala v zájmu Čchongnjön a jejích cílů, ale na druhé straně nelze chápat opozici levice vůči normalizační smlouvě jen v tomto kontextu. Japonská levice svou účastí na demonstracích sledovala především své vlastní cíle, a to zvětšení své základny pro nadcházející politické kroky. S blížící se obnovou Smlouvy o bezpečnosti v roce 1970 mezi Japonskem a USA, demonstrace měli ukázat sílu Japonské socialistické strany a Komunistické strany Japonska. (Lee, 1981, s. 119)

7.1. Přínos změn?

Smlouva mezi Japonskem a KR, která vstoupila v platnost dne 18. prosince 1965, znamenala pokrok nejen ve vztazích mezi zúčastněnými zeměmi, ale také přinesla částečné řešení právního statusu Korejců v Japonsku. Částečné je zde uvedeno kvůli podmínkám, které ujednání stanovovalo pro získání trvalého pobytu v Japonsku. Znění smlouvy ve věci právního statusu Korejců v Japonsku bylo rozděleno do tří hlavních částí. Konkrétně: možnost a způsobilost k zažádání o trvalý pobyt, podklady pro deportaci, následné právní zacházení. (Lee, 1981, s. 146-147)

Ačkoliv smlouva dává váhu skutečnosti, že Korejci pobývají na japonském území dostatečně dlouhou dobu pro vytvoření vztahu s japonskou společností, možnost získat trvalý pobyt byla vyhrazena pro Korejce, kteří podle jejího znění článku 1, § 1 pobývali v Japonsku nepřetržitě od 15. srpna 1945 do doby jejich podání žádosti o trvalý pobyt, a také pro Korejce narozené po 16. srpnu 1945. Konec zažádání pro trvalý pobyt bylo datum 15. ledna 1971, avšak dětem narozeným po tomto datu rodičům se stálým pobytem v Japonsku byl nabídnut trvalý pobyt taktéž.¹⁶⁵ Důležitější než limit možnosti zažádání o přidělení trvalého pobytu, který byl ustanoven na pět let, byl požadavek nepřetržitého pobytu v Japonsku do doby podání žádosti.¹⁶⁶ (<https://wikisource.org>) Další překážkou pro získání trvalého pobytu bylo jeho přidělení těm, kteří prokázali svou státní příslušnost náležící ke Korejské republice. A to na základě uznání jihokorejské vlády jako jediné zákonné vlády v Koreji¹⁶⁷ článkem 3, jenž se vyjadřoval k ujednání na základních vztazích mezi Japonskem a Korejskou republikou. Implementace tohoto požadavku tak jasně vyloučila členy Čchongnjön, hlásící se ke státní příslušnosti KLDŘ, z možnosti získat trvalý pobyt.¹⁶⁸ (Ryang, 1997, s. 124) Se získáním státního občanství Korejské republiky přišla nově kromě možnosti zažádání o trvalý pobyt pro Korejce splňující podmínky smlouvy i šance vycestovat a navštívit své rodiny v Jižní Koreji. Do té doby Korejci,

---

¹⁶⁵ Co se týkalo třetí generace Korejců v Japonsku, bylo ujednáno, že vlády obou zemí se sejdou v roce 1991, aby přezkoumaly podmínky normalizační smlouvy. Tato nedořešená situace byla uváděna jako „problém 1991“. (Ryang, 1997, s. 124)

¹⁶⁶ Podle Leeho byli uchazeči také povinni podat důkaz svého nepřetržitého pobytu v Japonsku ve výše zmíněné době. (Lee, 1981, s. 147)

¹⁶⁷ Tedy i oficiální uznání státní příslušnosti Korejské republiky (a držení tohoto občanství Korejci v Japonsku – do normalizační smlouvy nebrala japonská strana ohled na to, jestli se Korejci hlásili ke Korejské republice či KLDŘ). (Ryang, 2000, s. 39)

¹⁶⁸ Mnozí právníci se ohrazovali proti tomuto rozhodnutí, jako ustanovení odebírající možnost svobodného výběru. Pokud si dotyčný zvolil trvat na své státní příslušnosti ke KLDŘ, stala se z něj osoba bez státní příslušnosti, jelikož Japonsko nemělo žádné oficiální diplomatické styky se Severní Koreou. Tito lidé pak nemohli dosáhnout na práva a výhody nově poskytované na základě dohody. (Lee, 1981, s. 148) (Ryang, 1997, s. 124)

uvěznění na Japonských ostrovech, neměli možnost vycestovat ze země, aniž by při svém pokusu k návratu zpět do Japonska nebyli označeni za nezákonné imigranty a nečelili důsledkům s tím spojeným. Možnost získání jihokorejského cestovního pasu se tedy promítla do rozhodnutí k opuštění Čchongnjön mnohými jejími členy. Jen v roce 1967 získalo 14 310 občanů KR povolení k návratu do Japonska po svém vycestování. (Ryang, 2000, s. 39)

Přestože na základě ustanovení smlouvy byly výhody a péče zmíněné v části Zacházení s rezidenty členům Čchongnjön odepřeny, jak argumentuje Lee, v praxi se pro ně nic v tomto bodě nezměnilo oproti státním příslušníkům KR. Péče, kterou smlouva uvádí, se týká pouze zákonů o ochraně živobytí a národního zdravotního pojištění a ani tak nepřináší nic nového. Jednalo se pouze o potvrzení toho, co už existovalo. Zásadní roli hrálo v této věci prohlášení japonské vlády, která zopakovala, že osoby potřebné těchto programů na ně mohou dosáhnout na humanitárních podkladech bez ohledu na jejich právní status. Přestože tedy politicky byla část korejských rezidentů znevýhodněna, v praxi pro oblast sociálního zacházení neexistoval větší rozdíl mezi Korejci, kteří získali povolení k pobytu a těmi, kteří byli oficiálně považováni za osoby bez státní příslušnosti.¹⁶⁹ (Lee, 1981, s. 151)

Další větší rozdíl kromě získání možnosti vycestování s garancí bezpečného návratu do Japonska, který dohoda pro korejskou menšinu v Japonsku přinesla, se týkal deportace. Podmínky v úmluvě zajistily větší bezpečí trvalých rezidentů před tímto úkonem, avšak nebylo zcela nemožné ho na nich nevykonat, pokud se provinili v bodech stanovených smlouvou. Pro Korejce přidružené k Čchongnjön byla mnohem důležitější skutečnost, že Korejská republika se na základě normalizační smlouvy oficiálně zavázala k přijímání vyhoštěných Korejců z Japonska. Tedy i Korejci, kteří trvali na své severokorejské státní příslušnosti, byli deportováni do Jižní Koreje.¹⁷⁰ (Lee, 1981, s. 148-149)

---

¹⁶⁹ Smlouva taky mimo jiné neřešila tolik tíživou otázku korejských válečných veteránů a jejich odškodné. Japonsko se ohrazovalo, že finanční kompenzace pro tyto lidi byla zahrnuta v 300 miliónech dolarů, které Pakovu režimu vyplatila s podpisem smlouvy. V otázce vzdělání japonská vláda pouze znovu definovala, co již bylo nabízeno dětem Korejců v Japonsku před podpisem smlouvy. Majetnější třída Korejců, kteří tvořili velkou část členů Mindan byli omezeni pro svůj návrat do Jižní Koreje ustanovením o omezení peněžní částky, kterou si mohli vzít z Japonska s sebou. Jednalo se v té době pouze o zhruba ne více než 10 000 dolarů na rodinu. Majetek a osobní movité věci nebyly omezeny. (Lee, 1981, s. 150-151)

¹⁷⁰ Této skutečnosti Čchongnjön využila k pevnějšímu přimknutí svých členů. S nadsazeností šířila hrozbu deportace do Jižní Koreje, kde by na ně čekalo odsouzení, čímž učinila Korejce více spjaté s jejím chodem v naději ochrany před tímto aktem. (Ryang, 1997, s. 115-117)

Smlouva vyvolala mnoho kontroverzí jak na korejské, tak japonské straně. Jednou z nich byl dotaz japonských právníků na ministerstvo spravedlnosti, proč poskytnutí povolení trvalého pobytu bylo umožněno až po sepsání dohody s Korejskou republikou. Japonsko bylo v té době již zcela suverénní stát, který si o svých domácích záležitostech rozhodoval sám - tedy i o cizincích na svém území. Ve věci Korejců by pak podle japonských právníků stačily pouze přímé rozhovory s touto menšinou. (Ryang, 119, s. 125) Nezanedbatelnou skutečností je také to, že jihokorejská vláda, zaujatá svým cílem ekonomického vývoje, neprojevila vážný zájem o otázku korejské menšiny v Japonsku a soustředila své úsilí na zajištění finančního oprávnění od Japonska. Práce na bodě právního statusu Korejců v Japonsku byla téměř výhradně v rukou japonské vlády, která tak mohla definovat ustanovení ohledně Korejců na svém území podle své libosti. (Lee, 1981, s. 151)

8. Mindan

Jak již bylo uvedeno, Mindan představovala (a stále do dnešní doby představuje) organizaci vytvářející protiklad k Čchongnjön – jejího arcirivala. Založena byla v říjnu roku 1946, kdy se nespokojení členové Čorjön s jejím narůstajícím levicovým zaměřením odštěpili. Se vznikem KR v roce 1948 přišla její reformace.¹⁷¹ Ačkoliv tvořila protipól k Čchongnjön, její struktura (s čtyřmi hlavními řídicími orgány) a funkce byly s Čchongnjön podobné. Také její oficiální program proklamoval ochranu Korejců v Japonsku a jejich sociální zajištění. Ovšem Mindan nedokázala oproti Čchongnjön vybudovat pevnou a širokou členskou základnu.¹⁷² Příčin jejího neúspěchu získat sympatie korejské komunity v Japonsku bylo hned několik. (Mitchell, 1967, s. 125)

Kromě toho, že Mindan postrádala pevný ideologický základ své činnosti (vyjma jejího protikomunistického zaměření¹⁷³), velkým problémem bylo její vedení, jež trpělo vnitřním rozkolem. Tito lidé patřili mezi poměrně prosperující a konzervativní střední třídu Korejců (Mitchell, 1967, s. 125) a během svého úřadování se snažili využít organizaci k vlastnímu obohacení. Navíc mnozí z řídicích členů byli očerněni skandály týkající se peněžních transakcí během americké okupace.¹⁷⁴ Nedostatek víry ve vedení Mindan byl předním důvodem pro její neschopnost vytvořit dostatečně pevnou členskou základnu a nesourodý postup organizace v raném období. (Lee, 1981, s. 123-124) Dalším z důležitých faktorů, proč nebyla Mindan schopna zaujmout širší masy nebyl pouze nedostatečně lákavý program a rozkol v jejím vedení, ale také nejednotná fronta s jihokorejským režimem, jež zastupovala.¹⁷⁵ To představovalo obrovský kontrast k sjednocené spolupráci mezi

---

¹⁷¹ Pozdější vedoucí členové Mindan nesouhlasili se zaměřením Čorjön a jejím zapojením do „demokratické revoluce“ na svržení Japonska. Místo toho proklamovali zlepšení podmínek pro Korejce v Japonsku. Na tomto základě přijmula Mindan svůj silný proti-komunistický postoj. (Koreans in Japan [2], 1962)

¹⁷² Celkový počet jejích členů z roku 1967 byl 90 tisíc. (Mitchell, 1961, s. 125)

¹⁷³ Program organizace byl ze začátku také silně proti-japonský, ale došlo k obratu v tomto postoji. (Mitchell, 1967, s. 125) Mindan doufala, že díky svému proti-komunistickému postoji by mohla získat sympatie u japonské vlády, ale ta byla silně zaměřena proti Korejcům celkově, nezáleže na tom, zda levicovým či pravicovým. (Lee, 1981, s. 124-125)

¹⁷⁴ Jako jeden z příkladů k obohacení Mindan, může sloužit pověření organizace od jihokorejské vlády při administrativní práci na procesu registrace jihokorejských státních příslušníků v Japonsku. Mindan si za tyto služby účtovala na zájemcích o registraci přemrštěné poplatky. Registrace jihokorejského občanství byla vstupní branou pro získání pasu k vycestování z Japonska. Někteří z Korejců tak těmito okolnostmi přinuceni zaplatit vysoké poplatky Mindan. (Lee, 1981, s. 124-125)

¹⁷⁵ Jihokorejská vláda se např. vyjadřovala, že záležitosti Korejců v Japonsku patří k řešení japonské vládě. A to až do roku 1965, kdy byla podepsána normalizační smlouva. Jeden z problémů, který kvůli tomuto stanovisku jihokorejské vlády vyvstal, bylo uvěznění Korejců po dlouhá léta v relokačních táborech, pokud byli odsouzeni k deportaci. Jihokorejská vláda totiž odmítala jejich přijmutí. (Ryang, 2000, s. 33)

Čchongnjön a KLR. Druhá zmíněná se aktivně určovala jako zástupce ochrany práv Korejců v Japonsku a pro podporu aktivit Čchongnjön posílala význačné částky. Mindan a jihokorejský režim byli oproti tomu odcizení a nenacházeli společnou řeč, což vyústilo až k veřejné kritice jihokorejského postoje. Dne 15. června 1959 Mindan vydala usnesení, které oznamovalo: že již nemůže více důvěřovat či podporovat Jižní Koreu, která Mindan zcela opustila v jejich boji. Mindan také uveřejnila, že za posledních deset let bez jakéhokoliv úspěchu žádala od Korejské republiky své financování. (Chung, 1964, s. 800) Situace se nezlepšila ani zpočátku úřadování Pak Čöng-hüiho coby prezidenta Korejské republiky. Vyjednávání o normalizaci vztahů mezi Jižní Koreou a Japonskem, při němž Korejská republika ukázala svůj úslužný postoj a nedostatek úsilí pro získání výhod pro Korejce v Japonsku, vedl k vystupování členů Mindan z organizace a projevům nespokojenosti s takovou politikou, čehož Čchongnjön využila ve svůj prospěch při demonstracích proti normalizační smlouvě.¹⁷⁶ Důležitou skutečností bylo také odepření účasti představitelům Mindan na vyjednáváních s Japonskem o právním statutu jejich členů ze strany KR. Ačkoliv japonská strana byla tím, kdo se nakonec chopil definování právního statusu Korejců na svém území normalizační smlouvou, režim prezidenta Paka od té doby alespoň začal s dotací Mindan a jejího školského systému¹⁷⁷. Nicméně oproti Čchongnjön, která v té době díky podpoře severokorejského režimu expandovala v mnoha směrech, byl rozjezd Mindan těžkopádný.¹⁷⁸ Obrat v přístupu ke Korejcům v zahraničí přišel se zavražděním manželky prezidenta Paka, spáchaný korejským mladíkem, jenž vyrůstal v Japonsku s nenávistí k jihokorejskému režimu. Od toho okamžiku Jižní Korea zaujmula novou politiku ve věci zahraničních Korejců s úsilím upevnit své svazky s Mindan. (Lee, 1981, s. 117, 124-126)

Vznik těchto dvou ideologicky odlišných organizací v Japonsku pomohl prohloubit rozdělení mezi korejskou komunitou. Nejednotná fronta pak oslabila úsilí korejské

---

¹⁷⁶ Mindan trpěla rozdělením svých členů na stranu příklánějící se k domácí politice a stranu vystupující proti-domácí politice. Tento rozkol se vyostřil zejména po incidentu z roku 1973, kdy došlo k unesení Kim Te-džunga, který byl prezidentem odštěpené skupiny a veřejně vystupoval proti reformám Jušin zavedených Pakovým režimem v roce 1972. Tato nově vzniklá společnost nesla název: Národní shromáždění pro obnovení demokracie v Jižní Koreji a podporu sjednocení (한국민주회복통일촉진국민회의 Hanguk mindžu hwöbok tchongil čchukččin gugmin hwöüi), či zkráceně Hanmintchong (한민통). (V roce 1989 došlo k přejmenování organizace) (Lee, 1981, s. 126) (Kim, 2011) (<http://english.hani.co.kr>)

¹⁷⁷ Ani vzdělávacímu systému Mindan se nevyhnuly problémy. Kromě nedostatku finanční podpory postrádalo školské vedení mladého a nadšeného ducha. Např. Liga mladých Korejců Mindan byla vedena muži okolo třiceti let a oproti Čchongnjön nevyvinuli členi školského systému dostatek aktivity. (Mitchell, 1967, 126)

¹⁷⁸ Jak lze vidět na zprávě o stavu Korejců v Japonsku z roku 1962, existovalo silné volání po aktivním zapojení jihokorejského režimu do otázky korejské minority v Japonsku a posílení vztahů mezi vládou v Jižní Koreji a korejskými obyvateli v Japonsku. (Koreans in Japan [2], 1962, s. 52)

menšiny ucelit své zájmy proti politice japonské vlády a vydobýt si na ní lepší existenční podmínky.¹⁷⁹ (Lee, 1981, s. 117, 127)

---

¹⁷⁹ Kromě těchto dvou větších asociací Korejců v Japonsku, existovala ještě jedna, která nebyla podporována žádnou z vlád na poloostrově a prosazovala odstranění obou dosavadních režimů v Koreji – Korejský výbor pro neutralizaci Koreje (조국중립화위원회 Čoguk čungnipcha wiwŏnhwŏ). Jejím prezidentem byl Kim Sam-kju, který argumentoval, že každý z režimů na poloostrově zastupuje svůj názor, který není v souladu s většinou korejského lidu. Tudíž mělo podle této organizace dojít k odstranění obou stávajících režimů a jejich nahrazení jednotnou vládou Koreje, která by byla zvolena v tajném hlasování lidu. (Hwang, 1980, s. 144)

9. Měnící se postavení Čchongnjön

Vliv Čchongnjön jako asociace sdružující Korejce v Japonsku upadal paralelně s mocí KLDR, její proklamované domoviny. Na vině tomu byl nejen ekonomický vzrůst a změny v politickém prostředí Japonska, ale i celosvětové události.

Čchongnjön, se svou početnou členskou základnou, již od počátku svého založení zaujímal vrchní příčku mezi korejskými organizacemi v Japonsku. Díky své husté síti poboček a vzdělávacích zařízení představovala tu silnější ze dvou ve vztahu ke svému největšímu rivalu – Mindan. Ekonomický vzestup Japonska a nárůst životních standardů jeho obyvatel nenechal bez odezvy ani životní situaci korejské menšiny. Korejce, kteří nacházeli uplatnění jako nekvalifikovaní dělníci/nádeníci, či byli bez práce, odkázáni na sociálních dávkách, vystřídali v pracovním procesu velkou měrou jedinci oblékající „bílé košile“.¹⁸⁰ Změn se korejská komunita dočkala i v sociální sféře. Japonsko se rokem 1979 připojilo k Úmluvě lidských práv a v roce 1981 se zavázalo plnit Úmluvu o právním postavení uprchlíků. Pro naplnění standardů požadovaných úmluvami, musela japonská vláda v chodu své země mnohé změnit. Podle Ryang se tak status Korejců společně s dalšími diskriminovanými v Japonsku (např. ženy, postižení lidé, burakumin atd.) musel výrazně zlepšit. Jedním z nejvýznamnějších přínosů pro Korejce, kteří nemohli dostáhnout na oprávnění pro trvalý pobyt v Japonsku, bylo zavedení zvláštního trvalého pobytu v roce 1982. Novinkou pro členy Čchongnjön se stala také možnost z Japonska poprvé vycestovat.¹⁸¹ O deset let později byl všem Korejcům, kteří vlastnili některé z povolení k stálému pobytu, přidělen status speciálních trvalých rezidentů. Díky němu pak Korejci získali oprávnění k zažádání si o různé sociální výhody a povolení vycestovat se také dočkalo změn k lepšímu. (Ryang, 1997, s. 125-126)

Zatímco životní podmínky Korejců v Japonsku stoupaly, situace obyvatel KLDR se zhoršovala. S čím dál větším zaostáváním a problémy severokorejské centrálně plánované ekonomiky bylo očividné, že Severní Korea není „rájem na Zemi“, jak propaganda Čchongnjön svým členům tvrdila. V 50. a 60. letech Čchongnjön využívala nejednoznačnosti právního postavení Korejců v japonské společnosti a možnosti jejich

---

¹⁸⁰ Podle dat japonského ministerstva spravedlnosti pro rok 1985 byli pracující Korejci tvořeni z cca 40% úředníky/zaměstnanci ve firmách, 25% kvalifikovanými pracovníky a 4 procenta z nich byli nekvalifikovaní dělníci. (Ryang, 1997, s. 126)

¹⁸¹ Jednalo se o jednorázové povolení k návratu do Japonska. (Ryang, 1997, s. 125)

deportace do jižní poloviny poloostrova, pokud by se provinili proti japonským předpisům. Za příslibu ochrany, poskytnutí sociálního života, vzdělání a zaměstnání prostřednictvím svého aparátu si byla schopna zajistit loajalitu první a druhé poválečné generace Korejců v Japonsku. Padající informační barikáda ohledně dění v Severní Koreji, selhání Čchongnjön coby prostředníka mezi rodinami, které byly rozděleny repatriacemi, a nová koalice socialistů s konzervativci v japonské vládě uštědřily postavení Čchongnjön coby vedoucí korejské asociace v Japonsku silnou ránu a nezdá se pravděpodobné, že organizace své někdejší přední postavení, alespoň v blízké budoucnosti, dobude zpět.¹⁸² (Ryang, 1997, s. 126-127)

---

¹⁸² Doba, kdy byla Čchongnjön založena, se nesla v duchu mírového soužití politických stran Japonska. Tento „systém roku 1955“ dospěl ke svému zániku v roce 1933, kdy Japonská lidově demokratická strana (LDP) byla nahrazena koalicí mezi socialisty a konzervativci LDP. Čchongnjön tak ztratila svého hlavního spojence, prostřednictvím něž mohla zasahovat do japonského dění. (Ryang, 1997, s. 127) (Reischauer, 2009, s. 296-297)

10. ZÁVĚR

V této práci jsem se zabývala okolnostmi vzniku, založením a existencí proseverokorejské Hlavní asociace korejských rezidentů v Japonsku.

Za výchozí bod práce jsem zvolila počátek novodobých japonsko-korejských vztahů, které nastartovalo podepsání Kanghaiwaské smlouvy v roce 1876. Po popsání historického průběhu, v němž Japonsko získalo dominantní postavení na poloostrově, a které vyvrcholilo až v oficiální anexi Koreje v roce 1910, jsem se věnovala tématu nejednoznačnosti japonské vlády v přístupu ke Koreji jaké své kolonii. Japonská nadvláda na jedné straně po obyvatelích Korejského poloostrova vyžadovala oddanost japonskému impériu, kdy nejvyšším projevem spřízněnosti s Japonskem byla úplná asimilace jedince, na druhé straně na základě sestaveného registru domácností uplatňovala rozdílný systém v přístupu k obyvatelům kolonie a domácích ostrovů, což ve finále vedlo k diskriminaci a nerovnoprávnému zacházení s Korejci.

V následující části jsem objasnila důvody, které vedly ke vzniku korejské minority, jež měla v poválečném Japonsku mezi etnickými menšinami největší zastoupení. Kromě příchodu Korejců do Japonska a pozadí tohoto fenoménu jsem také nastínila základní životní a pracovní podmínky, problémy související s náhlým příchodem korejských pracovníků na ostrovy, opatření japonské vlády ke kontrole této skupiny, a v neposlední řadě také aktivity tehdejších korejské levice v japonském prostředí.

Po tomto základním uvedení do problematiky vzniku korejské menšiny v Japonsku jsem podstatnou část své práce věnovala poválečnému období a otázce Korejců v Japonsku. Velkým tématem spojeným s korejskou menšinou v Japonsku po konci 2. světové války byl její přesun zpět do vlasti, pročež za účelem řízení průběhu repatriačních snah korejští političtí představitelé založili organizaci, nazvanou Čorjŏn Korejců v Japonsku. Této organizaci jsem ve své práci věnovala velkou pozornost, jelikož kvůli svému levicovému charakteru (ačkoliv byla zpočátku politicky nevyhraněná), je Čorjŏn označována za předchůdce Hlavní asociace korejských rezidentů v Japonsku. Toto označení jsem však s ohledem na dostupné zdroje vyvrátila, provedla průběhem přeměny Ligy z dočasného orgánu na stálý a zprostředkovala jí vytyčené cíle.

V době působnosti Ligy v Japonsku se pod správou velmocí na Korejském poloostrově stále zřetelněji profilovaly dva státy s odlišnými režimy. V následující podkapitole jsem tedy zběžně nastínila tuto situaci a její dopad na korejskou komunitu v Japonsku.

Na základě zprávy Korejská menšina v Japonsku od D. Condeho, který prvně sloužil v civilní zpravodajské a vzdělávací sekci spojenecké okupační správy a následně se stal zpravodajem Reuters v Tokiu, jsem vypracovala podkapitolu, v níž jsem poukázala na existenci protikorejských nálad a jejich konkrétní projevy, které vycházely od nejvyšších japonských vládních představitelů. Zmínila jsem také na počáteční odklon přízně okupační správy pro Korejce v Japonsku, který je v tomto období citelný.

Charakteristickým rysem pro Korejce pobývající v Japonsku v mnou zkoumaném období byla nejasná definice jejich právního statusu. Tomuto problému jsem tedy věnovala větší pozornost a snažila se porozumět tehdejší situaci, ovšem můj výzkum mnohdy stěžoval fakt, že se zdroje, z kterých jsem čerpala pro tuto práci, výrazně rozcházejí v informacích o přístupu samotných Korejců ke snahám japonské vlády o jejich registraci coby cizinců. V tomto případě jsem se řídila studií S. Nantaise, který svá tvrzení podkládá zprávou z oddělení pro civilní záležitosti velitelství okupační správy a výpovědí tehdejšího člena ústředí Ligy Korejců v Japonsku. Nicméně jelikož ze své pozice nemohu učit, které informace odpovídají tehdejší situaci, pro zachování objektivnosti jsem v poznámkách pod čarou uvedla i zdroje, které podávají opačný pohled.

Co se stalo trnem v oku okupační správy a vyvolalo podezření Ligy Korejců v Japonsku z šíření komunismu, byla síť škol této organizace. Popsala jsem tedy příčiny vzniku těchto zařízení, okolnosti, které dovolily jejich výstavbu a existenci, a především důvody a dramata odehrávající se kolem nuceného uzavírání škol.

V další části, která na předešlou podkapitolu navazuje, jsem se již věnovala samotnému zániku Ligy Korejců v Japonsku, na kterém měly podíl jak vnitropolitická situace Japonska, tak okolnosti okolo počátku studené války. Kromě toho jsem se zde soustředila na založení Korejské sjednocené demokratické fronty v Japonsku levicovými příznivci. Její vznik byl odpovědí na korejskou válku a cílem se stalo sjednocení 600 tisíc Korejců v Japonsku na podporu KILDR. Spolupráce tohoto hnutí a jeho ovládnutí japonskými socialisty však vyvolalo vydání příkazu z KILDR k jeho rozpuštění a založení organizace, jež se bude soustředit čistě na korejské národní zájmy.

Ještě než jsem se věnovala vzniku Hlavní asociace korejských rezidentů v Japonsku, považovala jsem za nutné nastínit dobové dění v Japonsku. Rok 1952 se stal pro Japonsko průlomovým. Tehdy vstoupila platnost Sanfranciská mírová smlouva, která oficiálně ukončila druhou světovou válku mezi Japonci a Spojenci. Díky tomu se Japonsko formálně stalo suverénním státem. Pro korejskou menšinu však největší „přínos“ mírové smlouvy bylo pouze odebrání japonského státního občanství.

Po úvodu do druhé části jsem již přešla ke klíčovému bodu této práce, Hlavní asociaci korejských rezidentů v Japonsku. Zde jsem popsala změnu v situaci japonské politické scény, na jejímž pozadí tato korejská organizace vznikla, její založení a stanovené cíle, organizační uspořádání včetně základního schématu fungování a řízení Čchongnjön. Samostatnou podkapitolu jsem také věnovala vztahu mezi Čchongnjön a KLDŘ. Zde jsem upozornila zejména na fakt, že oproti Lize se Čchongnjön veřejně hlásila k podpoře severokorejského režimu a spřízněnosti s ním. Prostřednictvím získaných informací se mi podařilo odpovědět na otázku, jak je možné, že v kapitalistické zemi vznikla a nadále existuje organizace, která propaguje KLDŘ jako svou domovinu a otevřeně se hlásí k jejímu následování. Jednoduše řešeno, klíč leží v několika faktorech, z nich nejvýraznější jsou: uklidnění domácí politické scény Japonska, nastartování ekonomiky, a neméně důležité je také prohlášení Čchongnjön, v němž se veřejně distancovala od jakéhokoliv zasahování do vnitřních záležitostí Japonska a místo toho se orientovala na KLDŘ a svou soběstačnost. V základních bodech jsem také představila vzdělávací systém a síť škol Čchongnjön, která tak navázala na tradici předchozí Ligy. Toto téma jsem pojala z časového hlediska s hlavním důrazem na zakládání vzdělávacích institucí a poukázala na důležitost školství v otázce propojení severokorejského režimu a Čchongnjön. Za neméně důležité jsem považovala také představit sociální situaci korejské menšiny v Japonsku, její formální „odstřížení“ od možnosti čerpat sociální výhody a postoj Čchongnjön k diskriminačním ustanovením zabraňující Korejcům užívat výhod veřejné sociální péče. Tématem doposud vyvolávající řadu otázek je druhé období velkého přesunu Korejců z Japonských ostrovů. Oproti předcházejícímu období repatriací byl tehdy Korejský poloostrov již oficiálně rozdělen. Za této situace došlo ve věci návratu Korejců k nečekanému vývoji, kdy kapitalistické Japonsko dalo přednost jednání s komunistickou Severní Koreou. Realizaci měly na starost červené kříže obou zemí (s mezinárodním zaštitěním) a Čchongnjön v tomto procesu nezůstala stranou. S ohledem na nové zdroje z posledních let jsem uvedla aktuální informace ohledně tohoto přesunu Korejců do KLDŘ

(1959-1967). V následujících dvou podbodech jsem se věnovala členství v Čchongnjön. Za prvé jsem zkoumala možnost nazývat členy Čchongnjön „severokorejskými občany“. Došla jsem k závěru, že ačkoliv existuje prokazatelné spojení mezi Čchongnjön v Japonsku a severokorejským režimem, tím že KLTR neposkytla členům Čchongnjön žádné oficiální právní ověření, že jsou občany Severní Koreje, a nejsou ani známy povinnosti či práva této skupiny Korejců vůči KLTR, není na místě považovat členy Čchongnjön za občany KLTR. V druhém bodě tématu členství jsem pak uvedla hlavní způsoby, prostřednictvím kterých si Čchongnjön zajistila věrnost svých členů, z nichž nejmarkantnější byla hrozba deportace do Korejské republiky.

V návaznosti na historický vývoj jsem nemohla vynechat téma normalizační smlouvy mezi Japonskem a Korejskou republikou, s jejímž uzavřením Čchongnjön, japonská levice, ale i část široké veřejnosti nesouhlasila. Po vysvětlení obratu v rozhovorech mezi Japonskem a KR, který měl pozitivní dopad na uzavření dohody, jsem uvedla formy boje Čchongnjön proti podepsání normalizační smlouvy a důvody, které ji k tomu vedly. V souvislosti s touto smlouvou jsem také pátrala po dopadech jejího uzavření na korejskou menšinu v Japonsku. Zjistila jsem, že tato smlouva se zabývala otázkou Korejců pobývajících na japonském území pouze okrajově (důraz byl kladen na ekonomickou spolupráci mezi oběma zeměmi), a jelikož věnuje pozornost pouze Korejcům, kteří přijali státní občanství KR, její uzavření se členů Čchongnjön nikterak nedotklo.

Stejně jako na Korejském poloostrově existují dva státy soupeřící o převahu jednoho nad druhým, také Čchongnjön v Japonsku měla a má svého rivala, jihokorejskou organizaci Mindan. Ačkoli jsem se plně nevěnovala vztahu těchto dvou organizací či historickému vývoji Mindan (nebylo to ani cílem práce), rozhodla jsem se vyčlenit tomuto rivalovi Čchongnjön samostatnou kapitolu. Díky tomu jsem mohla lépe demonstrovat sílu vztahu mezi Čchongnjön a KLTR, v porovnání s kterým se po dlouhou dobu vztah mezi Mindan a KR vyznačoval křehkostí, nepochopením a nezájmem ze strany Jižní Koreje.

Práci jsem zakončila nastíněním pozdějšího mocenského úpadku Čchongnjön. Tento její „propad“ a ztráta vlivu na korejskou komunitu je dobře vidět ve spojitosti s poklesem ekonomické moci KLTR v 70. letech. Modernizace Japonska a mediální pokrok přinesl členům Čchongnjön nové informace o situaci v jejich „domovině“, které jim byly do té doby zprostředkovávány pouze přes zpravodajské oddělení Čchongnjön. Padla tak

představa o Severní Koreji jako „ráji na Zemi“, a to zejména u mladé generace, která je pro pokračování chodu Čchongnjön klíčová.

Doufám, že touto prací přispěji k povědomí o korejské menšině pobývajících v Japonsku, objasním okolnosti vzniku a počáteční historický vývoj Hlavní asociace korejských rezidentů v Japonsku. Při hledání a procházení materiálů týkajících se Čchongnjön či období okolo jejího založení jsem narážela na mnohá témata, která stojí za podrobnější výzkum a další rozpracování. Osobně mě nejvíce zaujaly např. snahy japonské vlády o kontrolu Korejců na ostrovech po Hnutí 1. března v Koreji a její využití Kjówakai, sdružení původně založeného k odstranění nepřátelství mezi Korejci a Japonci; zajímavé je taktéž téma Univerzity Čosön, jejíž založení iniciovalo finanční přispívání KLTR na vzdělávání Čchongnjön a vliv těchto prostředků na výuku ve školách; téma repatriace Korejců z Japonských ostrovů (ať již první, či druhé období); vzestup Han Tök-sua a jeho následné uchopení moci v Čchongnjön, společně s jeho vztahem ke KLTR a Kim Il-söngovi; odhalení únosu japonských obyvatel KLTR a podíl Čchongnjön na těchto operacích.

Kromě kratičkových zmínek jsem v češtině nenašla ucelenější materiál vztahující se k tomuto tématu, a proto mi při překladu oficiálních názvů dělalo potíže vytvořit odpovídající české ekvivalenty názvů, které navíc v některých případech plně, či částečně v anglických a korejských zdrojích nekorrespondují. Nejen názvy, ale i informace ohledně určitých otázek se v několika zdrojích liší (např. ohledně struktury Čchongnjön a počtu jejích poboček). Dále jsem se musela potýkat s ideologickou podbarveností pramenů a jejich možnou neobjektivností zejména starších zdrojů, jelikož jejich autoři mohli být ovlivněni dobovým postojem, událostmi a nedostatkem informací (či prameny, z kterých vychází, mohly být ideologicky ovlivněné). Kvůli přítomnosti ideologického obsahu si nejsem jistá, zda jsem ve všech případech správně pochopila jeho výklad.

Ačkoliv je toto téma komplikované, vyžaduje politický nadhled a znalost nejen historického pozadí Koreje, ale i Japonska, a také částečný vhled do celosvětového dění, problémy a otázky kolem menšiny „Severokorejců“ v Japonsku představují unikátní spojení témat (Severní Korea, vztahy korejských států s Japonskem, období po druhé světové válce, apod.), které mě v průběhu studia bakalářského programu oboru koreanistika zaujaly a bavily nejvíce. Hlubším pronikáním do problematiky jsem narážela

na nové informace, které vyvolaly mou zvědavost a daly mi podněty pro budoucí věnování se otázkám spojených s Hlavní asociací korejských rezidentů v Japonsku.

11. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Prameny

재일본조선인총련합회 [online]. c2016 [cit. 2016-06-26]. Dostupné z:
<http://www.chongryon.com/index-kk.htm>

Mindan 재일본대한민국민단 [online]. [cit. 2016-06-26]. Dostupné z:
<http://www.mindan.org/kr/shokai01.php>

Sekundární zdroje

Knihy

ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. Překlad Marta Bušková, Štěpánka Horáková, Miriam Löwensteinová. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2009, 424 s. Dějiny států. ISBN 978-807-1065-807.

KANG, Čchöl-hwan a Pierre RIGOULOT. *Pchjongjangská akvária*. Vyd. 1., dotisk [i.e. 2. vyd.]. Praha: Agite/Fra, 2003. Lidská práva a literatura. ISBN 978-80-86603-92-6.

KANG, Younghill. *Drnová střecha*. V. vyd. Praha 1: Symposion, 1948.

Korean ethnic schools in occupied Japan, 1945-52. INOKUCHI, Hiromitsu, RYANG, Sonia (ed.). *Koreans in Japan: critical voices from the margin*. Transferred to digital print. London: RoutledgeCurzon, 2005, s. 140-156. ISBN 0415379393.

MITCHELL, Richard H. *The Korean Minority in Japan*. Berkeley and Los Angeles: University of California Press, 1967. ISBN 978-0520008700.

LEE, Changsoo. a George A. DE VOS. *Koreans in Japan: ethnic conflict and accommodation*. Berkeley: University of California Press, c1981. ISBN 05-200-4258-1.

REISCHAUER, Edwin O a Albert M CRAIG. *Dějiny Japonska*. Vyd. 2., dopl. Překlad David Labus, Jan Sýkora. Praha: Lidové noviny, 2006, 476 s. Dějiny států. ISBN 978-807-1065-1352.

RYANG, Sonia. *North Koreans in Japan: language, ideology, and identity*. Boulder, Colo.: Westview Press, 1997. ISBN 08-133-3050-5.

The politics of legal status: the equation of nationality with ethnonational identity.

KASHIWAZAKI, Chikako, RYANG, Sonia (ed.). *Koreans in Japan: critical voices from the margin*. Transferred to digital print. London: RoutledgeCurzon, 2005, s. 13-31. ISBN 0415379393.

The North Korean homeland of Koreans in Japan. RYANG, Sonia, RYANG, Sonia (ed.). *Koreans in Japan: critical voices from the margin*. Transferred to digital print. London: RoutledgeCurzon, 2005, s. 32-54. ISBN 0415379393.

WAGNER, Edward W. *The Korean Minority in Japan, 1904-1950*. International Secretariat, Institute of Pacific Relations, 1951.

WEINER, Michael. *The origins of the Korean community in Japan, 1910-1923*. Atlantic Highlands, NJ: Humanities Press International, 1989. Studies on East Asia (Atlantic Highlands, N.J.). ISBN 03-910-3494-4.

Periodika, články, akademické práce, části elektronických knih

CARGILL, Thomas F. a Naoyuki YOSHINO. *Postal savings and fiscal investment in Japan: the PSS and the FILP* [online]. New York: Oxford University Press, 2003, s. 32-49 [cit. 2016-07-06]. ISBN 0199257345. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=oSnIcjuufqAC&pg=PA46&dq=Peoples+finance+corp+Japan+cargill&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwjz7N2Sht7NAhWGtBQKHa71CtoQ6AEIJjAA#v=onepage&q=Peoples%20finance%20corp%20Japan%20cargill&f=false>

CONDE, David. The Korean Minority in Japan. *Far Eastern Survey* [online]. American Council Institute of Pacific Relations, 1947, **16**(4), 41-45 [cit. 2016-06-26]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/3023216>

HWANG, In K. *The neutralized unification of Korea in perspective* [online]. Cambridge, Mass.: Schenkman Pub. Co., c1980, s. 130-147 [cit. 2016-07-07]. ISBN 0870738283. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=Ms0kOIG1Ga0C&pg=PA144&lpg=PA144&dq=Korean+Committee+for+neutralization+of+korea&source=bl&ots=Hrd6rMUDZy&sig=DmEOKER-JEx00pc3OwyxiBH-ZXQ&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwjs256x9YPMAhWHaxQKHWrwBi4Q6AEIHjAA#v=onepage&q=Korean%20Committee%20for%20neutralization%20of%20korea&f=false>

CHIN, Hee-gwan (진, 희관). *조총련 연구: 역사와 성격을 중심으로* ([The] study on Chongryun[North Korean in Japan] : the history and character) [online]. 서울: 한국학중앙연구원 도서관, 1998 [cit. 2016-06-26]. Dostupné z: http://www.riss.kr/search/detail/DetailView.do?p_mat_type=be54d9b8bc7cdb09&control_no=665f8b767d0636f8. Graduate School of Dongguk University, Department of Political Science.

CHUNG, Kiwon. Japanese-North Korean Relations Today. *Asian Survey* [online]. University of California Press, 1964, **4**(4), 788-803 [cit. 2016-07-07]. DOI: 10.2307/3023416. ISBN 10.2307/3023416. Dostupné z: <http://as.ucpress.edu/cgi/doi/10.2307/3023416>

KIM, Tae-gyu. Hanmintong members convicted of spying for N.Korea ruled innocent in 34 yrs. In: *The Hankyoreh* [online]. The Hankyoreh Media Company, c2012 [cit. 2016-06-26]. Dostupné z: http://english.hani.co.kr/arti/english_edition/e_national/497755.html

Koreans in Japan (2). *Korea Journal* [online]. 1962, **2**(5), 49-52 [cit. 2016-06-26]. Dostupné z: https://www.ekoreajournal.net/issue/view_pop.htm?Idx=51

MORRIS-SUZUKI, Tessa. A dream betrayed: Cold war politics and the repatriation of Koreans from Japan to North Korea. *Asian Studies Review* [online]. 2005, **29**(4), 357-381 [cit. 2016-06-26]. DOI: 10.1080/10357820500398325. ISSN 1035-7823. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10357820500398325>

NANTAIS, Simon. Race to Subversion: Nationality and Koreans in Occupied Japan, 1945–1952. *Diplomatic History* [online]. 2015, **39**(5), 819-843 [cit. 2016-06-26]. DOI: 10.1093/dh/dhu021. ISSN 0145-2096. Dostupné z: <http://dh.oxfordjournals.org/lookup/doi/10.1093/dh/dhu021>

PARK, Sara. “Who Are You?”: The Making of Korean “Illegal Entrants” in Occupied Japan 1945-1952. *International Journal of Japanese Sociology* [online]. 2016, **25**(1), 150-163 [cit. 2016-06-26]. DOI: 10.1111/ijjs.12042. ISSN 09187545. Dostupné z: <http://doi.wiley.com/10.1111/ijjs.12042>

REITMAN, Valerie. Han Duk Su; Controversial Leader of Fight for Koreans' Rights in Japan. In: *Los Angeles Times* [online]. Tokyo: Los Angeles Times, 2001 [cit. 2016-07-03]. Dostupné z: <http://articles.latimes.com/2001/feb/24/local/me-29799>

RYANG, Sonia. The Great Kanto Earthquake and the Massacre of Koreans in 1923: Notes on Japan's Modern National Sovereignty. *Anthropological Quarterly* [online]. George Washington University Institute for Ethnographic Research, 2003, **76**(4), 731-748 [cit. 2016-07-03]. ISSN 00035491. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/3318287>

SHIPPER, Apichai W. Nationalisms of and Against Zainichi Koreans in Japan. *Asian Politics* [online]. 2010, **2**(1), 55-75 [cit. 2016-06-26]. DOI: 10.1111/j.1943-0787.2009.01167.x. ISSN 19430779. Dostupné z: <http://doi.wiley.com/10.1111/j.1943-0787.2009.01167>

VAVRINCOVÁ, Zuzana. *Kórejská republika vo víre "take-off" v 60. rokoch 20. storočia aplikácia teórie štádií ekonomického rastu W.W. Rostowa - aplikácia teórie štádií ekonomického rastu W.W. Rostowa*. Bratislava, 204n. 1. Univerzita Komenského, Filozofická fakulta.

YIM, Young-Eon (임, 영언) a HEO, Song-Tae (허, 성태). *디아스포라적 관점에서 본 북한-총련-일본 관계 연구* (The Study on the Diasporic Viewpoint of Chongryeon and North Korean Relationship in Japan). *한국동북아논총* [online]. 한국동북아학회, 2013, **66**, 279-304 [cit. 2016-06-26]. Dostupné z:

http://kiss.kstudy.com.ezproxy.is.cuni.cz/journal/thesis_name.asp?tname=kiss2002&key=3130154

Weby, elektronické slovníky

畑中政春 はたなか まさはる. In: コトバンク [online]. The Asahi Shimbun Company / VOYAGE GROUP, Inc., 2015 [cit. 2016-06-26]. Dostupné z: <https://kotobank.jp/word/%E7%95%91%E4%B8%AD%E6%94%BF%E6%98%A5-1101310>

Agreement Between Japan and the Republic of Korea Concerning the Legal Status and Treatment of the People of the Republic of Korea Residing in Japan. *Wikisource: the free encyclopedia*. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné také z: https://en.wikisource.org/wiki/Agreement_Between_Japan_and_the_Republic_of_Korea_Concerning_the_Legal_Status_and_Treatment_of_the_People_of_the_Republic_of_Korea_Residing_in_Japan

Historical Facts About Korea's Dokdo Island [online]. 2009 [cit. 2016-07-02]. Dostupné z: <http://www.dokdo-takeshima.com/>

Scs.abz.cz [online]. 2005 [cit. 2016-06-26]. Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/>

12. SEZNAM ZKRATEK

ad.	a další
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
jap.	japonsky
KLDR	Korejská lidově demokratická republika
Kominterna	Komunistická internacionála
kor.	korejsky
KR	Korejská republika
KSJ	Komunistická strana Japonska
Čorjŏn	Liga Korejců v Japonsku
Čchongnjŏn	Hlavní asociace korejských rezidentů v Japonsku
Mindan	Asociace rezidentů Korejské republiky v Japonsku
Minsen	Korejská sjednocená demokratická fronta v Japonsku
např.	například
USA	Spojené státy americké
ÚV	Ústřední výbor
SÚV	Stálý ústřední výbor
Rósó	Pracovní federace Korejců v Japonsku
tj.	to je
tzv.	takzvaný/takzvaně
Zenkjó	Národní zasedání japonských obchodních svazů

13. PŘÍLOHA 1: DOBOVÉ FOTOGRAFIE

Obrázek 1 Snímky Korejců, kteří přišli do Japonska v rámci nucené mobilizace. (Zdroj: <http://m.blog.daum.net/ruddl1/46667>)

宮城に結成された朝鮮人連盟のメンバー

Obrázek 2 Památní fotografie ze založení Čorjŏn v prefektuře Mijagi. (Zdroj: <http://m.blog.daum.net/ruddlf1/46667>)

Obrázek 3 Fotografie zachycující školy či místa pro výuku korejštiny v Japonsku po konci 2. světové války. (Zdroj: <http://m.blog.daum.net/ruddlf1/46667>)

民族学校の存続を求める朝鮮人たち（山口）

Obrázek 4 Snahy o zachování korejského národního vzdělávání v Japonsku. (Zdroj: <http://m.blog.daum.net/ruddlf1/46667>)

Obrázek 5 Plakát vyvěšovaný v rámci protizločineckého týdne v tokijské čtvrti Ueno, proti jehož užívání si Čorjŏn Korejců v Japonsku stěžovala u okupační správy. (Zdroj: <https://twitter.com/okada014/status/553733787171819522>)